

ELS JOVES DE BARCELONA

Enquesta desembre 1992

INFORME

ÍNDEX

	Pàg.
PRESENTACIÓ	3
PART A. ASPECTES QUOTIDIANS	6
1. LA FAMÍLIA	9
2. ELS ESTUDIS	21
3. EL TREBALL	32
4. EL LLEURE	49
5. LA PARELLA	61
6. LA SALUT: ALGUNS ASPECTES	70
7. CONCLUSIONS: ASPECTES QUOTIDIANS	79
PART B. VALORS I ACTITUDS	89
1 VALORS I ACTITUDS SOCIALS	90
2 VALORS I ACTITUDS POLÍTIQUES	114
3 CONCLUSIONS: VALORS I ACTITUDS	136

PRESENTACIÓ

Aquest informe és una anàlisi dels resultats de l'enquesta realitzada als joves de la ciutat de Barcelona a finals de 1992. El propòsit d'aquest estudi és temptejar el plantejament ideològic dels joves d'avui, nascuts entre el maig del 68 i l'esdeveniment de la democràcia espanyola, i ciutadans adults al segle vinent. Es tracta de mesurar el seu pols davant dels elements que conformen la seva vida quotidiana i el seu entorn més immediat. També s'intenta esbrinar les seves tendències, les seves opinions i les seves actituds davant de la societat en general i de la política en particular.

La forma de pensar i de ser dels joves s'imposa d'alguna manera en la societat i contribueix a generar el que hom percep com la figura juvenil dominant. Ara bé, aquest estudi parteix de la informació que ells mateixos han proporcionat per mitjà d'un qüestionari i no de les representacions "imaginaries" que hom pot forjar-se respecte de la joventut. A més, té en compte el fet de que els joves no són un únic grup homogeni i, per tant, es deté en aquelles diferències més significatives i que aporten elements explicatius de la seva heterogeneïtat.

L'informe s'ha estructurat en dos grans blocs. El primer està dedicat als elements que configuren el marc quotidià d'aquest col·lectiu, des de la socialització fins a la relació del jove amb sí mateix i amb el món. El segon bloc es dedica a la seva percepció del món i la matriu d'opinions i actituds bàsiques que donen significació a les seves pràctiques quotidianes.

Els joves entrevistats encara estan en una època de trànsit: viuen amb els pares, depenen econòmicament d'ells i estan estudiant. Encara no s'han plantejat un canvi en la seva situació, tot i que aquest va apareixent a mesura que es fan grans, que acaben els estudis i s'integren al món laboral. Mostren una gran confiança amb la institució familiar, estan satisfets de la seva família i aposten per ella. En les seves relacions externes, els amics ocupen el primer lloc -- sobretot entre els més joves -- i és amb qui

agrada compartir el temps d'oci. A mesura que es fan grans la parella i l'amor van adquirint importància.

Es mostren més tolerants amb les qüestions relatives a l'àmbit privat de l'individu que amb les de caràcter públic. Són amants de la llibertat, però sense supeditar-la a la renúncia de les normes socials que garanteixen la convivència. Estan preocupats pels problemes socials, però se'ls fa difícil materialitzar les seves inquietuds en alguna activitat o organització concreta. Els partits polítics no apareixen, entre els joves, com a instruments aglutinadors d'interessos. Estan d'acord amb que la democràcia és el millor sistema polític, però en canvi mostren desconfiança amb algunes de les institucions bàsiques que el sustenten.

Sembla doncs, que sota una aparent actitud d'indiferència hi ha una capacitat de reflexió i adhesió a la realitat que els toca viure de prop. Ni l'aclaparament ni l'apatia formen part del seu tarannà, sinó que intenten fer-se el seu propi espai en la societat. Els joves d'avui estableixen un ordre de prioritats i abans que res volen i estan preparant-se per ser adults; la seva eina principal és l'estudi. D'aquesta manera demostren una gran coneixença del joc que tenen entre les mans i una serietat soterrada i allunyada, en la majoria dels casos, dels exabruptes que hom atribueix normalment a l'etapa juvenil.

PART A
ASPECTES QUOTIDIANS

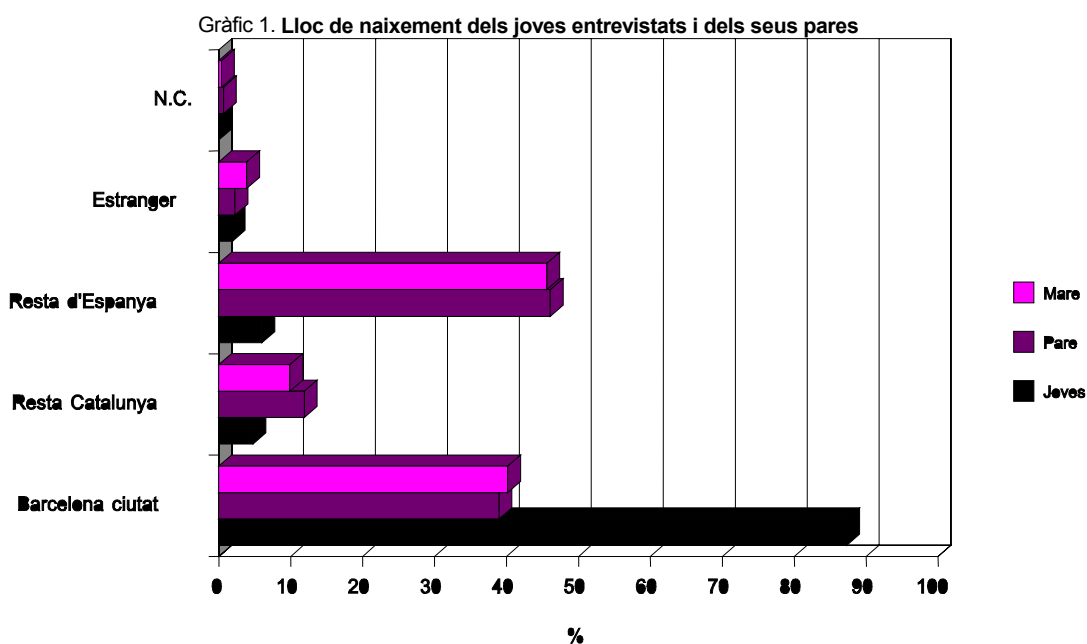
A.- ASPECTES QUOTIDIANS

En aquesta part s'analitzen aquells aspectes més tangibles que han intervingut en el procés de socialització dels joves de Barcelona amb la voluntat de proporcionar un marc a partir del qual es puguin situar totes aquelles pràctiques, actituds i opinions que s'estudien més endavant.

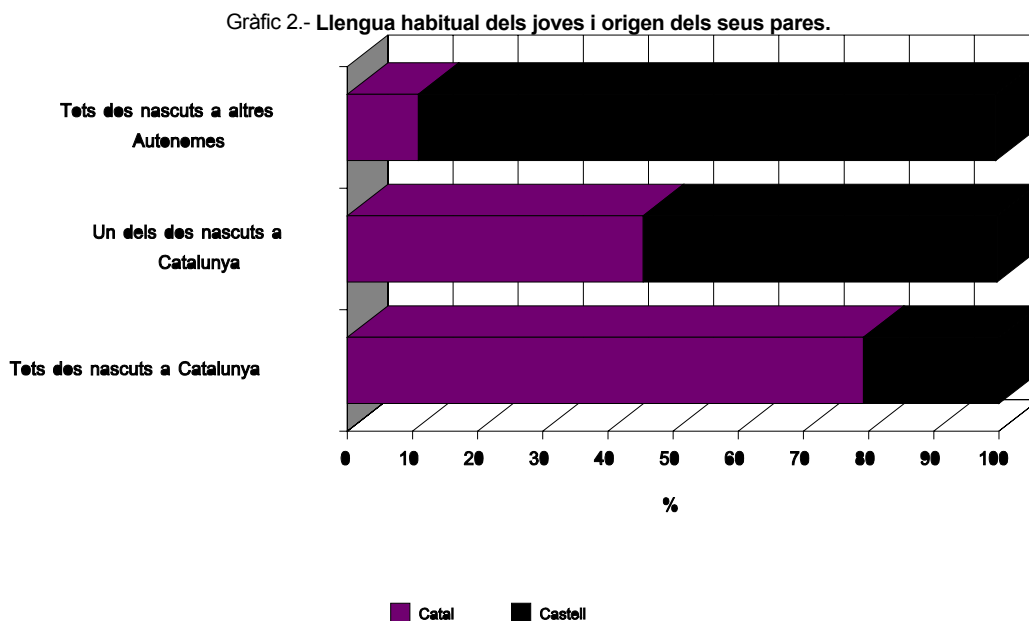
Els capítols que configuren aquesta primera part són: la família, els estudis, el treball, el lleure, la parella i la salut. Abans però de procedir a l'anàlisi de cadascun d'ells és important esbossar el perfil del col·lectiu entrevistat.

L'enquesta s'ha dirigit als joves de 15 a 25 anys, que representen entorn del 17% de la població de Barcelona. S'ha entrevistat un total de 1.200 joves, dels quals un 51% són nois i un 49% són noies. Per edats, un 36% té entre 15 i 18 anys, un 27% entre 19 i 21 anys i un 37% de 22 a 25 anys.

La majoria dels entrevistats ha nascut a la ciutat de Barcelona (87%). La resta és originària d'altres indrets de Catalunya o de l'Estat Espanyol i uns pocs nascuts a l'estranger. Si bé una gran part és barcelonina de naixement, no es pot dir el mateix dels seus pares. Com es pot comprovar en el gràfic 1, una part important dels seus progenitors prové de la resta d'Espanya.

Del total d'entrevistats, **més de la meitat parla en castellà de forma habitual** (54%). La diversitat de llocs de procedència pel que fa als pares incideix en la llengua en que normalment s'expressen els fills, ja que majoritàriament aquests últims adopten com a llengua comú l'originària dels seus progenitors (veure gràfic 2). Amb tot i això, s'observen però algunes qüestions que cal fer-ne esment. En primer lloc, un 21% de joves amb ambdós pares nascuts a Catalunya adopta el castellà; per contra, un 11% de joves amb ambdós progenitors originaris de la resta de l'Estat Espanyol s'expressa en català. En el cas de matrimonis mixtes pesa més la llengua castellana (9 punts més).

A banda de la forma en que s'expressen habitualment els joves entrevistats, existeix en aquest col·lectiu **un alt nivell de coneixement de la llengua catalana**. Tots ells l'entenen (99%) i el llegeixen (95%); menys d'un 10% no sap parlar-lo ni escriure'l. Entre els components d'aquest petit grup es troben joves amb pocs anys d'escolarització, d'origen familiar no català i amb pares sense estudis o elementals.

S'observa doncs, una diferència important entre el coneixement que es té de la llengua catalana i el seu ús. Probablement, l'escola ha estat un dels principals mitjans pel qual la majoria dels joves ha accedit al català, si més no com a matèria d'estudi. En canvi, la seva utilització apareix molt més lligada a l'origen i llengua familiar.

1.- LA FAMÍLIA

El **nivell de satisfacció envers la família és molt o bastant elevat** (90%). A més, per quelcom més de dues terceres parts dels entrevistats la família constitueix l'aspecte més important de la seva vida, i per més de la meitat és quelcom pel que val la pena sacrificar-se.

Les qüestions que s'analitzen en aquest apartat permeten fer una aproximació a l'entorn familiar en el que han crescut els joves de Barcelona.

Configuració de la llar

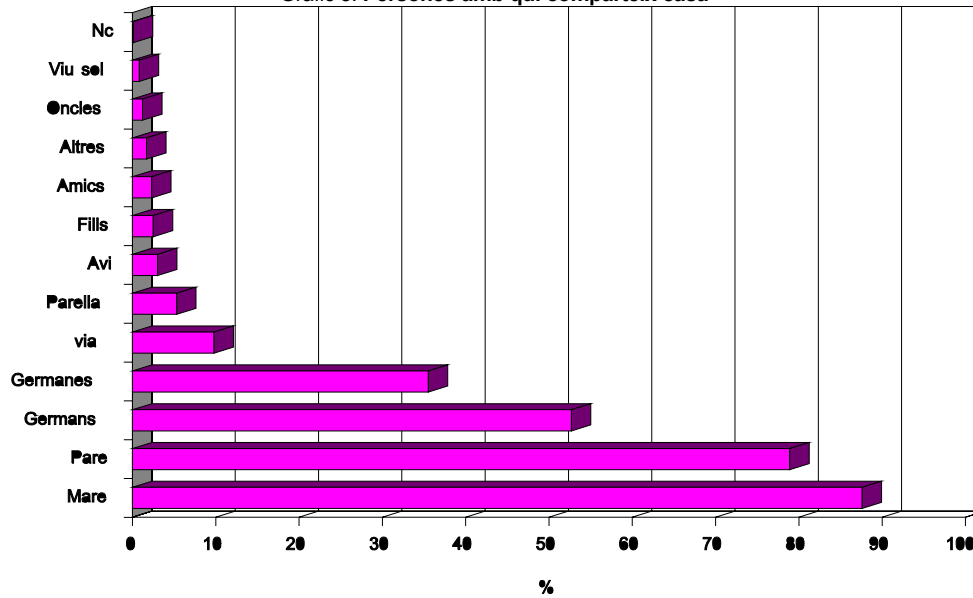
La majoria dels entrevistats viu en el domicili familiar amb els seus pares i germans.

Gairebé una tercera part dels entrevistats comparteix la seva llar amb tres persones i al voltant d'un 40% amb més de tres persones; només un 1% viu sol i un 6% amb una segona persona.

La mitjana de persones amb les que comparteixen la llar és de 3.34. Aquesta xifra disminueix quelcom a mesura que augmenta l'edat, ja que alguns passen a viure amb parella -- principalment les noies entre 22 i 25 anys --.

Vist de forma global, **la llar de l'entrevistat està formada principalment per ell mateix i els seus progenitors**; després si sumen els germans, germanes i algun familiar de segon grau. El fet de que el percentatge dels germans sigui superior al de les germanes, probablement indica que els nois tarden més a anar-se'n de casa que les noies. Si hi ha un altre familiar en la casa és més freqüent que sigui l'àvia. Per una altra banda, un 5.3% viu amb la seva parella i un 2.5% amb els seus fills. Els que viuen amb amics representen un 2.3% del total (veure gràfic 3).

Gràfic 3. Persones amb qui comparteix casa

Com es pot comprovar en la taula 1, quan l'entrevistat conviu només amb una altra persona normalment es tracta de la seva parella o de la seva mare. Quan comparteix la llar amb dues persones es tracta en la majoria dels casos dels seus pares o bé de la parella i un fill. Quan l'entrevistat viu amb tres o quatre persones el més freqüent és que en el domicili familiar hi hagi els ascendents i algun germà o germana. En llars familiars amb més de cinc persones, sovint hi viuen l'àvia i/o l'avi.

Taula 1. Nombre de persones amb qui comparteix la llar

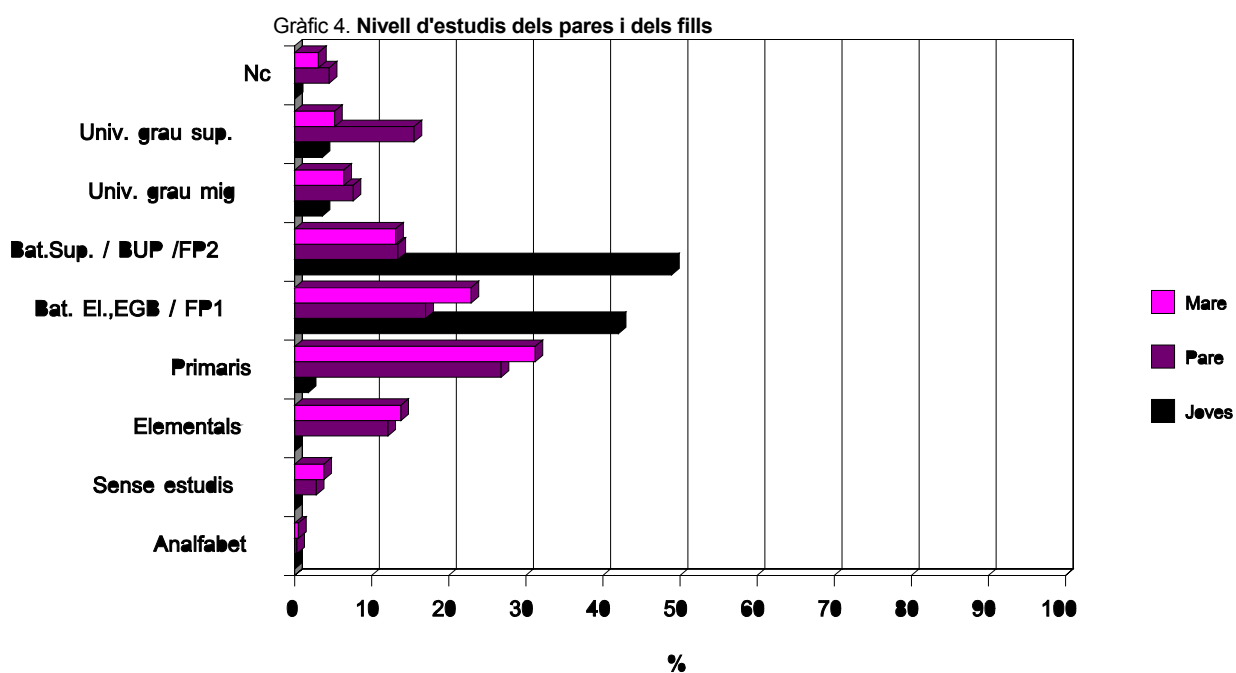
Marca	PERSONES A LA LLAR							
	Ningú	1	2	3	4	5	6	> 6
Pare	0	9.3	63.0	87.1	91.1	92.3	95.9	87.0
Mare	.0	34.7	80.0	92.9	95.5	98.6	98.0	91.3
Germans	.0	.0	13.5	52.2	75.3	84.5	91.8	78.3
Germanes	.0	4.0	9.6	38.6	47.8	47.2	61.2	78.3
Fills	.0	.0	6.1	1.6	1.7	2.1	.0	8.7
Avi	.0	1.3	0.9	1.6	3.1	8.5	10.2	4.3
Àvia	.0	4.0	3.9	5.5	11.0	21.8	26.5	34.8
Oncles	.0	.0	1.7	0.3	1.0	2.8	2.0	4.3
Parella	.0	41.3	7.4	2.1	1.0	1.4	.0	8.7
Amics	.0	2.7	3.5	2.9	1.4	0.7	.0	4.3
Altres	.0	2.7	2.6	1.0	1.0	.0	2.0	17.4
Viu sol	100.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
Nc	.0	.0	.0	0.3	.0	.0	.0	.0
Total població	0.7	6.2	40.2	64.2	81.2	84.2	88.2	74.2

Nivell d'estudis dels pares

Pel que fa als seus ascendents, entre un 15% i un 18% pràcticament no té estudis i al voltant d'una tercera part només té ensenyança primària. El nivell intermedi és quelcom més freqüent entre les mares i les llicenciatures entre els pares, tot i que hi ha un 11% de mares amb estudis universitaris de grau mig o superior.

A partir de les respostes donades pels joves, sembla evident el fet de que s'ha produït un salt entre la generació dels pares i la dels fills. Com es pot observar en el gràfic 4, i pel que fa referència a aquests últims, desapareixen els nivells més febles d'instrucció: tan sols hi ha un 2% de joves que no ha cursat l'etapa bàsica d'ensenyanament.

Si es sumen tots els estudis de nivell intermedi i es comparen amb els dels seus pares

es constata també una gran diferència entre uns i altres. El reduït percentatge de joves llicenciats es atribuïble exclusivament a una qüestió d'edat: un 37% dels estudiants entrevistats es troba en aquests moments a la universitat i encara no s'ha llicenciat.

Així doncs, a les envistes dels resultats queda palès que **els joves es troben encara en ple procés formatiu**, que en general tenen un **major nombre d'anys escolaritzats que els seus pares** i que malgrat que encara es troben estudiant ja **superen els**

nivells assolits pels seus ascendents.

Els pares i el treball

La mitjana de persones que treballen és de 1.71 i la de persones amb les que conviu és de 3.34, la qual cosa significa que, com a mitjana, treballen aproximadament la meitat de les persones que configuren la llar.

Vist de forma global, quasi en un 40% de les llars treballen dues persones i en un 34% només una persona; hi ha un 9% de llars en les que ningú treballa. Si s'observa la taula 2, es pot comprovar que el més freqüent en les cases de més de dues persones es que dos dels seus components treballin.

Taula 2. Nombre de persones que treballen a la llar (sense l'entrevistat) per nombre de persones que conviu

Marcador no definido.	PERSONES QUE TREBALLEN							NC	N
	Ningú	1	2	3	4	>4			
<i>Amb ningú</i>	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	(9)
<i>1 pers.</i>	30.7	68.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3		(75)
<i>2 pers.</i>	17.8	46.5	35.2	0.0	0.0	0.0	0.4		(230)
<i>3 pers.</i>	5.0	34.4	47.5	13.1	0.0	0.0	0.0		(381)
<i>4 pers.</i>	3.1	23.4	47.1	20.6	5.2	0.0	0.7		(291)
<i>5 pers.</i>	4.3	25.4	35.9	21.8	7.7	4.2	0.7		(142)
<i>6 pers.</i>	4.1	18.4	30.6	30.6	10.2	6.1	0.0		(49)
<i>7 o més</i>	8.8	26.1	21.7	13.0	8.7	21.7	0.0		(23)
Total	0.0	24.0	26.0	42.0	0.0	1.0	0.4		(4200)

Gairebé la meitat dels entrevistats tenen un dels seus progenitors treballant i més d'una tercera part ambdós. Si es relaciona la situació laboral dels pares amb la dels fills s'observa (veure taula 3) que **si els dos pares treballen és més freqüent que el fill estigui estudiant**. Per altra banda, si cap dels dos pares està en actiu és més freqüent que els fills tampoc tinguin cap ocupació o bé estiguin treballant.

Taula 3. **Ocupació dels pares i dels fills**

PARES	FILLS						N
	Només estudia	Estudia i treballa	Treballa i estudia	Només treballa	Ni treba. ni estud.	Nc	
Treballen 2	57.2	16.8	5.6	12.1	8.3	0.0	(446)
Treballa 1	49.6	16.9	5.4	17.1	10.8	0.2	(573)
Cap treballa	33.7	15.5	5.0	21.0	24.8	0.0	(181)

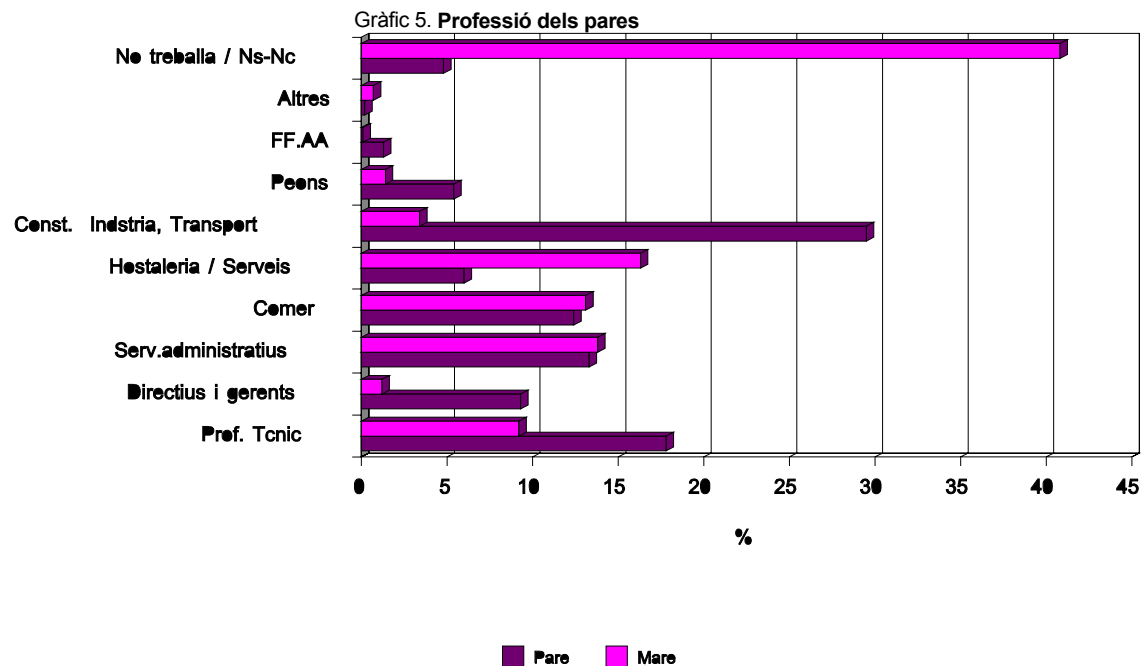
El pare treballa en un 77% dels casos. L'atur declarat per part dels entrevistats respecte del seu pare és d'un 5% i els casos de jubilació d'un 10%; a més cal tenir en compte que un 7% no té pare.

Dues terceres parts treballen per compte d'altri amb caràcter fix; molt pocs amb caràcter interí. Una cinquena part dels pares treballen per compte propi ja sigui amb o sense personal.

La situació laboral de la mare és diferent a la del pare. **La mare treballa en un 45% dels casos.** La proporció de mestresses de casa és de 46%; un 2% diu no tenir mare.

Una altra diferència que es detecta entre els pares i les mares és una menor proporció d'aquestes treballant per compte d'altri amb contracte fix (quelcom més de la meitat) i una major proporció amb treball eventual (13 punts més que els pares). La quantitat de mares que treballen per compte propi és inferior al de la seva parella, però en un nivell percentual força similar.

Com es pot veure en el gràfic 5, **quelcom més d'una tercera part dels pares treballa a la construcció, la indústria o el transport** ja sigui com operaris especialitzats (29.5%) o no especialitzats (5.4%). La presència de les mares en aquest àmbit és molt petita (no arriba el 5%). Aquesta última treballa més en el ram de la indústria hotelera, servei domèstic o similar (10 punts més que el pare).

El percentatge de pares que es dedica al comerç és molt similar al de mares (13%); també passa al mateix pel que fa als serveis administratius. Dins de la categoria de directors o gerents hi ha més pares i normalment tenen un nivell d'estudis alt. Un 18% de pares i un 9% de mares són professionals tècnics o similars i la majoria d'aquests té un nivell d'estudis universitari.

Nivell econòmic familiar

Respecte dels ingressos de la família, un 36% dels entrevistats no saben el muntant total o no responen aquesta qüestió; en aquest sentit, però, cal assenyalar que a mesura que augmenta l'edat també saben més els diners que entren a casa.

La mitjana d'ingressos nets mensuals familiars -- segons els entrevistats que han donat resposta a aquesta qüestió -- **és de 255.728 pessetes. Aquesta mitjana varia en funció del nombre de persones que treballen i, lògicament, augmenta a mesura que ho fa el nombre de persones actives del domicili familiar** (veure taula 4).

Taula 4. **Mitjana d'ingressos mensuals nets de la família per persones que treballen a la llar** (n = 768)

INGRESSOS	
	Ptes
<i>Ninaú</i>	168768
<i>1 pers.</i>	216911
<i>2 pers.</i>	272568
<i>3 pers.</i>	315747
<i>4 pers.</i>	373863
<i>5 o més</i>	720833
Mitjana total	255728

Com es pot observar la mitjana dels ingressos nets mensuals de la família augmenta a mesura que s'incrementa el nivell d'instrucció de la parella. Així, el mínim se situa en els casos en que ambdós cònjuges tenen estudis elementals i el màxim en els casos en que ambdós tenen estudis universitaris --a més, es pot comprovar també que, entre les parelles predominen el mateix nivell d'estudis, i que si és diferent és menys habitual que la mare tingui major instrucció que el pare-- (veure taula 5).

Taula 5. **Mitjana d'ingressos per nivell d'estudis d'ambdós pares** (n = 727)

MARE	PARE					
	Elemental		Mitjà		Superior	
	Mitjana	N	Mitjana	N	Mitjana	N
<i>Elemental</i>	191112	310	219365	63	294523	21
<i>Mitjà</i>	261923	39	272159	132	373333	84
<i>Superior</i>	300000	6	330666	15	432017	57

Les tasques domèstiques

Fins ací s'ha parlat de la configuració de la llar de l'entrevistat, del nivell d'estudis i professió dels pares i del nivell d'ingressos familiars. És important saber, també, la repartició de les tasques de la llar dels entrevistats per poder-ne extreure alguna conclusió interessant.

Com es pot comprovar a la taula 6, **les tasques domèstiques recauen en la mare** (64% dels casos); en un 19% de les llars són assumides per tots els membres de la família i en un 17% el mateix entrevistat n'és l'únic responsable. Els altres membres de la família (germans, germanes, pare, àvia) intervenen poc en aquesta qüestió (valors percentuals per sota del 5%). Només en un 10% de les llars, aquestes tasques són portades a terme per una persona sense lligams familiars.

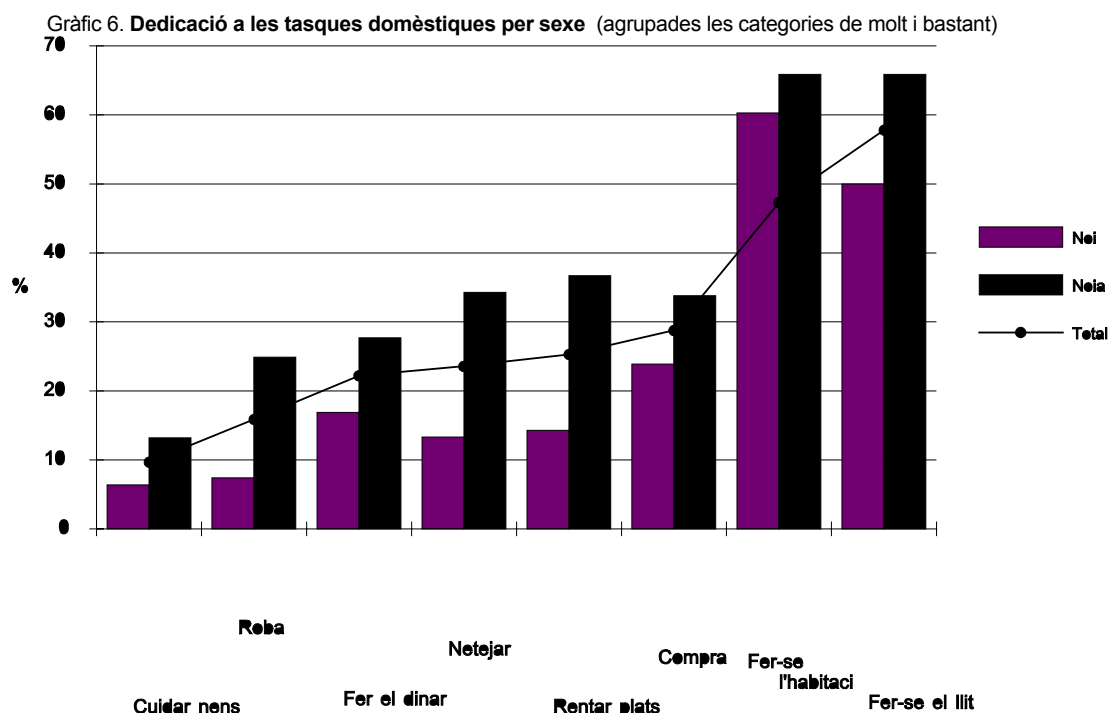
Taula 6. Qui fa les tasques domèstiques? (per sexe i ocupació dels pares)

	SEXE		OCUPACIÓ PARES			Total
	Noi	Noia	Treb. 2	Treb. 1	Treb. 0	
<i>La mare</i>	65.0	62.8	55.8	70.3	63.5	63.9
<i>Entre tots</i>	19.5	18.1	24.9	15.2	15.5	18.8
<i>Jo mateix</i>	6.7	27.6	15.9	14.5	27.1	16.9
<i>Senyora neteja</i>	10.7	10.2	16.4	7.9	4.4	10.5
<i>La germana/es.</i>	4.9	3.4	4.0	4.9	2.2	4.2
<i>El pare</i>	4.7	3.1	4.9	2.8	5.0	3.9
<i>L'àvia</i>	4.1	1.2	2.5	3.0	2.2	2.7
<i>La parella</i>	2.0	0.9	0.9	1.4	2.8	1.4
<i>El germà</i>	0.8	1.5	1.8	1.0	.0	1.2
<i>Altres</i>	0.7	0.5	0.4	0.5	1.1	0.6

Si s'observen les xifres que fan referència al noi i la noia, la diferència més gran es veu quan la responsabilitat de les tasques domèstiques recau sobre un mateix, que en aquest pertoca a la noia (21 punts de diferència respecte al noi); també succeeix el mateix entre els entrevistats de 22 a 25 anys respecte els més joves, encara que la diferència no es tan considerable (+5.6% punts).

El fet de que els progenitors portin una vida professionalment activa incideix en la forma de repartir les tasques en la seva llar. Com es pot comprovar en la taula anterior, si ambdós treballen, perd importància percentual la dedicació de les mares a la llar, augmenta la participació de tots els seus membres (un 6% respecte de la mitjana) i també s'incrementa la presència d'una senyora de la neteja. Si només treballa el pare, el pes de la casa el porta la mare.

Com es pot veure en el gràfic 6, el que és més habitual entre els entrevistats és fer-se el llit i endreçar l'habitació (al voltant d'un 57% dels casos si es sumen el molt i el bastant). Tenir cura de la roba, el cuidar els nens, cuinar i netejar són funcions alienes a la major part (al voltant d'un 80%), però ajuden una mica més en la compra i rentar plats. Respecte de les diferents tasques domèstiques, globalment, el major pes percentual sempre recau en les categories de poca o cap dedicació.

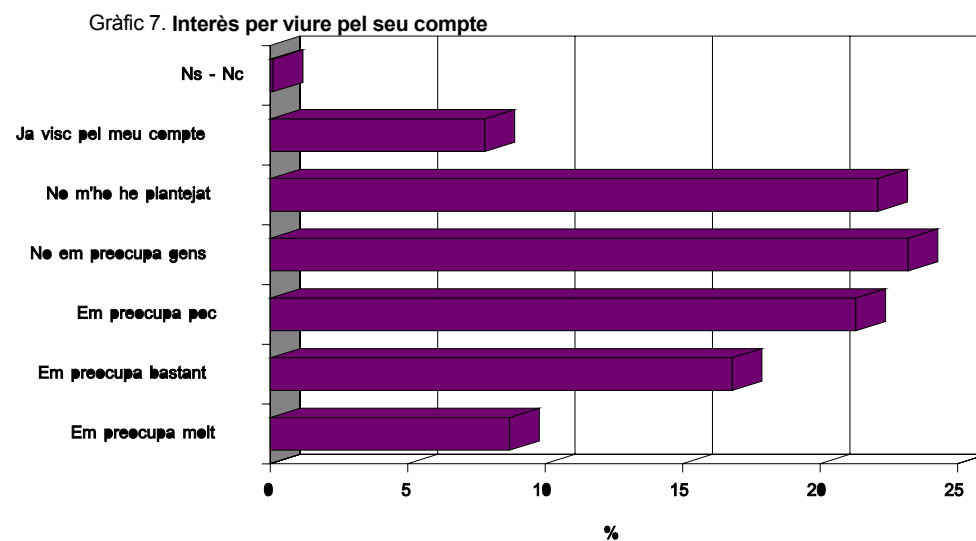
La distribució de les tasques domèstiques és força diferent si es té en compte el sexe dels entrevistats. **Les noies es dediquen més a les tasques domèstiques que els nois**, independentment del tipus de tasca de que es tracti; on es detecta una diferència menor és en el fet d'endregar-se l'habitació i on hi ha una diferència més gran és en rentar els plats i netejar la casa (més de 20 punts de diferència).

En el cas de que treballin els dos pares els fills assumeixen més responsabilitats, sobretot el rentar plats (+8%), anar a comprar (+6.5 %) i fer el dinar (+ 6.4%) (veure taula 7).

Taula 7. Dedicació a les tasques domèstiques per l'ocupació dels pares

	Treb 2	Treb 1	Treb 0
Netejar	24.7	20.6	30.4
Fer el dinar	25.3	18.9	24.9
Rentar plats	28.9	20.9	29.8
Fer-se el llit	57.8	56.9	60.2
Roba	13.4	14.3	27.1
Compra	31.6	25.1	33.1
Cuidar nens	8.8	8.2	16.5
Fer l'habitació	58.1	54.3	58.0

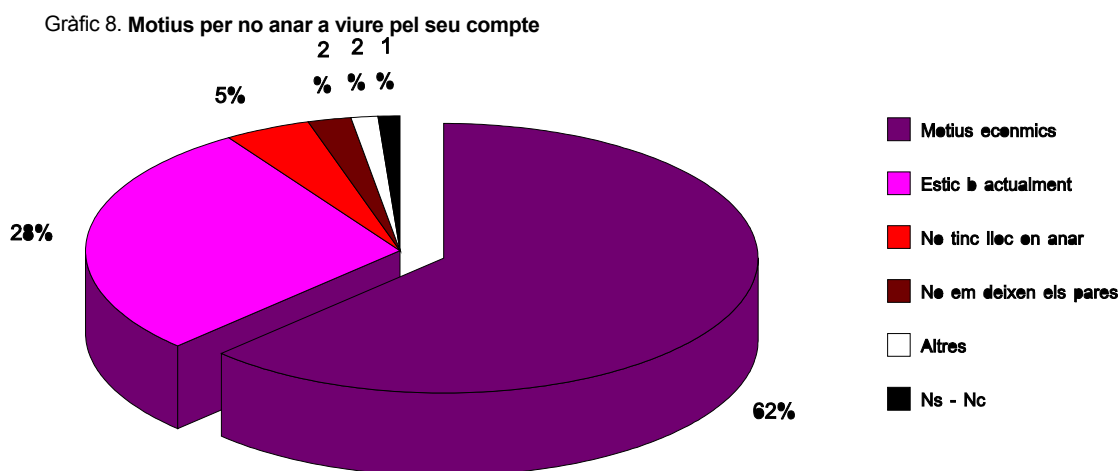
Independència familiar

Com s'ha assenyalat amb anterioritat, la majoria dels joves entrevistats encara viuen amb els pares. Se'ls va demanar si marxar de casa i anar-se'n a viure pel seu compte era quelcom que els preocupava: **la major part, o bé no s'ho ha plantejat (22%), o bé no li preocupa gens independitzar-se (23%)**. Poc més d'una quarta part diu que li preocupa molt o bastant, i menys d'un 10% manifesta que ja viu pel seu compte-- els que viuen en parella, amb els amics o en un pis sols-- (veure gràfic 7).

Lògicament, la preocupació augmenta a mesura que ho fa l'edat: així, entre els menors de 19 anys gairebé un 60% o no s'ho ha plantejat o no li preocupa gens, mentre que aquesta proporció es redueix a la meitat entre els més grans. Assenyalar també, que la major proporció dels que ja viuen pel seu compte es dona entre els més grans i els que treballen -- o ni treballen ni estudien --.

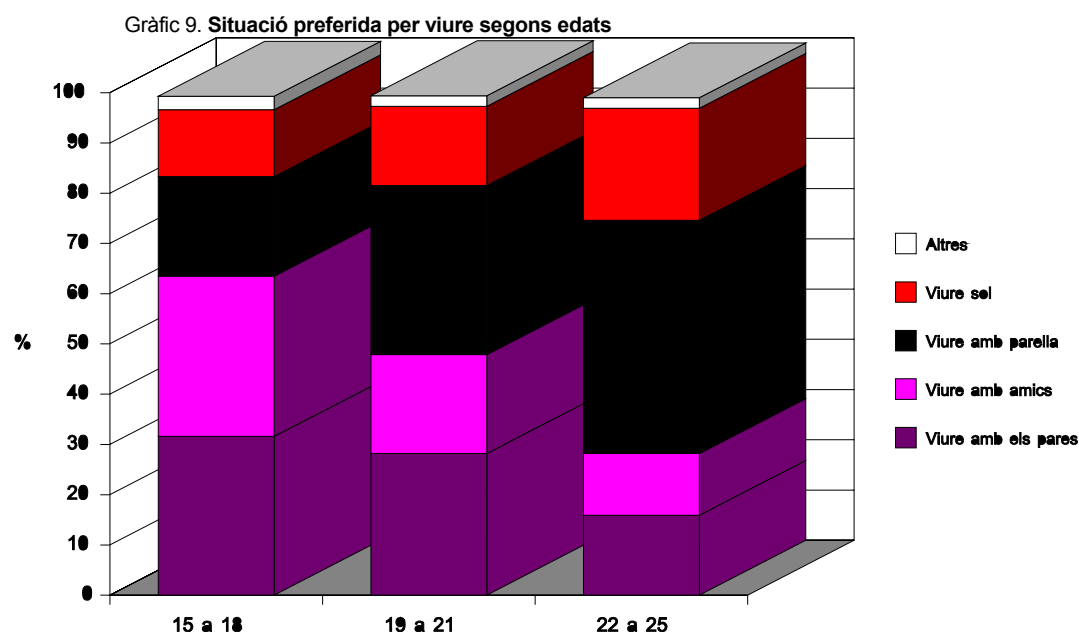
Entre aquells que els hi preocupa quelcom, **el principal entrebanc per independitzar-se és de tipus econòmic (62%)**. També, el fet d'estar bé amb la família (28%) comporta no sentir la necessitat de canviar de forma imminent. A mesura que augmenta l'edat s'esgrimeixen sensiblement més les raons econòmiques, mentre que entre els més joves se cita relativament més la satisfacció amb la situació actual.

Malgrat que un 50% o bé no s'ha plantejat marxar de casa o diu no preocupar-li gens, quan se'ls hi dona opció a triar entre diferents formes de convivència, només una

quarta part opta per viure a casa amb els pares. **La major part optaria per anar-se'n a viure amb la seva parella (33%)**; la resta, o bé se'n aniria a viure amb els amics (21%) o se'n aniria a viure en un pis sol (17%).

Si bé no hi ha masses diferències entre nois i noies, si que n'hi ha en relació a l'edat. Així, a mesura que augmenta l'edat ho fan també les preferències per anar-se'n a viure amb la parella o tot sol, i en canvi disminueixen les relatives a viure amb els pares o amics.

Finalment, constatar que és entre els catòlics practicants on es manifesta una menor preocupació per aquest tema, i en conseqüència una major satisfacció amb la situació actual --més del 40% dels catòlics practicants manifesta que viure amb els pares és el que prefereixen--.

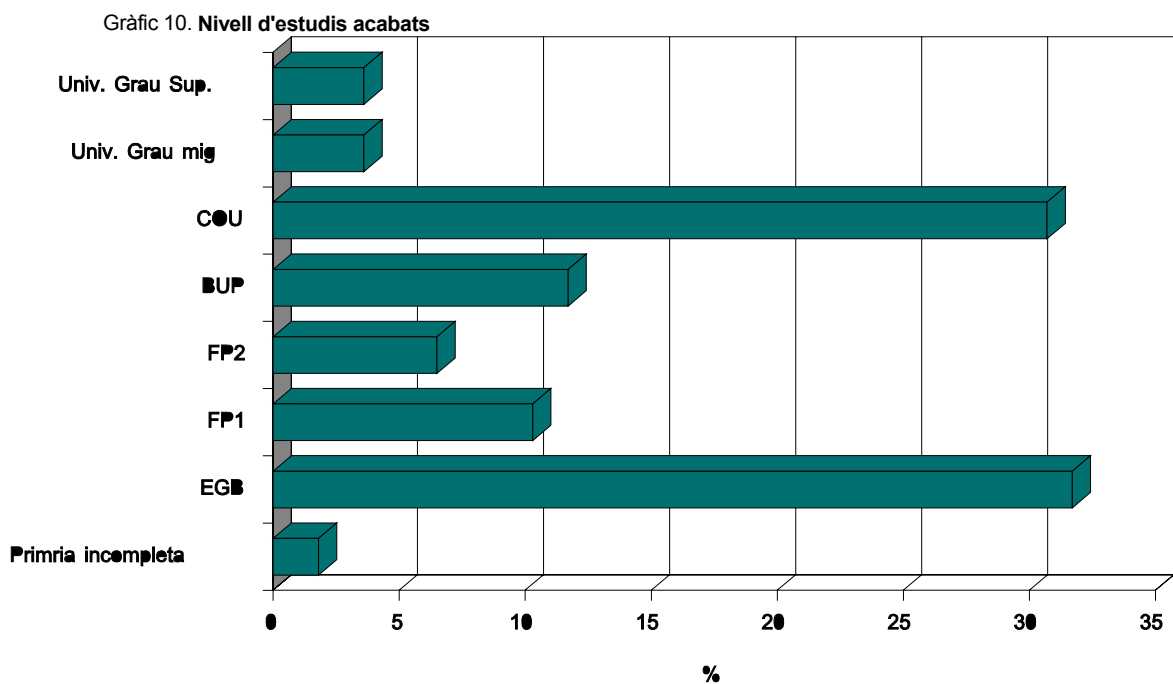
2.- ELS ESTUDIS

Els estudis són un dels principals elements que formen part de la vida quotidiana dels joves. Un 50% dels entrevistats es dedica plenament a aquesta activitat, i un altre 22% compagina aquests amb el treball.

En aquest capítol s'examina tant el nivell d'instrucció fins ara assolit com els estudis en curs. A més, s'analitzen també aquelles qüestions relatives a la importància que hi atribueixen.

Nivell d'estudis

Respecte el nivell d'estudis més alt assolit (veure gràfic 10), gairebé **una tercera part té el nivell d'Ensenyança General Bàsica**, un **28.5% els estudis de FP1, FP2 o BUP acabats** i una altra tercera part finalitzat el **COU**; menys d'un 10% ha enllestit

els estudis universitaris (de grau mig o superior).

Pel que fa al nivell d'estudis, es detecten diferències significatives per districtes. A Ciutat Vella hi ha una major proporció de joves amb la primària incompleta. A Nou Barris i Sant Andreu hi ha un major nombre d'entrevistats amb nivell d'EGB; també a Nou Barris i a Sant Martí de joves amb FP1 i FP2; a Les Corts hi ha més joves entrevistats amb BUP acabat i a l'Eixample i Sarrià - Sant Gervasi amb nivell de COU i llicenciatures universitàries.

Cal tenir en compte que aquestes xifres solament donen a conèixer el nivell d'estudis actual, però no el definitiu. Aquest col·lectiu està en ple procés formatiu -- simplement per una raó d'edat --; això ho corrobora el fet de que la majoria continuen estudiant, la qual cosa indica que el nivell actual probablement serà superat dintre de poc.

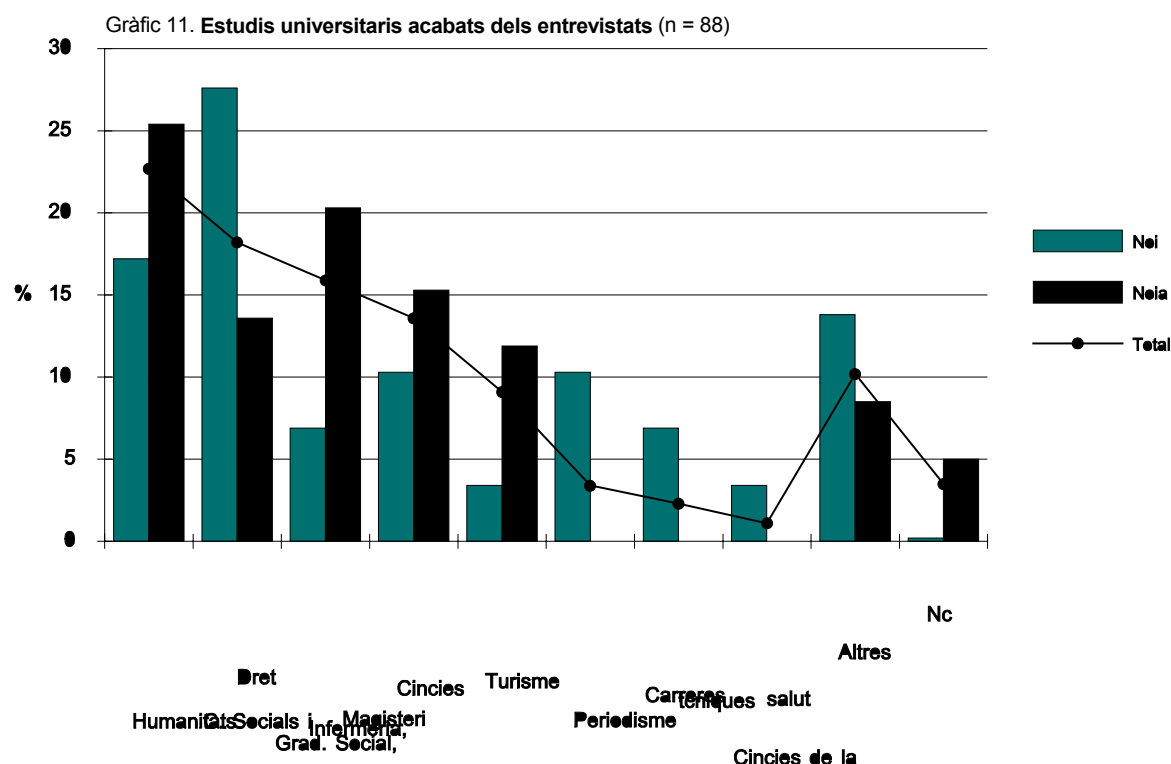
Del total de joves entrevistats, un 28% no està realitzant cap curs a finals de 1992 -- un 16% està treballant i un 12% ni treballa ni estudia --. Com es constata en la taula 8, **entre els que no estudien, hi ha un 40% amb només un nivell bàsic d'ensenyança i un 29.5% amb formació professional.**

Taula 8. Nivell d'estudis dels joves que no estudien en l'actualitat (n=334)

:Error!	
<EGB	3.6
EGB	40.0
FP	29.5
BUP	7.5
COU	11.6
Universitaris	7.8

En relació als llicenciats, més d'una cinquena part ha estudiat humanitats (23%); segueixen ciències socials i jurídiques (18%), química/física i altres carreres de ciències (14%). Són pocs els que han estudiat periodisme (3%), carreres tècniques (2%) o ciències de la salut (1%). Respecte els de grau mig, un 16% ha estudiat magisteri, infermeria o similars i un 9% s'ha especialitzat amb turisme. L'apartat "altres" (10%) inclou música, dansa, teatre, especialitat amb traduccions, belles arts entre altres.

A les envistes dels resultats i pel que fa al tipus de llicenciatura, es pot afirmar que existeixen algunes diferències entre els dos sexes. Entre els nois hi ha més titulats en ciències socials i jurídiques, carreres tècniques o periodisme; per contra, entre les noies abunden més les especialitats en humanitats o ciències i els estudis de grau mig amb un component pedagògic, assistencial o relacional important, (veure gràfic 11).

La major part dels entrevistats ha estat matriculada a centres escolars mixtes en les diferents etapes formatives i també -- encara que en menys proporció -- **a escoles no religioses i de caràcter privat**¹. Concretament, pel que fa a les diferents etapes educatives, en la taula 9 es pot veure que més de la meitat va cursar l'EGB en escoles privades i no religioses i un 80% en escoles mixtes; pel que fa a FP, els centres són tan de caràcter privat com públic, religiosos com no religiosos; respecte al BUP, es matriculen més sovint a centres privats i no religiosos.

¹ Cal assenyalar que els entrevistats dubtaven en el moment de respondre aquesta qüestió i a vegades confonien els termes d'escoles públiques, concertades o centres de caràcter estrictament privat.

També s'observen algunes diferències entre els nois i les noies pel que fa al tipus d'escola, sobretot en l'etapa de l'EGB: les noies van relativament més que els nois a centres religiosos i no mixtes.

Taula 9. Tipus de centre escolar

¡Error! Marcador no definido.

TIPUS CENTRE	EGB			FP			BUP			COU		
	Total	Noi	Noia	Total	Noi	Noia	Total	Noi	Noia	Total	Noi	Noia
<i>Públic</i>	41.2	43.2	39.1	5.1	5.9	4.3	20.8	17.8	23.9	18.3	14.5	22.2
<i>Privat</i>	56.8	54.7	59.0	8.2	8.5	7.8	28.3	27.7	29.0	19.5	19.1	20.0
<i>Nc</i>	2.0	2.1	1.9	86.7	85.6	87.9	50.9	54.5	47.1	62.2	66.4	57.8
<i>Religiós</i>	33.8	26.9	41.0	3.8	3.9	3.6	17.4	14.5	20.5	12.1	11.4	12.8
<i>No religiós</i>	64.4	70.8	57.7	9.5	10.4	8.5	31.6	30.6	32.6	25.5	21.7	29.5
<i>Nc</i>	1.8	2.3	1.3	86.7	85.7	87.9	51.0	54.9	46.9	62.4	66.9	57.7
<i>Mixt</i>	80.1	86.8	73.0	11.8	13.4	10.2	43.4	43.0	43.9	35.8	32.6	39.2
<i>No mixt</i>	18.6	12.1	25.4	1.6	1.0	2.2	5.9	2.4	9.6	1.9	0.8	3.1
<i>Nc</i>	1.3	1.1	1.6	86.6	85.6	87.6	50.7	54.6	46.5	62.3	66.6	57.7

Estudis en curs

Dels joves que estan estudiant, una bona part continua la trajectòria fixada pels plans d'estudis (EGB, FP/BUP, COU, estudis universitaris), fet que s'observa en la taula 10.

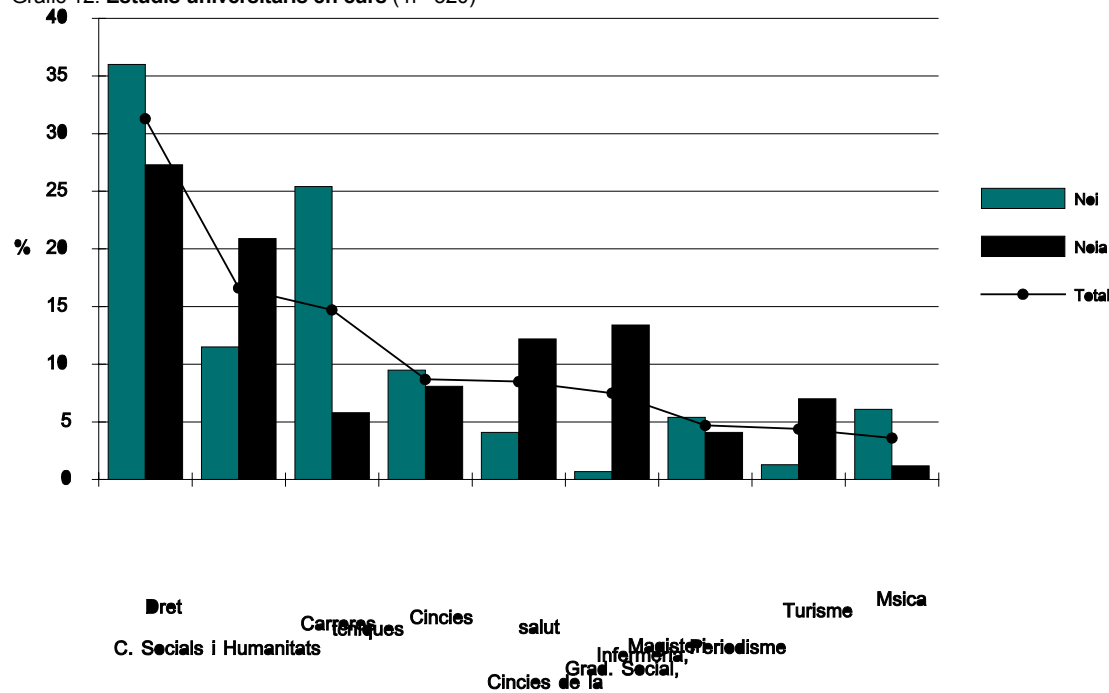
Taula 10. Nivell d'estudis en curs

ACABATS	ESTUDIS EN CURS							
	EGB	FP1	FP2	BUP	COU	Universitaris	Altres	N
<EGB	66.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	33.3	(9)
EGB	0.0	23.0	0.0	64.1	0.0	0.0	12.9	(248)
FP1	0.0	0.0	85.1	1.5	0.0	0.0	13.4	(67)
FP2	0.0	0.0	0.0	5.4	5.4	32.4	56.8	(37)
BUP	0.0	0.0	5.4	0.0	82.1	1.8	10.7	(112)
COU	0.0	0.3	1.2	0.0	0.0	83.9	14.6	(330)
Univ. Grau Mig	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	55.9	44.1	(34)
Univ. Grau	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	33.3	66.7	(27)
Nc	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	(1)

La procedència de la majoria dels estudiants universitaris entrevistats és el COU; ara bé, hi ha alguns universitaris que ja tenen una llicenciatura i que allarguen la seva estada a la universitat.

Per altra banda, **un 18% de joves continuen formant-se**, especialment els que han acabat la FP i els universitaris. Els estudis que cursen van des d'un doctorat o curs de postgrau (14%), cursos d' informàtica (18%), idiomes (15%), preparar oposicions (9.5%), la selectivitat (9%), cursos de l'INEM (9%) o arts plàstiques (9%). Els nois es formen més en el camp de la informàtica i les noies més quant a idiomes, arts plàstiques, preparar oposicions i doctorats o masters.

Gràfic 12. Estudis universitaris en curs (n= 320)

Entre els actuals estudiants universitaris, un 31% està cursant ciències socials i jurídiques, un 17% humanitats i un 15% carreres de tipus tècnic. Són pocs els que realitzen carreres de ciències (9%), sanitàries (9%) o periodisme (5%).

Si s'estableix una comparació entre els ja llicenciats i els actuals universitaris es detecten varies diferències. Per exemple, **s'endevina un canvi en l'elecció dels**

estudis superiors. Vist des d'una perspectiva global i respecte els ja titulats, ha augmentat el nombre de joves que volen especialitzar-se en ciències socials i jurídiques, en electrònica, telecomunicacions, enginyeria o arquitectura i els que desitgen ser metges, farmacèutics o veterinaris; per contra, ha disminuït el nombre de futurs especialistes en humanitats i ciències. També hi ha un canvi quant al tipus de carrera que escullen les noies actualment i la que escollien abans. En aquest sentit, s'observa que ha augmentat la seva presència a les facultats d'econòmiques, empresarials i dret i també a periodisme i ensenyances tècniques. Un 12% de noies vol ser metge, farmacèutic o veterinari, fet que abans no es donava tant sovint. Ha disminuït el nombre de noies que es volen especialitzar en humanitats o en estudis de grau mig.

Estudis complementaris

Quan es parla dels estudis complementaris, es fa referència a aquells cursos que s'han realitzat o es realitzen a banda dels estudis reglats.

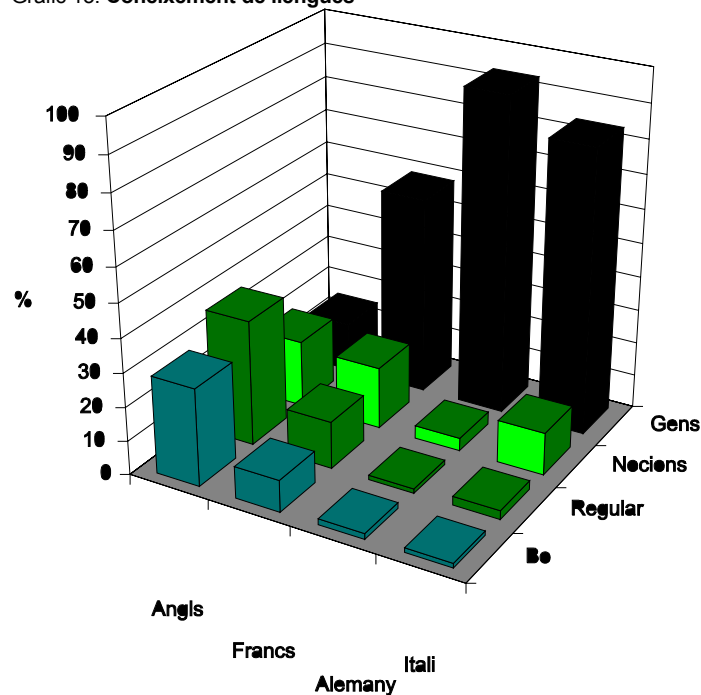
Taula 11. **Estudis complementaris per sexe**

:Error! Marcador no	Ha realitzat			Realitza actualment		
	Noi	Noia	Total	Noi	Noia	Total
<i>Idiomes</i>	41.2	48.3	44.7	13.7	15.9	14.8
<i>Informàtica</i>	28.8	25.9	27.4	5.7	4.1	4.9
<i>Mecanografia</i>	16.9	29.5	23.1	0.5	0.7	0.6
<i>Música</i>	11.7	18.9	15.3	3.3	3.8	3.5
<i>Pintura</i>	4.6	7.0	5.8	0.7	1.0	0.8
<i>Altres</i>	7.7	13.5	10.5	6.4	7.5	6.9
<i>Cap</i>	33.9	24.6	29.3	73.1	70.1	71.7

Com es pot veure en la taula 11, **una tercera part no ha realitzat mai cap mena de curs complementari i en l'actualitat un 70% no en realitza cap.** Els idiomes, la informàtica i la mecanografia -- aquesta última a més distància -- eren els més habituals entre els joves. Les noies complementaven més la seva formació que els nois i també es decantaven més pels idiomes, la mecanografia i la música.

Segons els resultats obtinguts, el coneixement d'altres llengües per part dels entrevistats és quelcom força generalitzat; com a mínim en saben una. **L'anglès és conegut per un 85.5%** i el francès per un 40%; en canvi, l'alemany i italià són poc estudiats. Respecte el seu nivell de coneixement, s'observa en el gràfic 13 un major grau de coneixement de l'anglès (un 29% el té bo i un 37% regular). El nivell del francès és menor i és més conegut entre les noies i els més grans. En cas de saber l'alemany o l'italià solament tenen algunes nocions.

Gràfic 13. Coneixement de llengües

Valor dels estudis

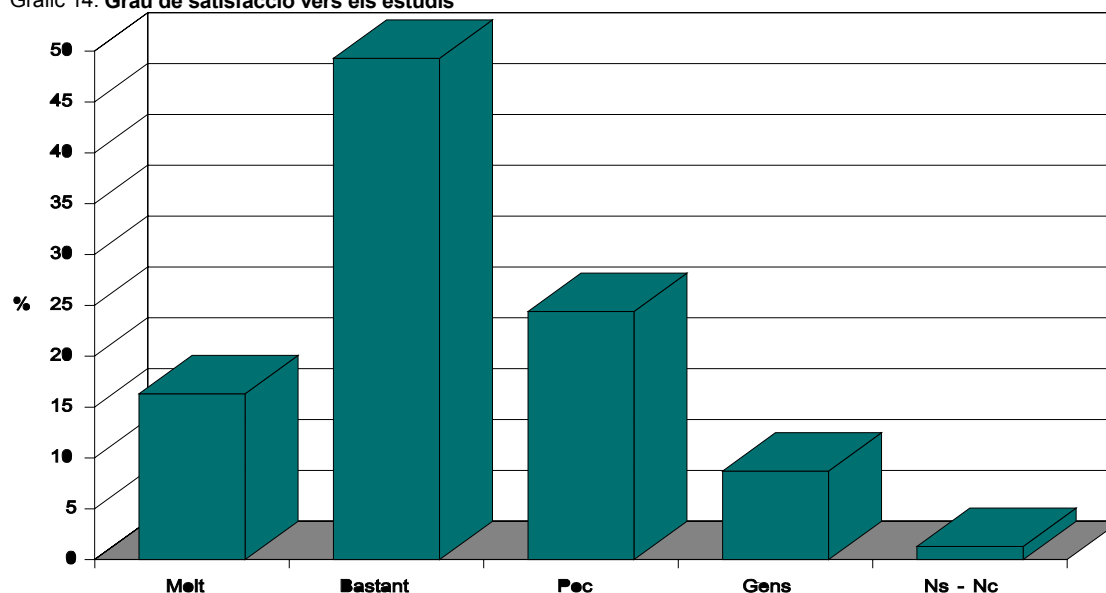
El comportament dels joves s'estructura en base a una jerarquia de valors o, el que és el mateix, a la importància que ells atorguen a tot un seguit d'aspectes que formen part de la seva existència.

Dins d'aquest conjunt d'aspectes, l'estudi se situa en un cinquè lloc, després de la família, els amics, la parella i l'amor. De fet, l'estudi, és el primer aspecte per ordre d'importància en la vida dels joves que no és estrictament relacional com ho són els anteriors.

Entre els entrevistats que li donen més importància hi ha una major proporció de joves entre 15 i 18 anys, d'estudiants i de joves amb pare amb un nivell intermedi d'instrucció. No consideren rellevants els estudis els joves que opinen que són una obligació imposada per les circumstàncies o que són una forma d'omplir el temps fins que trobin feina.

Els joves se senten més satisfets de la seva família, la seva salut i de la seva situació afectiva que dels estudis. Amb tot i això, **la meitat dels entrevistats es mostra bastant i un 16% molt satisfet dels estudis** (veure gràfic 14). Aquest nivell de satisfacció és més alt entre aquells joves que els consideren com una part important de la seva vida.

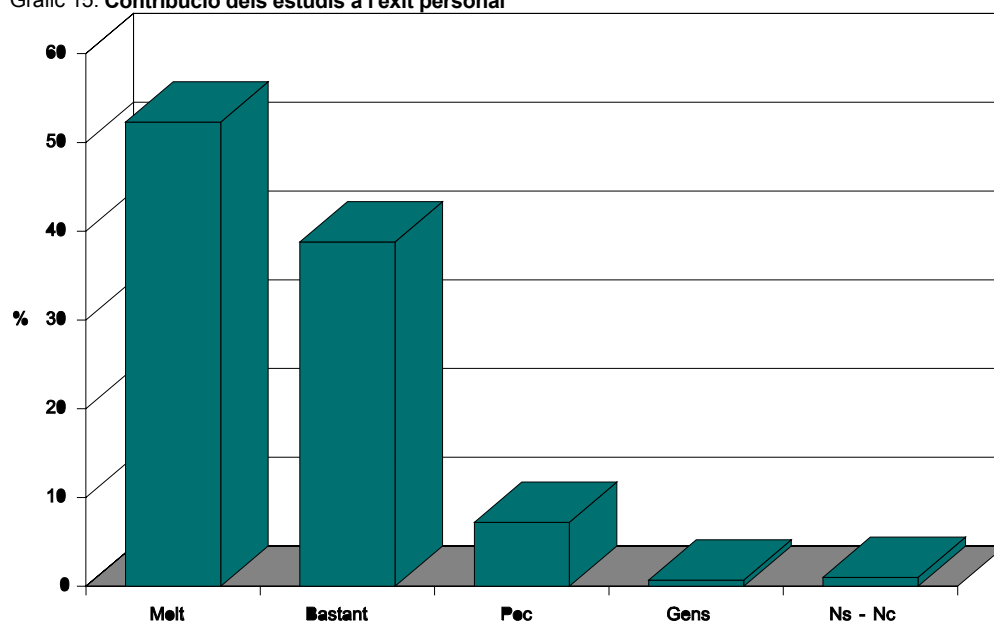
Gràfic 14. Grau de satisfacció vers els estudis

Els joves que es manifesten més satisfets són els que tenen entre 15 i 18 anys, de pare universitari i els que han finalitzat una carrera. Els més insatisfets són els joves que treballen o els que no tenen cap ocupació en l'actualitat.

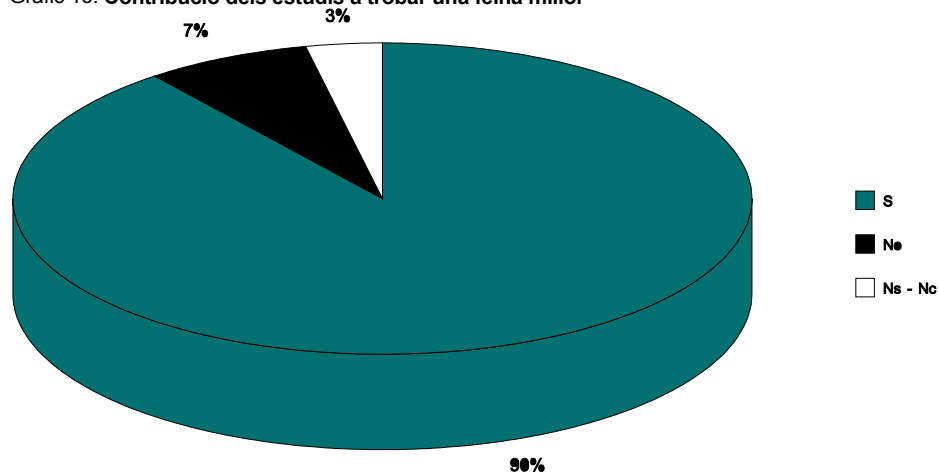
La majoria opina que el tenir estudis contribueix a tenir èxit en la vida; només un 8% pensa el contrari. Els relativament més desenganyats quant a aquest aspecte són els joves que no fan res en concret. Si es sumen les categories molt i bastant i es compara aquest factor d'èxit amb els altres que consten a la relació, s'obté que gairebé tots els entrevistats estan d'acord amb que "el tenir personalitat" és el primer component per aconseguir l'èxit personal (95%). El segueixen a curta distància "ser treballador" (92%), "tenir estudis" (91%), "tenir creativitat i iniciativa" (91%) i "saber adaptar-se a tot" (91%). Cal recalcar que més de la meitat dels entrevistats pensen que els tres primers factors contribueixen molt a la consecució de l'èxit en la societat actual. Com es pot comprovar en el gràfic 16, l'opinió majoritària és que **els estudis**

Gràfic 15. Contribució dels estudis a l'èxit personal

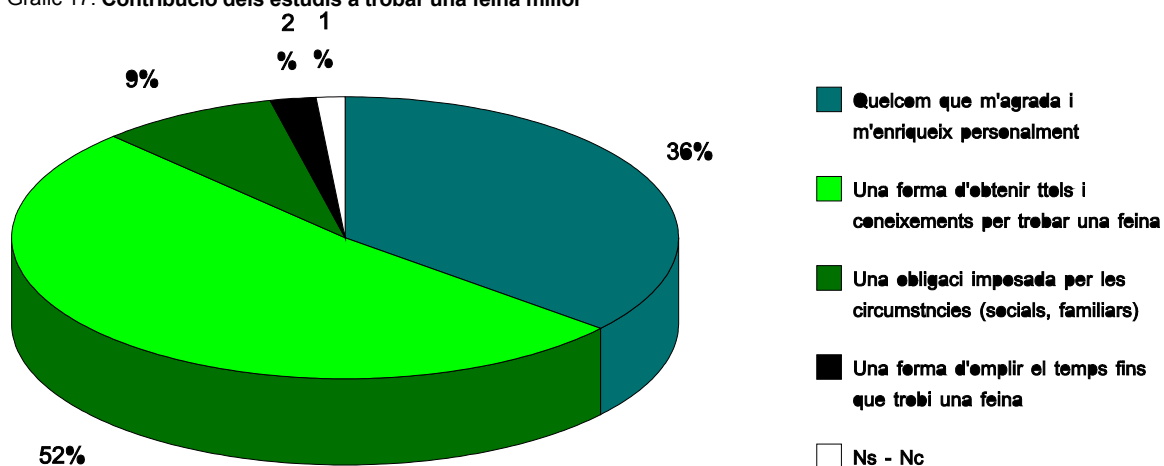
contribueixen a trobar una millor feina (90%) i només uns pocs (7%) no ho veuen d'aquesta manera. Aquesta dada contrasta amb la utilitat que han tingut els estudis realitzats entre el col·lectiu que treballa: un 53% d'aquests diu que no li han servit per la feina que fa actualment.

Gràfic 16. Contribució dels estudis a trobar una feina millor

Com es pot veure en el gràfic 17, més de la meitat dels entrevistats opina que els estudis són una forma d'obtenir títols i coneixements per trobar una millor feina, i per més d'una tercera part els estudis són quelcom que els agrada i enriqueix personalment (36%).

Gràfic 17. Contribució dels estudis a trobar una feina millor

Entre els que sostenen l'opinió majoritària tenen més pes els joves de 15 a 18 anys i els que només estudien. Entre els que manifesten que estudiar es quelcom que els

agrada i els enriqueix personalment tenen més pes les noies, els joves de 22 a 25 anys, els que fan compatible la feina amb una activitat acadèmica (+ 25%) i també els que estudien i a més tenen algun treball (+13%). També són més d'aquest parer els que tenen el nivell de COU o algun títol universitari, els joves de l'Eixample i Sarrià - Sant Gervasi i els que el seu pare és universitari.

Taula 12. **Els estudis com a valor i l'ocupació dels joves**

	<i>Estudia</i>	<i>Estudia i treballa</i>	<i>Treballa i estudia</i>	<i>Treballa</i>	<i>Ni treba. ni estud.</i>	Total
A. <i>Quelcom que m'agrada i m'enriqueix personalment</i>	31.8	49.5	61.5	34.7	27.1	36.3
B. <i>Una forma d'obtenir títols i coneixements per trobar una feina</i>	57.3	44.5	33.8	46.8	52.8	51.7
C. <i>Una obligació imposada per les circumstàncies (socials, familiars)</i>	7.7	5.5	4.6	13.2	11.8	8.5
D. <i>Una forma d'omplir el temps fins que trobi una feina</i>	2.3	0.0	0.0	3.2	5.6	2.3
<i>Ns - Nc</i>	0.9	0.5	0.1	2.1	2.7	1.2

3.- EL TREBALL

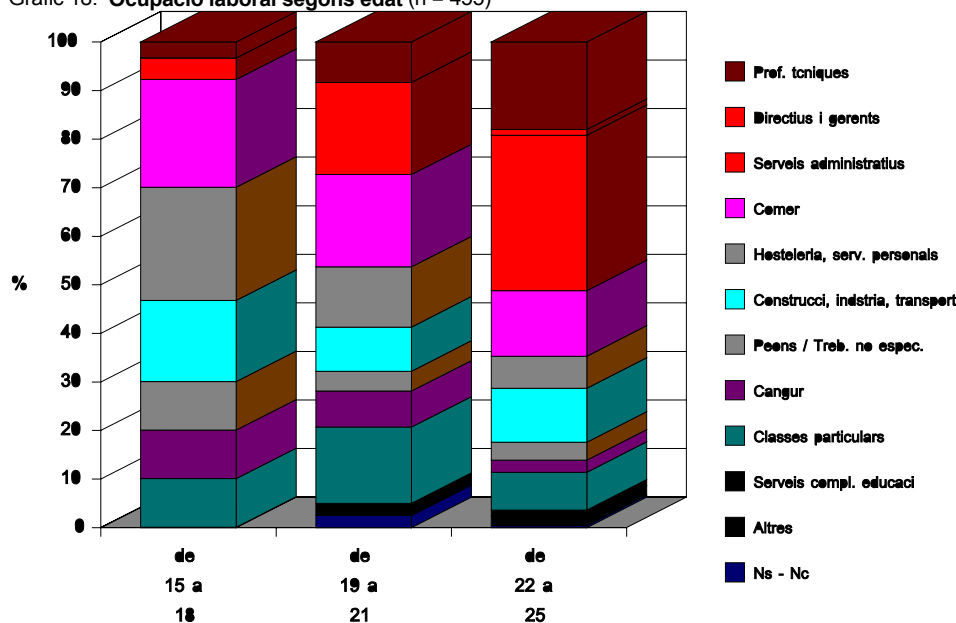
En aquest capítol s'analitzen totes aquelles qüestions relatives al món laboral dels joves, en concret, el tipus de treball, les condicions en que aquest es desenvolupa i la valoració que en fan. S'inclouen també els temes de l'atur i els recursos econòmics. Les preguntes que fan referència al valor treball han estat contestades per tots els entrevistats, els que treballen i també els que estudien.

Tipus de treball

Un 38 % del total de joves entrevistats treballa en l'actualitat -- ja sigui a temps total o compaginant l'activitat laboral amb l'acadèmica --. Gairebé una quarta part d'aquests joves treballa en serveis administratius de la empresa privada o de l'Administració pública; segueixen el comerç (17%), professions tècniques (13%), la construcció, la indústria i el comerç (12%), la indústria hotelera i serveis personals o similars (12%). La resta d'ocupacions laborals obtenen percentatges per sota del 10%.

Com es pot comprovar en el gràfic 18, **el tipus d'ocupació laboral dels joves varia**

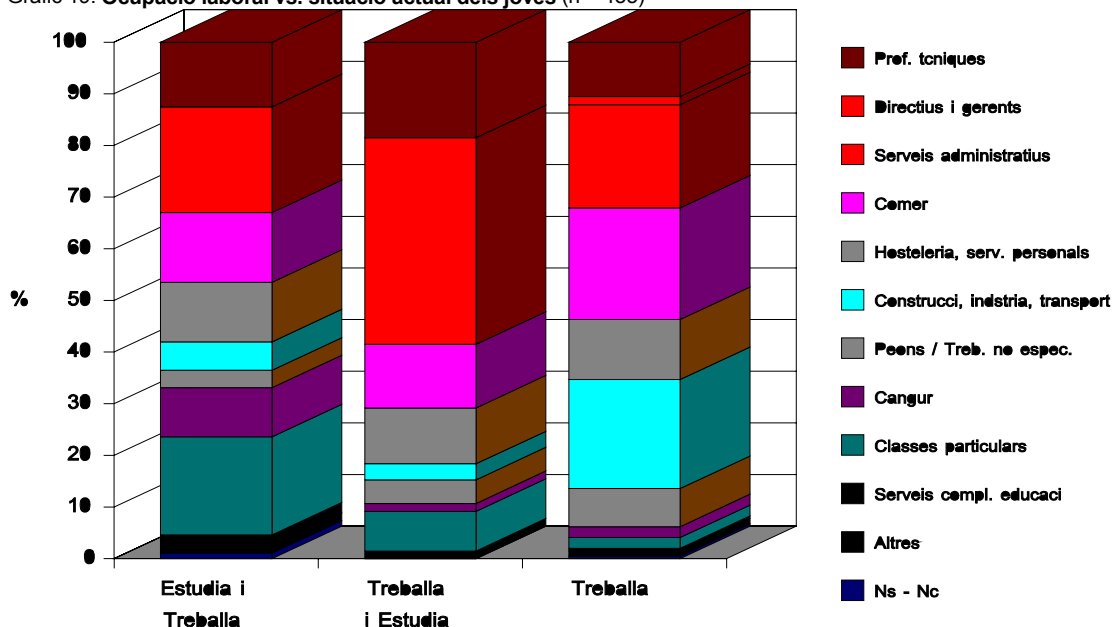
Gràfic 18. Ocupació laboral segons edat (n = 455)

en funció de l'edat. Respecte a les professions tècniques i als serveis administratius s'observa que a mesura que augmenta l'edat s'incrementa el nombre de professionals en aquests dos àmbits. Pel que fa al comerç, la indústria hotelera, la construcció-indústria-transport succeeix el contrari: a mesura que sumen anys disminueix la quantia de joves en aquests sectors.

Fer de cangur o donar classes particulars són activitats remunerades típiques de l'etapa d'estudiant --BUP i COU-- (veure gràfic 19).

Gràfic 19. Ocupació laboral vs. situació actual dels joves (n = 455)

Entre els que treballen es dona la major proporció d'entrevistats que exerceixen una professió manual i que el seu nivell d'estudis és l'ensenyança bàsica acabada o la formació professional. En canvi, entre els que continuen ampliant la seva formació inicial, hi ha un major predomini de les professions tècniques i dels joves que exerceixen en els serveis administratius de l'empresa privada o pública.

La major part dels joves que treballen ho fa per compte d'altri, només un 13% ho fa per compte propi i un 7% en el negoci familiar. Treballar per compte propi és més freqüent entre els més joves, els que estudien i els que tenen el nivell de COU --donen

classes, fan de cangur-- (veure taula 13).

També, en el cas de que la família tingui algun negoci, sembla que són els més joves i els que estan estudiant els que més hi col·laboren. Són joves que diuen treballar en el sector comerç i que ambdós pares treballen.

Taula 13. Tipus de treball i característiques dels entrevistats (n = 455)

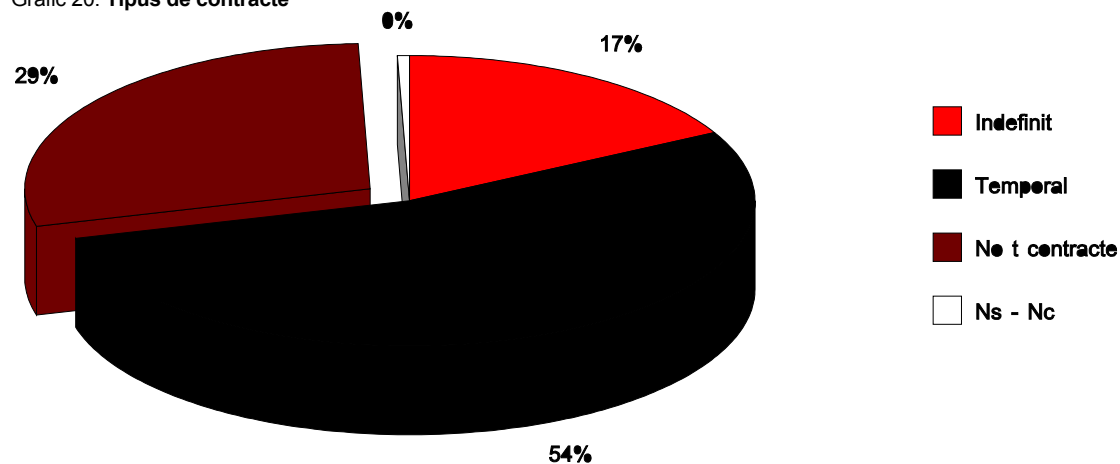
¡Error! Marcador no definido.	TIPUS DE TREBALL				N
	<i>Per compte propi</i>	<i>Per compte d'altri</i>	<i>Al negoci familiar</i>	<i>Ns-Nc</i>	
EDAT					
<i>De 15 a 18</i>	17.8	70.0	12.2	0.0	(90)
<i>De 19 a 21</i>	14.0	77.7	6.6	1.7	(121)
<i>De 22 a 25</i>	10.7	84.4	4.5	0.4	(244)
OCCUPACIÓ					
<i>Estudia i treb.</i>	18.5	71.5	9.0	1.0	(200)
<i>Treb. i estudia</i>	6.2	87.7	6.1	0.0	(65)
<i>Treballa</i>	9.5	85.8	4.2	0.5	(190)
ESTUDIS					
<i>< EGB</i>	14.3	71.4	14.3	0.0	(7)
<i>EGB</i>	11.7	78.3	9.2	0.8	(120)
<i>FP</i>	5.5	89.0	5.5	0.0	(91)
<i>BUP</i>	7.7	79.5	12.8	0.0	(30)
<i>COU</i>	20.3	74.3	4.1	1.3	(148)
<i>Universitaris</i>	12.0	84.0	4.0	0.0	(50)

Condicions laborals

Entre totes les característiques que pot presentar un lloc de treball s'han escollit unes quantes que defineixen les condicions laborals dels joves de Barcelona. En aquesta relació hi consten: tipus de contracte i la seva durada, jornada laboral, remuneració, seguretat, relacions professionals, possibilitats d'ascens, iniciativa i responsabilitats. És interessant saber l'opinió dels entrevistats respecte a cada una d'elles en funció de la seva experiència en el món laboral.

Dels joves que treballen més d'una quarta part no té contracte (veure gràfic 20). Entre les diferents formes de contractació, abunda més la de caràcter temporal (54%) seguit a distància per l'indefinit (17%).

Gràfic 20. Tipus de contracte

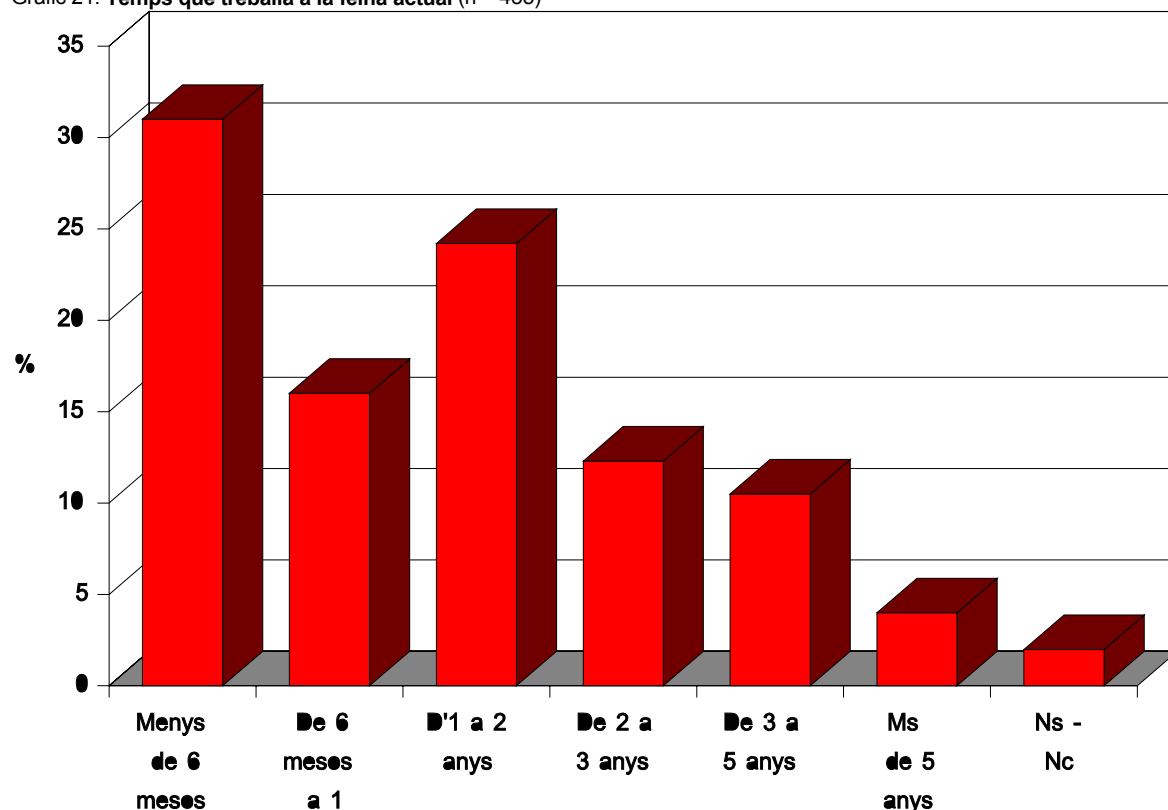
Una tercera part dels joves amb contracte temporal el té per un any i una altra tercera part per sis mesos. De durada inferior a 6 mesos hi ha un 20% dels contractes i de durada superior a un any un 10%.

Entre els que tenen un contracte indefinit hi ha una major proporció de joves entre 22 i 25 anys, que només treballen i amb nivell de formació professional.

En el col·lectiu de joves sense contracte tenen més pes les noies, els joves de 15 a 21 anys, els que es dediquen sobretot a estudiar, amb un nivell d'EGB o COU. Aquesta situació és més freqüent entre els joves que treballen el ram del comerç, el de la indústria hotelera, serveis personals i similars, els que fan cangurs o classes particulars.

Del gràfic 21 es desprèn que **gairebé la meitat no supera l'any treballant en la seva feina actual i el més freqüent és no excedir els 6 mesos**. Una quarta part porta entre 1 i 2 anys en la mateixa feina i la resta més de dos anys. Els joves que es dediquen bàsicament a treballar porten més temps al seu lloc de treball actual que els que estudien i a més fan una activitat remunerada.

Gràfic 21. Temps que treballa a la feina actual (n = 455)

La condició d'estudiant de molts dels entrevistats, a més de repercutir en el tipus de feina que estan exercint i **en la poca estabilitat laboral, també ho fa en la quantitat d'hores que dediquen al treball** (veure taula 14). Així, més de la meitat dels joves que estudien i a més tenen alguna activitat laboral normalment treballa menys de 20 hores a la setmana. En canvi, la dedicació per part d'aquells que només treballen és majoritàriament de jornada completa (50%) o de més de 40 hores setmanals (25%). En el cas dels que treballen i a més amplien la seva formació, el més freqüent és la jornada de 40 hores però més d'un 40% té dedicació parcial.

També es detecten algunes diferències entre els nois i les noies: els primers tendeixen més a una dedicació exclusiva i les noies a una dedicació parcial.

Taula 14. Hores de treball per ocupació dels joves (n = 455)

	<i>Estudia i treballa</i>	<i>Treballa i estudia</i>	<i>Treballa</i>
	<i>(n=200)</i>	<i>(n=65)</i>	<i>(n=190)</i>
<i>D'1 hora a 5 hores</i>	19.5	0.0	0.5
<i>De 6 a 10 hores</i>	20.0	7.7	2.1
<i>D'11 a 19 hores</i>	15.5	6.2	2.6
<i>20 hores</i>	15.0	7.7	2.1
<i>De 21 a 39 hores</i>	15.5	21.8	15.8
<i>40 hores</i>	9.0	44.3	51.6
<i>Més de 40 hores</i>	1.5	12.3	24.2
<i>Depèn, treball esporàdic</i>	1.5	0.0	0.5
<i>Ns - Nc</i>	2.5	0.0	0.6

A part les condicions objectives que es donen en el treball es va preguntar als joves que exerceixen alguna feina el grau de satisfacció envers els diferents aspectes que la configuren. De tots els elements proposats -- sou, seguretat, relacions professionals, possibilitats d'ascens, tipus de feina, condicions de treball, iniciativa i responsabilitats-- , amb l'excepció de les possibilitats d'ascens, la satisfacció --molta o bastant-- supera la insatisfacció --poca o gens-- (veure taula 15).

Taula 15. Satisfacció quant al lloc de treball (n = 455)

	<i>Molta o bastant</i>	<i>Normal</i>	<i>Poca o gens</i>
<i>Sou</i>	37.1	35.8	23.5
<i>Seguretat</i>	49.5	27.0	20.9
<i>Relacions professionals</i>	55.6	25.9	15.4
<i>Posibilitats d'ascens</i>	27.0	21.5	46.8
<i>Tipus de feina</i>	77.1	31.9	15.1
<i>Condicions de treball</i>	55.8	27.5	14.1
<i>Iniciativa</i>	48.1	28.8	19.6
<i>Responsabilitats</i>	53.0	28.1	15.8

Cal indicar però, que el **tipus de feina**, les **condicions de treball**, les **relacions professionals** i les **responsabilitats** són, en general, les millor valorades. Els joves també estan satisfets amb la seguretat i la iniciativa.

En canvi, en el sou, i sobretot en les possibilitats d'ascens és on hi ha una major divisió d'opinions. Respecte el primer, poc més d'una tercera part es mostra molt o bastant satisfet, proporció que es redueix a una quarta part quan es fa referència a les possibilitats d'ascens.

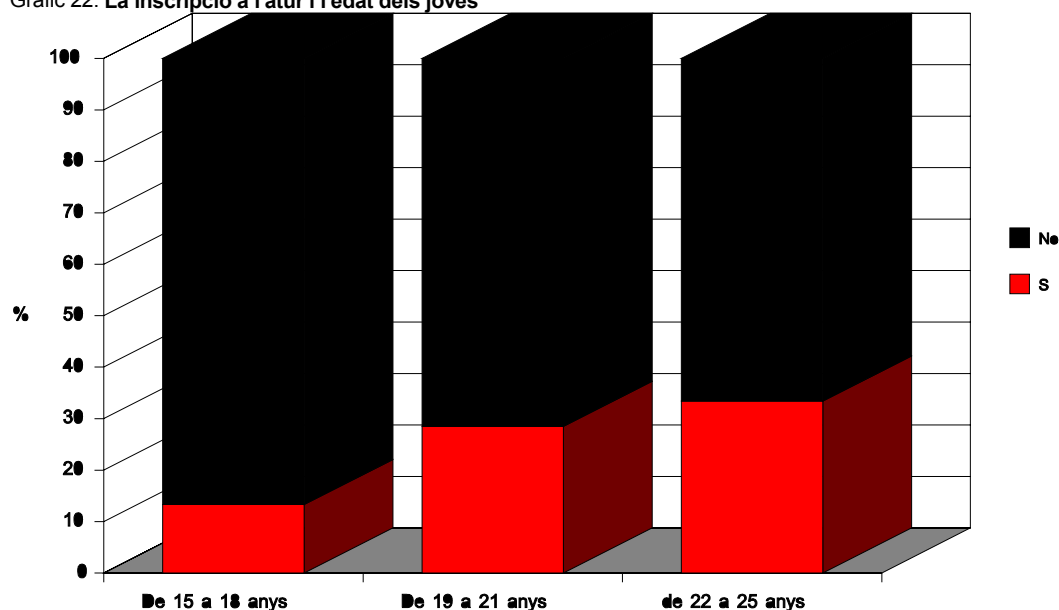
Malgrat que no es constaten masses diferències segons la dedicació al treball, es pot observar una major satisfacció relativa entre els que treballen i a més estudien del sou, les relacions professionals, el tipus de feina i les responsabilitats; major satisfacció entre els que només treballen de la iniciativa i les possibilitats d'ascens i major satisfacció de les condicions de treball -- horari, vacances...-- entre els que bàsicament estudien.

L'atur

Una quarta part dels entrevistats està apuntada en el registre de l'atur. En el cas dels joves sense ocupació concreta aquest percentatge és més important (64%).

La quantitat de joves inscrits a l'atur augmenta amb l'edat: un 13% d'entrevistats de 15 a 18 anys, un 29% de 19 a 22 anys i un 33% de 22 a 25 anys (veure gràfic 22).

Gràfic 22. La inscripció a l'atur i l'edat dels joves

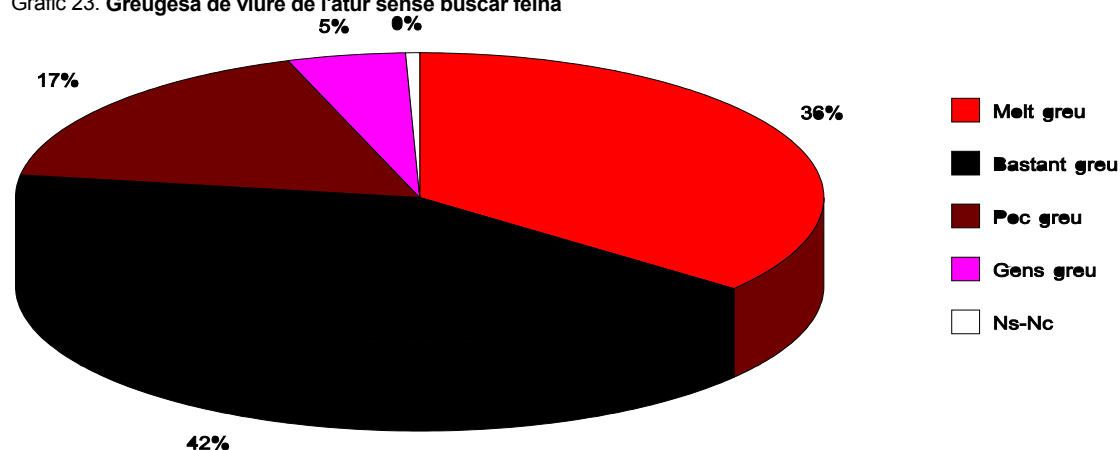

Per nivell d'estudis de l'entrevistat, els percentatges més alts es localitzen entre els que han finalitzat FP i els recents llicenciats universitaris. També són més elevats quan el pare té un nivell feble de formació.

Un 22% dels joves que estan registrats a l'atur percep algun tipus de prestació econòmica. Rebre un ajut és més freqüent entre els que no tenen cap ocupació i els que només estudien i també entre aquells casos que tenen els estudis d'EGB o FP finalitzats. El lapse de temps que dura aquesta prestació no és igual per a tots: menys de 6 mesos per un 33%, entre 7 i 12 mesos per un 38.5% i més d'un any per un 25% dels joves en aquesta situació.

En el qüestionari hi figurava una pregunta amb una llista de problemes socials de diferent índole --atur, seguretat ciutadana, drogues, terrorisme, racisme, discriminació per raó de sexe, desigualtats socials, medi ambient, habitatge i ensenyament-- i es donava opció a contestar tres respostes. En relació amb el conjunt de problemes socials esmentats i en opinió dels entrevistats, **l'atur és el problema social més preocupant**, seguit de les drogues, la sida, el terrorisme i el racisme. El jove que es mostra més preocupat per aquesta qüestió és el que en aquests moments està aturat.

Gràfic 23. Greuges de viure de l'atur sense buscar feina

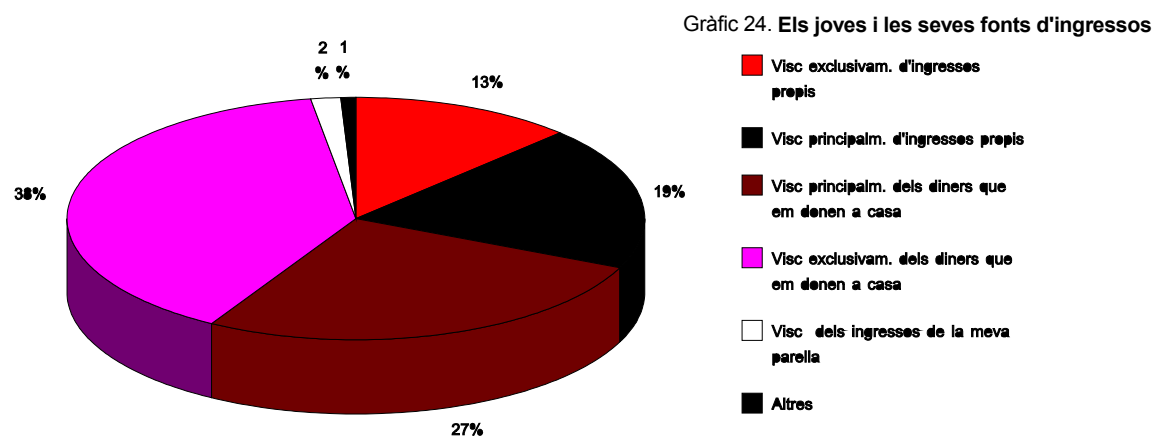
Els entrevistats també opinen sobre el grau de gravetat de "viure de l'atur sense buscar feina" (veure gràfic 23). En general, la majoria dels entrevistats considera molt o

bastant greu aquesta actitud (78%). Els joves enregistrats a l'atur tenen més tendència a dir que no és una situació greu (+11.4 punts per sobre del percentatge global). Per altra banda, els que en l'escala ideològica se situen a l'esquerra i els que es consideren apolítics mantenen una actitud sensiblement menys rígida que la resta i que els catòlic practicants, els quals es mostren menys indulgents.

Recursos econòmics dels joves

En aquest epígraf s'analitza tant el nivell com la procedència dels ingressos dels quals els joves disposen per fer front a les seves despeses personals.

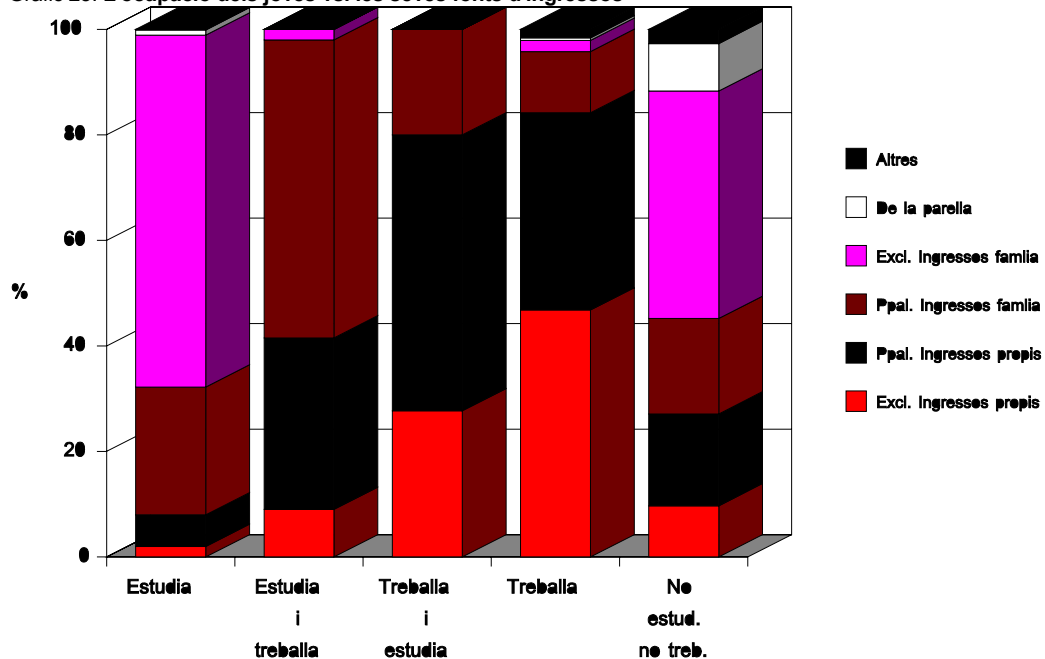
En general, **la família es fa càrrec de les despeses personals dels seus fills en un 66% dels casos** -- un 38% de les famílies es fa responsable de tot i un 27% aporta la part més important, però el fill també col·labora -- (veure gràfic 24). Un 19% dels entrevistats viu principalment dels seus propis ingressos i un 13% viu exclusivament d'aquests.

És evident el fet de que el tipus d'ocupació dels entrevistats està relacionada amb la seva font d'ingressos (veure gràfic 25). **La major part dels joves que treballen (47%) viu exclusivament dels seus ingressos.** Un 52% dels que

treballen i a més estudien viuen d'ingressos propis, però també reben alguna aportació familiar. Si estudien i fan alguna feina és més freqüent que les famílies es facin càrrec de quasi totes les despeses i entre els que només estudien és més habitual viure exclusivament dels pares. També es detecten diferències pel que fa a l'edat: **a mesura que l'edat augmenta la família deixa de ser la font d'ingressos més important i el treball passa a ocupar el seu lloc.**

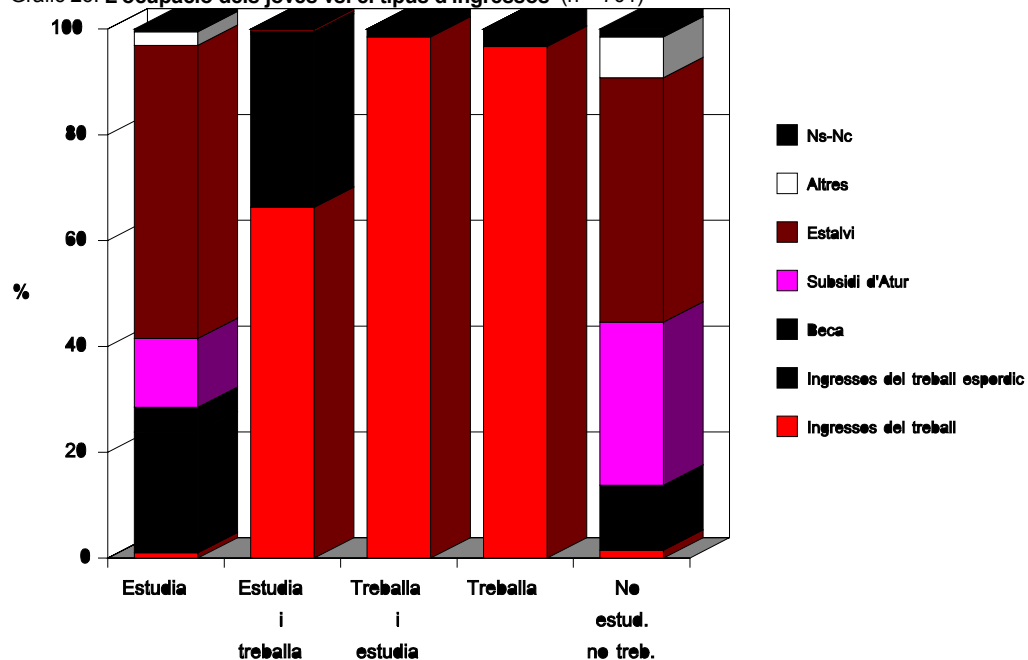
Gràfic 25. L'ocupació dels joves vs. les seves fonts d'ingressos

En el cas de que els entrevistats tinguin ingressos propis, aquests provenen en primer lloc del treball (53%); segueixen l'estalvi o la inversió (20%) i el treball esporàdic (17.5%). Són pocs els que responen de la prestació de l'atur (6%) o d'una beca (1%).

El treball és la font principal d'ingressos per als joves que tenen feina (veure gràfic 26). Els guanys procedents de treballs esporàdics, l'estalvi i les beques són més freqüents entre els estudiants. Els que no fan res en concret tenen com ingressos propis la prestació de l'atur o diners provinents de l'estalvi.

Gràfic 26. L'ocupació dels joves vs. el tipus d'ingressos (n = 701)

Els seus guanys són per a ells (69.5%) o en donen una part a la seva família (29.5%) (veure taula 16). Entre els joves que es queden íntegres els seus ingressos hi ha més proporció de noies, d'estudiants i d'entrevistats que ambdós pares treballen; també és més habitual entre els que parlen en català.

Contràriament, entre els que contribueixen en el conjunt de despeses familiars, hi ha una major proporció de nois, d'entrevistats que treballen i que cap dels seus pares està en actiu.

Taula 16. **Destinatari dels ingressos propis dels joves** (n = 701)

	<i>Íntegrament pel jove</i>	<i>Una part a la família</i>	<i>Altres</i>
Total	69.5	29.4	1.1
SEXE			
<i>Noi</i>	64.3	34.3	1.4
<i>Noia</i>	74.9	24.3	0.8
OCUPACIO			
<i>Estudia</i>	85.0	13.5	1.5
<i>Estudia i treballa</i>	80.6	18.9	0.5
<i>Treballa i estudia</i>	66.2	33.8	0.0
<i>Treballa</i>	46.7	52.7	0.6
<i>Ni estudis ni treballa</i>	56.9	38.5	4.6
TREBALL DELS PARES			
<i>Treballen 2</i>	76.3	22.0	1.7
<i>Treballa 1</i>	68.8	30.3	0.9
<i>Cap treballa</i>	57.9	41.3	0.8

La mitjana de diners disponibles al mes és de 32.830 pessetes. Aquesta xifra varia en funció del sexe, l'edat i l'ocupació (veure taula 17). Els nois tenen una mitjana de diners superior a la de les noies. Aquesta mitjana augmenta a mesura que es van fent grans i també a mesura que intensifiquen la seva activitat laboral. Els joves entre 15 i 18 anys i els que només estudien són els que disposen de menys quantitat de diners.

Respecte a la seva situació econòmica, resulta que un 56% dels entrevistats es mostra satisfet (un 7% molt i un 49% bastant satisfet) i un 44% respon que poc o gens.

Entre els que estan més satisfets hi ha una major proporció de joves que viuen a Sarrià - Sant Gervasi i de joves amb el seu pare universitari. Entre els que no estan gens satisfets de la seva situació econòmica és més freqüent no tenir cap ocupació concreta, haver acabat la FP i que els progenitors no treballin en l'actualitat.

Globalment, malgrat que el sou és un dels aspectes que més es valoren en la feina, **els diners no apareixen com un dels aspectes més importants de la seva vida**. D'una relació de tretze aspectes, els diners consten en un setè lloc després del "treball" i abans de "l'èxit personal". Només un 2% dels entrevistats ha contestat que és per ells el més important, un 6% els situa en un segon terme quant a la seva importància i un

Taula 17. Mitjana de diners disponibles al mes

¡Error! Marcador no definido.Ptes.	
Mitjana	32830
SEXE	
<i>Noi</i>	35241
<i>Noia</i>	30266
EDAT	
<i>De 15 a 18 anys</i>	12930
<i>De 19 a 21 anys</i>	29537
<i>De 22 a 25 anys</i>	55791
OCUPACIÓ	
<i>Estudia</i>	14962
<i>Estudia i treballa</i>	39188
<i>Treballa i estudia</i>	73035
<i>Treballa</i>	68183
<i>Ni estudis ni treballa</i>	32742

8% en un tercer.

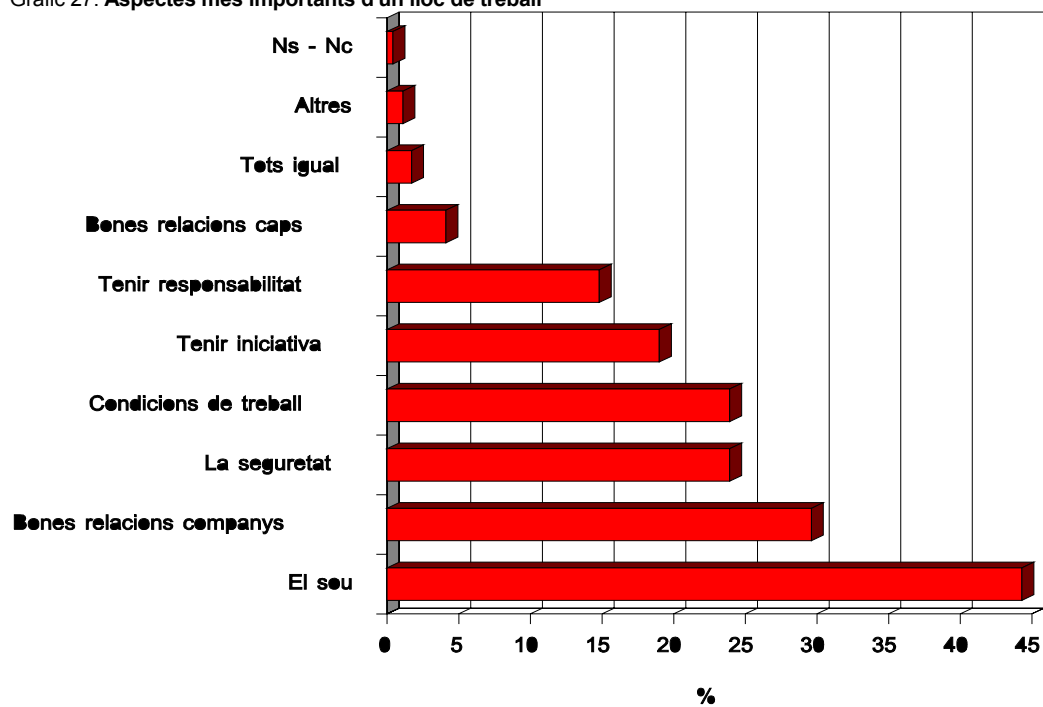
En general, els diners són quelcom més importants entre els nois, els que treballen o que estan desocupats i els que tenen el nivell d'ensenyança bàsica, mentre que no li donen tanta importància els que tenen un nivell de BUP o ja són llicenciats, els de pare és universitari, els catòlics practicants i els que viuen als districtes benestants de la ciutat.

El treball com valor

El treball no és un dels aspectes que els joves consideren més importants de la seva vida. Els joves donen prioritats a la família i a les relacions amicals o afectives. Les ocupacions -- com ara l'estudi i el treball -- queden en un segon terme. Els joves entre els 22 i els 25 anys i els que treballen són els que el tenen amb més consideració. També li donen més importància aquells que es manifesten contents amb la seva feina.

Respecte al lloc de treball l'aspecte al que donen més importància és **el sou, seguit a distància per les bones relacions amb els companys** (veure gràfic 27). En un segon terme queden la seguretat, les condicions de treball, tenir iniciativa i tenir responsabilitats; les bones relacions amb els caps són poc valorades (obté un valor inferior al 5%).

Gràfic 27. Aspectes més importants d'un lloc de treball

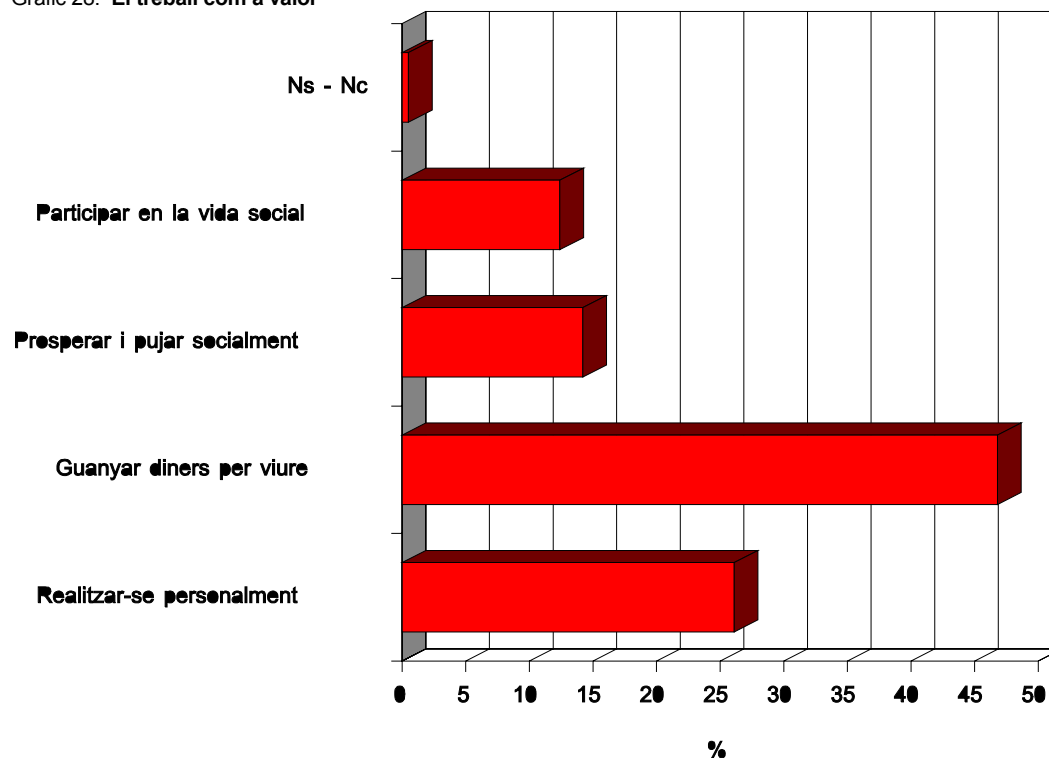

Entre els entrevistats que valoren més el sou hi ha una major proporció de nois i de joves amb pares amb un nivell feble d'instrucció. La seguretat en la feina és més valorada per les noies, els que han assolit el nivell d'EGB i que cap dels seus pares treballa. Els aspectes que més valoren els joves que no fan res en concret en l'actualitat són la seguretat i el sou. Tenir responsabilitats i iniciativa compta més entre

els que són llicenciats i els que tenen el pare amb estudis universitaris.

Com es desprèn del gràfic 28, **per gairebé la meitat dels entrevistats el treball significa guanyar diners per viure** i per quelcom més d'una quarta part és una forma de realitzar-se personalment; són menys els que responen que el treball és una via per prosperar i pujar socialment (14%) o que és una manera de participar en la vida social i d'enriquiment comú (12%). Els joves que veuen el treball com un aspecte prioritari de la seva vida estan més d'acord que el conjunt d'entrevistats amb les dues darreres significacions i relativament més en desacord amb que és un mitjà per obtenir diners.

Gràfic 28. El treball com a valor

Entre els joves que sostenen l'opinió més majoritària tenen més pes els nois, els d'edats entre 15 i 18 anys, els que només treballen o els que ni treballen ni estudien, els que han assolit el nivell d'EGB i els que seu pare té un nivell feble d'instrucció.

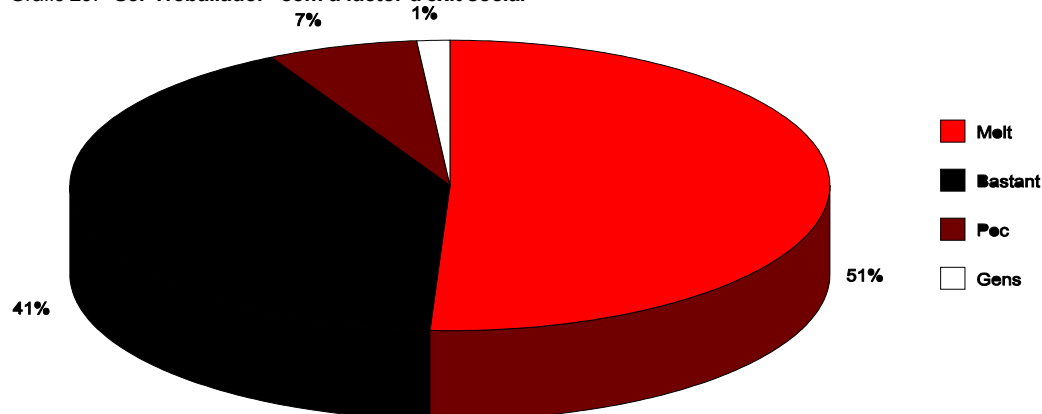
Entre els que opinen que el treball porta a la realització personal o és una forma de participar en la societat hi ha un major nombre de noies, de joves entre 22 i 25 anys, de

joves que compaginen l'activitat acadèmica amb la laboral, de nivell de COU o de llicenciats universitaris, de residents a l'Eixample o a Sarrià - Sant Gervasi, de joves que el seu pare té un alt nivell d'estudis i de catòlics practicants.

Comparant les respostes relatives al valor treball i l'aspecte més important en la feina s'observa que els entrevistats que consideren el sou o les condicions laborals com els elements més importants en una feina opinen amb més freqüència que el treball és una forma de guanyar diners per viure. Els que donen prioritat a les relacions professionals entre companys de treball són més del parer que el treball és una forma de participar en la vida social i d'enriquiment comú. Els que sobrevaloren el fet de tenir responsabilitats o el tenir iniciativa són més de l'opinió que el treball és una forma de realitzar-se personalment o de participar en la societat.

"Ser treballador" després de "tenir personalitat" és el factor que més contribueix a assolir l'èxit en la societat actual, a parer dels entrevistats. Com es desprèn del gràfic 29, la pràctica totalitat dels entrevistats consideren el "ser treballador" com un mitjà per tenir èxit en la vida i només un 8% opina el contrari.

Gràfic 29. "Ser Treballador" com a factor d'èxit social

Finalment, assenyalar que, tot i que el treball no apareix en aquesta etapa de la vida com un dels aspectes més importants, en canvi si que es detecta una certa preocupació pel seu futur en el món laboral. Això es posa de manifest, quan una bona

part dels entrevistats valora els estudis com el pas previ a obtenir una feina, i quant la majoria dels que estudien opinen que la seva formació contribuirà a trobar un millor lloc de treball.

No obstant aquesta confiança, cal tenir present que entre els que treballen, **més de la meitat no estableix una relació directa entre el seu nivell d'estudis i el seu lloc de treball actual**. No tots els entrevistats es manifesten de manera igual: així, els més grans i els que tenen un estudis més especialitzats -- FP o universitaris -- són els que més diuen que els estudis els han estat útils per l'activitat que realitzen actualment (veure taula 18).

Taula 18. Servei dels estudis en el lloc de treball actual (n = 455)

	<i>Sí, han servit</i>	<i>No, han servit</i>	<i>Ns - Nc</i>	<i>N</i>
EDAT				
De 15 a 18 anys	26.7	68.9	4.4	(90)
De 19 a 21 anys	36.4	57.0	6.6	(121)
De 22 a 25 anys	47.1	46.3	6.6	(244)
OCCUPACIÓ				
<i>Estudia i treballa</i>	40.0	54.0	6.0	(200)
<i>Treballa i estudia</i>	58.5	40.0	1.5	(65)
<i>Treballa</i>	34.2	57.9	7.9	(190)
NIVEL·L D'ESTUDIS				
< EGB	14.3	85.7	0.0	(7)
EGB	28.3	67.5	4.2	(120)
FP	48.4	44.0	7.6	(91)
BUP	25.6	69.2	5.2	(39)
COU	40.5	52.0	7.5	(148)
Universitaris	68.0	26.0	6.0	(50)

4.- EL LLEURE

Hom associa l'etapa juvenil a una època en la que es disposa de molt temps lliure. També és un període privilegiat -- més que qualsevol altre de la vida -- per unes relacions amicals intenses, ja sigui a l'escola, al carrer, al bar o a la discoteca. Aquest apartat es dedica a aquests temes i mira de resituar el lleure dels joves en funció del que ells han respost.

L'oci ocupa el desè lloc entre els aspectes més rellevants en la vida dels joves, darrera de la família, els amics, la parella, els estudis, el treball i la cultura. No existeix un col·lectiu de joves concret que doni més importància al lleure que la resta; per contra, la cultura és més valorada entre els titulats universitaris, els interessats en la política i els que se situen a l'esquerra de l'eix ideològic.

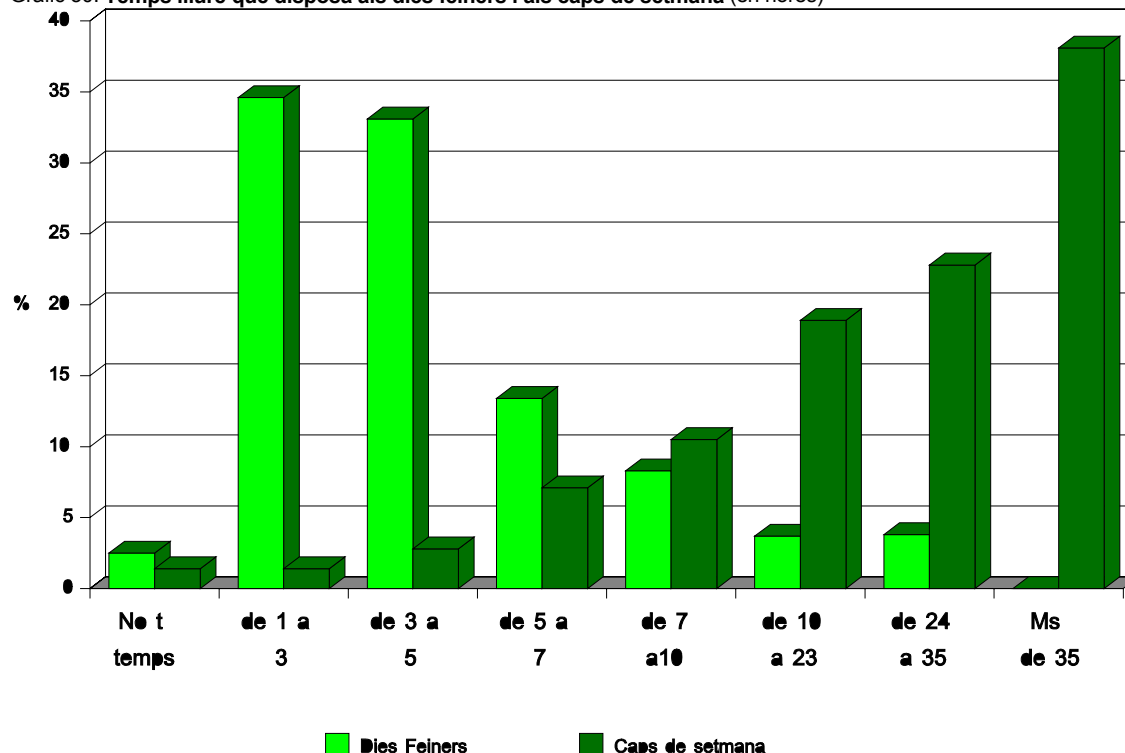
Disponibilitat de temps lliure

Segons els resultats obtinguts, **la mitjana d'hores lliures que disposen els dies feiners és de quasi 5 hores (4.96) i la mitjana d'hores lliures el cap de setmana és de 16.31**. Els nois, en general, tenen més temps lliure que les noies: la diferència és d'uns 45 minuts diaris.

Durant la setmana, són molt pocs els que no tenen temps lliure i també són pocs els que disposen de totes les hores del dia (veure gràfic 30). Ara bé, **la major part (75%) té entre una i sis hores diàries, el que significa que compaginen els estudis i/o el treball amb una estona de descans**.

La disponibilitat de temps lliure els caps de setmana és diferent de la dels dies feiners (veure gràfic 30). Un nombre molt reduït no en té (1.4%) i un 10% té menys de 6 hores. Per contra, **una tercera part dels entrevistats gaudeix de tot el dissabte i de tot el diumenge (34%) i quasi una cinquena part d'un dels dos dies o d'un total de 24 hores**.

Gràfic 30. Temps lliure que disposa als dies feiners i als caps de setmana (en hores)

El domicili familiar és el lloc on passen les estones lliures la major part dels entrevistats durant la setmana (77%); altres llocs són l'escola o l'institut, el carrer, el bar i el centre esportiu (veure gràfic 31).

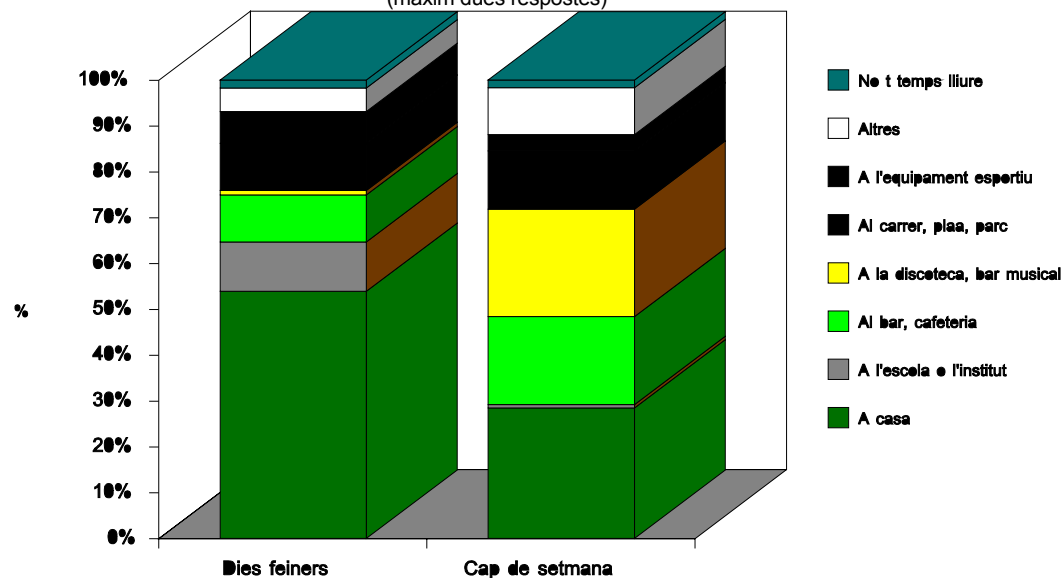
Durant la setmana, tan les noies com els nois es queden a casa, en aquesta qüestió no es detecten diferències. Els centres esportius són més freqüentats pels nois i l'escola o el carrer pels joves de 15 a 18 anys.

El nombre de joves que es queden a casa el cap de setmana és força menor al de joves que s'hi queden els dies feiners (menys 35 punts), tot i que continua essent un nombre elevat. Ara bé, els joves també fan activitats a fora: **la discoteca, el bar i el carrer són els espais que més freqüenten el cap de setmana**. Dintre de l'apartat "altres" (veure gràfic 31) s'inclouen respostes com anar a la segona residència, anar al poble o a una població típica d'estiu, anar al camp o a la muntanya entre altres.

El cap de setmana, els de 22 a 25 anys acostumen a quedar-se més a casa, els de 19 a 21 anys van més als bars o cafeteries i els més joves prefereixen les discoteques o el carrer.

Gràfic 31. LLoc on passen els joves el seu temps lliure

(màxim dues respostes)

Activitats de lleure els dies feiners

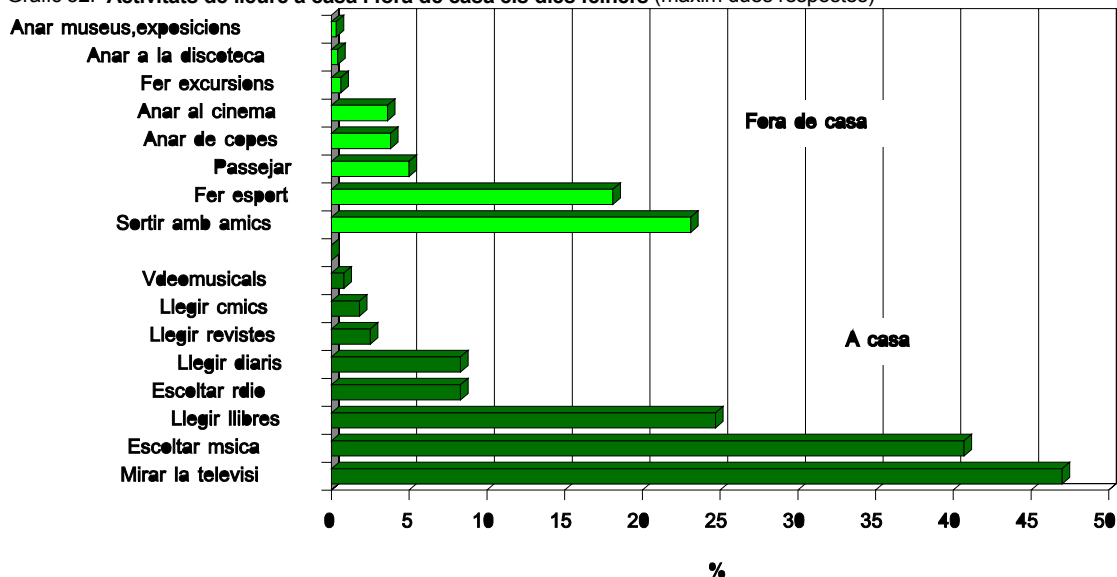
Les activitats de lleure s'han dividit en dos grups: aquelles que normalment es fan a casa i les que tenen lloc a fora. Entre les primeres s'inclouen la televisió, la ràdio, la lectura i la música. Entre les segones hi figuren sortir amb els amics, passejar, fer esport, anar al cinema, anar a la discoteca, anar de copes, les excursions i les exposicions.

Les més habituals els dies feiners són mirar la televisió i escoltar música; segueixen a distància llegir llibres, sortir amb els amics i fer esport (veure gràfic 32).

La televisió és l'activitat de lleure més anomenada. **El canal televisiu que més es miren és TV3 (39%),** seguit a distància per Tele 5 (16%), TV1 (14%) i Antena 3 (13%). Els altres canals obtenen percentatges inferiors al 5%.

TV3 se la miren més els de parla catalana i els altres canals els joves de parla castellana. Els universitaris sintonitzen més TV3; en canvi, Tele 5 atrau més als de 15 a 18 anys i als joves que només treballen o estan desocupats.

Gràfic 32. Activitats de lleure a casa i fora de casa els dies feiners (màxim dues respostes)

Contràriament al que hom pugui pensar, **la lectura és una pràctica força comú entre els joves durant la setmana**. Segons els entrevistats, la lectura de llibres és una de les activitats més freqüents (25%) després de la televisió i la música. En canvi, els diaris, les revistes i els còmics obtenen valors percentuals inferiors al 10%. Una altra activitat de tipus cultural com la visita a museus o exposicions es troba per sota del 2%.

Les pràctiques de lleure dels entrevistats es diferencien en funció del sexe, l'edat i el nivell d'estudis. Durant la setmana, les noies llegeixen, passegen i escolten més la ràdio, mentre que els nois practiquen més l'esport. Els joves de 15 a 18 anys miren més la televisió, escolten música i surten més amb els amics. Els joves de 22 a 25 anys llegeixen més la premsa i tenen més afecció als llibres.

Taula 19. **Activitats de lleure els dies feiners segons nivell d'estudis** (màxim dues respostes)

	Mirar TV	Anar de copes	Oir música	Llegir còmics	Llegir el diari	Anar al cine	Llegir llibres	Fer esport	Oir ràdio	Passe-jar	Sortir amb amics	Llegir revistes	Altres	No té temps lliure
< EGB	66.7	19.0	28.6	0.0	0.0	4.8	14.3	4.8	4.8	14.3	38.1	0.0	0.0	0.0
EGB	55.0	5.5	45.8	2.4	2.1	1.8	12.9	16.3	6.3	5.3	31.6	2.4	5.3	2.6
FP	50.5	4.5	40.1	2.0	5.0	5.0	24.3	16.3	8.9	5.9	21.8	1.5	8.4	1.5
BUP	43.6	0.7	55.0	2.9	5.0	1.4	27.9	20.7	7.1	3.6	17.9	5.7	5.7	0.7
COU	40.2	2.2	35.9	0.8	14.1	4.1	32.6	22.3	9.5	4.1	16.8	1.9	6.7	3.8
Universitaris	33.0	3.4	20.5	1.1	25.0	9.1	40.9	11.4	13.6	5.7	20.5	3.4	4.5	3.4
Nc	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0

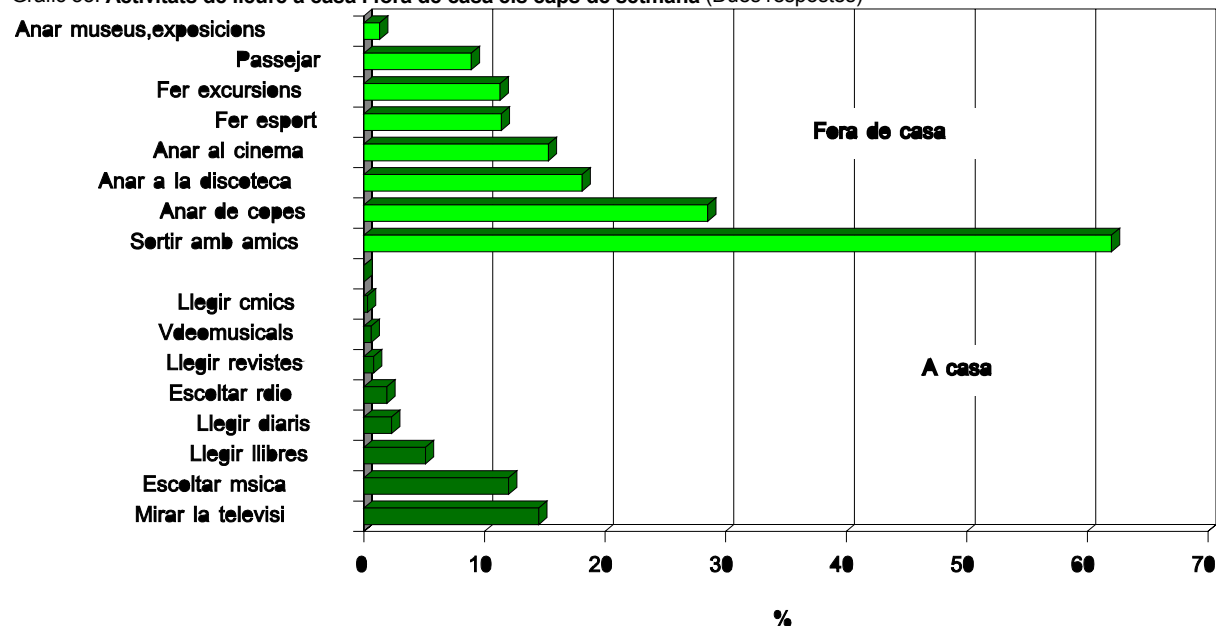
Com es pot veure en la taula 19, **a mesura que augmenta el nivell d'estudis dels entrevistats disminueix el seu interès per la televisió**. Els que tenen acabat el BUP es distingeixen per la seva fal·lera per la música i els que tenen COU per l'esport. Els titulats universitaris s'inclinen més pels llibres, l'anar al cinema entre setmana i escoltar la ràdio.

Activitats de lleure els caps de setmana

La diferència entre els dies feiners i els caps de setmana no és precisament el canvi d'unes activitats per unes altres sinó la intensitat; és a dir, disminueix la seva dedicació a unes quantes per augmentar-la a unes altres. En concret, les activitats que durant la setmana acostumen omplir les estones de lleure queden en un segon terme però no desapareixen (televisió, música, esport i llibres).

El més habitual durant el cap de setmana és sortir amb els amics (veure gràfic 33); a més distància segueixen anar de copes, a la discoteca i al cinema. Les tres activitats més freqüents no només són pròpies de l'edat sinó que són diferents formes de relacionar-se amb altres joves, és a dir, distintes formes de sociabilitat juvenil.

Gràfic 33. Activitats de lleure a casa i fora de casa els caps de setmana (Dues respostes)

Ací també es detecten diferències en funció del sexe, l'edat i el nivell d'estudis. Els nois escolten més música o practiquen més esport, en canvi, les noies van més a passejar o al cinema. El sortir amb amics és majoritari durant el cap de setmana, però és més freqüent entre els joves de 15 a 18 anys i disminueix a mesura que creixen. Passa quelcom de similar amb l'anar a la discoteca: aquesta activitat tot i que no és la més habitual entre els joves minva a mesura que es van fent grans; per contra, les excursions i passejar augmenten amb els anys encara que de forma molt lleu.

Com es pot veure en la taula 20, la televisió i la discoteca són poc habituals entre els titulats universitaris; aquests van més d'excursió o a exposicions que la resta. Els joves que no estudien ni treballen acostumen a mirar més la televisió o a passejar.

Taula 20. Activitats de lleure per nivell d'estudis els caps de setmana (Màxim dues respostes)

	Mirar TV	Anar de còpies	Oir música	Fer excursions	Llegir el diari	Anar a discoteques	Anar al cinema	Llegir llibres	Museu expos.	Fer esport	Passejar	Sortir amb amics	Altres	No té temps lliure
< FGB	38.1	19.0	14.3	0.0	0.0	33.3	14.3	0.0	0.0	9.5	19.0	47.6	0.0	0.0
EGB	19.2	23.2	13.4	7.9	1.1	24.5	14.2	3.2	0.8	12.1	7.9	61.1	7.1	1.6
FP	15.3	26.7	12.9	13.9	2.5	20.8	18.3	4.0	0.5	9.4	9.4	57.9	5.0	1.0
BUP	12.9	34.3	8.6	8.6	0.7	22.9	13.6	4.3	2.1	10.0	9.3	66.4	4.9	0.7
COU	10.9	34.0	11.1	12.0	3.5	11.1	14.9	7.9	1.4	11.4	7.6	65.5	5.2	1.6
Universitaris	4.5	26.1	12.5	23.9	5.7	2.3	17.0	6.8	4.5	15.9	14.8	56.8	4.5	2.3
Nc	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	0.0

El fet de tenir parella estable -- independentment de si l'entrevistat hi conviu o no -- **és motiu d'un cert canvi en les activitats habituals de les estones de lleure** (veure taula 21). Els dies feiners, els seus hàbits no varien tan en funció del fet de tenir parella o no tenir-la, sinó que més aviat són les pròpies de l'edat i del sexe. No passa el mateix els caps de setmana, on sí es detecten diferències: els joves amb parella van més al cinema, d'excursió o a passejar. En canvi, els que no tenen parella van més a la discoteca i surten relativament més amb els amics.

Taula 21. **Activitats de lleure dels joves que tenen parella els caps de setmana.**
(Màxim dues respostes)

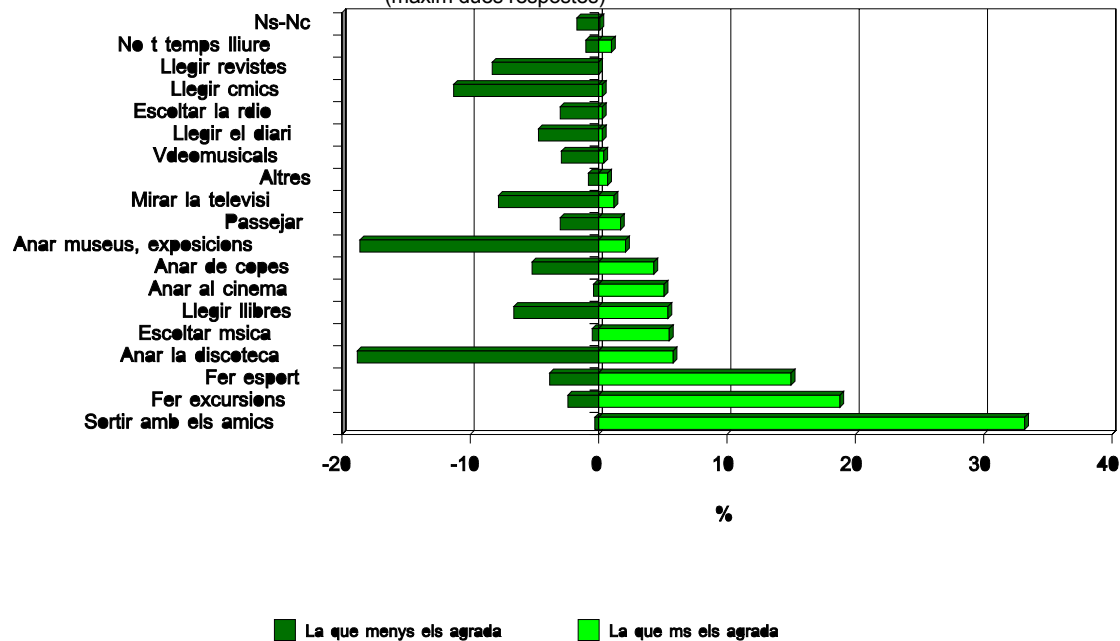
	<i>Joves amb parella estable</i>	<i>Joves sense parella estable</i>	Total
<i>Mirar la televisió</i>	13.3	15.3	14.5
<i>Anar de copes</i>	29.0	28.6	28.5
<i>Escoltar música</i>	9.4	13.5	12.0
<i>Llegir còmics</i>	0.2	0.4	0.3
<i>Fer excursions</i>	15.5	8.9	11.3
<i>Llegir el diari</i>	2.9	1.9	2.3
<i>Anar a la discoteca</i>	10.9	22.1	18.1
<i>Anar al cinema</i>	20.5	12.4	15.3
<i>Llegir llibres</i>	6.3	4.1	5.1
<i>Videomusicals</i>	0.7	0.5	0.6
<i>Anar museus, exposicions</i>	1.7	1.0	1.3
<i>Fer esport</i>	8.5	13.2	11.4
<i>Escoltar la ràdio</i>	2.2	1.8	1.9
<i>Passejar</i>	16.2	4.9	8.9
<i>Sortir amb els amics</i>	55.8	65.5	62.0
<i>Llegir revistes</i>	0.7	0.8	0.8
<i>Altres</i>	1.9	1.8	2.1
<i>No té temps lliure</i>	1.9	1.2	1.4

El que més agrada als joves és sortir amb els amics (33%) seguit de les excursions i l'esport (veure gràfic 34). En principi, l'activitat que més els satisfà és la que més fan, excepte la televisió que apareix entre una de les darreres quant a preferències i, en canvi, és molt habitual.

El que menys els agrada és anar a la discoteca; segueixen les visites a museus i exposicions, la lectura de còmics i de revistes. Els més grans, els que tenen un alt nivell

d'estudis i els de parla catalana són els que contesten amb més freqüència que els desagradava anar a la discoteca.

Gràfic 34. Activitats de lleure que més agraden i les que menys agraden
(màxim dues respostes)

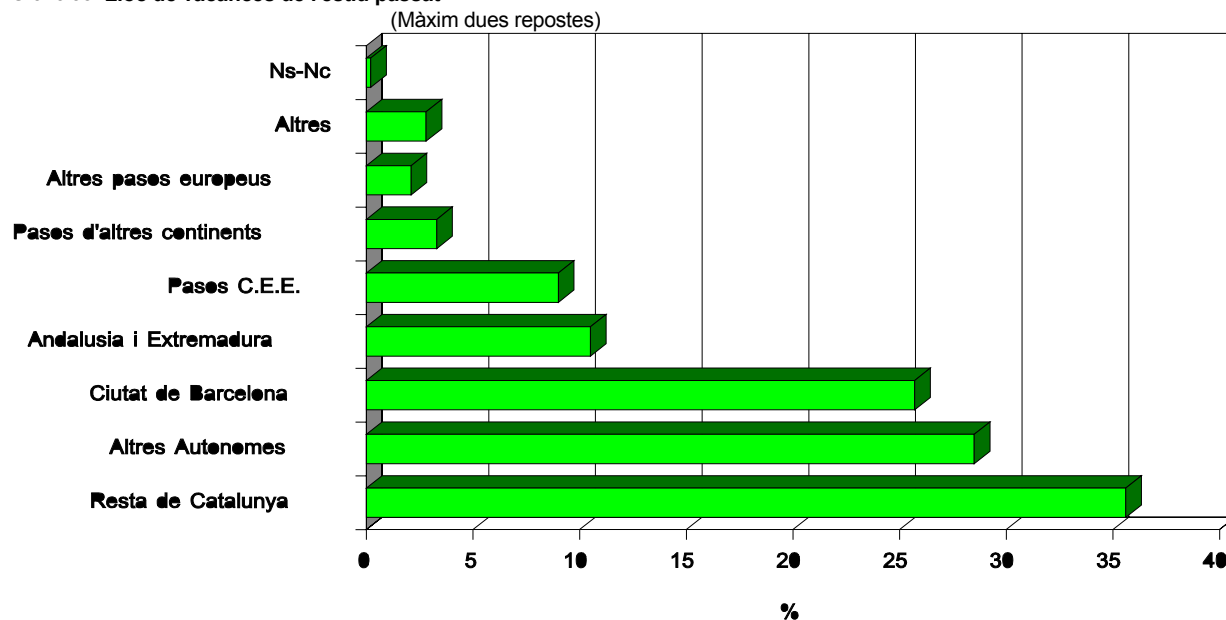

Les vacances

La major part dels entrevistats (74%) va marxar de vacances l'estiu passat i només una quarta part es va quedar a la ciutat de Barcelona (veure gràfic 35).

Al voltant d'un 15% va viatjar a algun país estranger, sobretot a un de la Comunitat Econòmica Europea. Són minoria els que varen anar a altres continents o països europeus no comunitaris. Gairebé un 40% va passar les seves vacances en algun indret d'Espanya i, concretament, un 5% a Sevilla.

Gràfic 35. Lloc de vacances de l'estiu passat

Un 36% dels entrevistats va passar-les a Catalunya, principalment a la província de Girona o a la de Barcelona. Aquesta situació és més freqüent entre els de 15 a 18 anys. Entre els que no van abandonar Barcelona hi ha un major percentatge de 19 a 21 anys, que treballen o que compaginen l'estudi amb una activitat remunerada, de nivell de FP i de desocupats.

Els motius pels quals una quarta part va romandre a la ciutat són diversos (veure taula 22). El principal és el treball (42%), seguit de la manca de diners (23%) i de l'estudi (11%). La família (més freqüent entre les noies), les qüestions de salut o el servei militar també van deixar alguns joves sense vacances. Ara bé, cal tenir molt present que un 8% es queda simplement perquè no els agrada anar a fora i un 3% per un motiu excepcional com és la celebració dels Jocs olímpics.

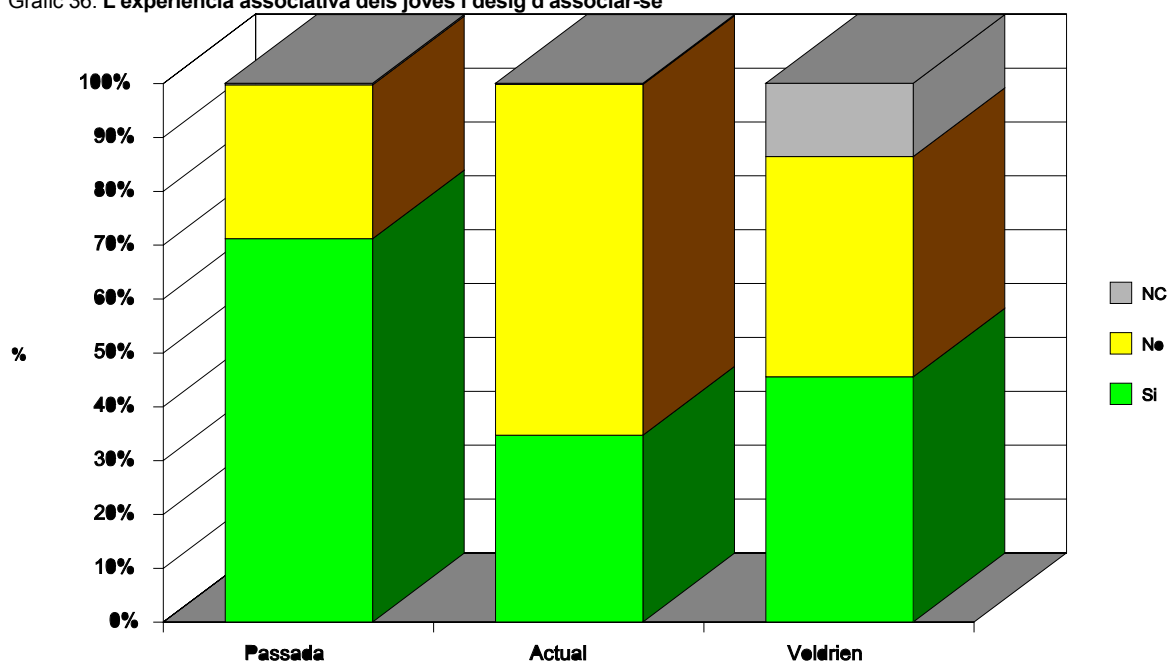
Taula 22. Motiu pel qual es va quedar a Barcelona

Motiu	Porcentatge
Treball	41.6
Motius econòmics	23.3
Estudi	10.8
No m'agrada anar a fora	7.9
Família	4.6
Malaltia	4.3
Servei militar	3.0
Jocs Olímpics	2.6
Altres	1.9

L'experiència associativa

Un 71% dels joves ha tingut alguna experiència associativa en la seva infància o adolescència, majoritàriament en entitats esportives (veure gràfic 36 i taula 23).

Gràfic 36. L'experiència associativa dels joves i desig d'associar-se

El perfil del jove que abans formava part d'una entitat coincideix amb el del jove que actualment està associat: noi, estudiant, amb nivell de COU o universitari, de parla catalana i el seu pare és titulat superior. El perfil del jove que li agradaria participar també és molt similar a l'anterior, tret de que hi ha una major intenció per part de les noies.

En l'actualitat, la seva participació en el món associatiu ha disminuït pràcticament a la meitat, tan a nivell global com específic. Amb tot i això, la simpatia per alguna associació és força evident entre els entrevistats i no precisament només pel que fa a l'esport sinó que inclús respecte a altres entitats.

Taula 23. Pertinença a associacions

	<i>Abans</i>	<i>Ara</i>	<i>Simpatia per una associació</i>
<i>Club esportiu</i>	46.0	22.8	18.3
<i>Excursionista</i>	13.6	1.8	14.1
<i>Religiosa</i>	8.8	2.3	0.7
<i>Cultural</i>	5.2	2.3	4.0
<i>Partit polític</i>	1.8	1.0	2.7
<i>Sindicat</i>	0.9	0.4	0.2
<i>D'ajuda al tercer món</i>	1.3	0.8	13.9
<i>Humanitària</i>	2.5	1.0	8.8
<i>De joves</i>	4.6	1.3	7.1
<i>De veïns</i>	0.9	0.5	0.4
<i>D'estudiants</i>	5.1	1.8	1.5
<i>Pacifista</i>	0.3	0.2	2.2
<i>Ecologista</i>	2.1	0.8	15.2
<i>Feminista</i>	0.2	0.0	0.7
<i>Professional</i>	0.7	0.8	1.3
<i>Esplai</i>	19.8	1.9	4.6
<i>Casal de joves</i>	7.5	1.8	2.9
<i>Altres</i>	1.1	1.0	1.3
<i>Cap</i>	28.6	65.2	40.9
<i>Ns - Nc</i>	0.3	0.2	13.6

Com es pot veure en la taula 23, **el més freqüent era estar inscrit en un club esportiu**, sobretot els nois. L'esplai també ha format part de les vides d'un 20% i les entitats excursionistes d'un 14% -- sobretot els de parla catalana --. Segueixen a distància les religioses amb un 9% --més les noies -- i els casals de joves (7.5%). Han format part d'associacions culturals -- més els universitaris --, estudiantils o juvenils al

voltant d'un 5% dels entrevistats per cadascuna d'elles.

Actualment, **un 23% està inscrit a un club esportiu**, un 5% participa a entitats juvenils, esplais o casals, 2.8% humanitària o defensa del medi ambient, un 2.3% a entitats culturals, un 2.3% de caire religiós, un 1.4% a partits polítics o sindicats i 2.3% de veïns, professionals i altres. La simpatia per les associacions és gairebé sempre superior a la participació actual; només és lleument inferior en el cas de les entitats religioses, els sindicats, les d'estudiants i les esportives (-4.5%).

Pel que fa a les seves preferències en cas de participació associativa, **les associacions d'ajuda al tercer món o humanitàries són les més atractives (23%)** -- sobretot a les noies i llicenciats --, inclús més que les entitats ecologistes (15%). Per altra banda, es manté la dèria de la pràctica de l'esport a nivell col·lectiu (18%), sobretot en els nois i retornen les ganes de fer excursions per mitjà d'una entitat (14%) o de formar part d'un grup juvenil, esplai o casal (en total un 15%).

5.- LA PARELLA

En aquest apartat, a més de veure quina és la situació afectiva dels entrevistats, s'analitza quina és la visió que tenen de la parella i el grau d'importància que donen a diferents aspectes per al seu bon funcionament. També es comenten les preguntes relatives a la sexualitat, l'anticoncepció i les opinions emeses entorn alguns aspectes que si relacionen.

Cal comentar, a l'inici d'aquest capítol, la importància de la situació afectiva pel col·lectiu de joves barcelonins. **Després de la família i els amics, la parella i l'amor apareixen com uns dels aspectes més importants** -- citats pel voltant d'un terç de la mostra cadascun --, i en canvi no citen el matrimoni -- malgrat que un 70% manifesta la seva confiança en aquesta institució --. La parella adquireix importància a mesura que augmenta l'edat i que els joves s'aparellen.

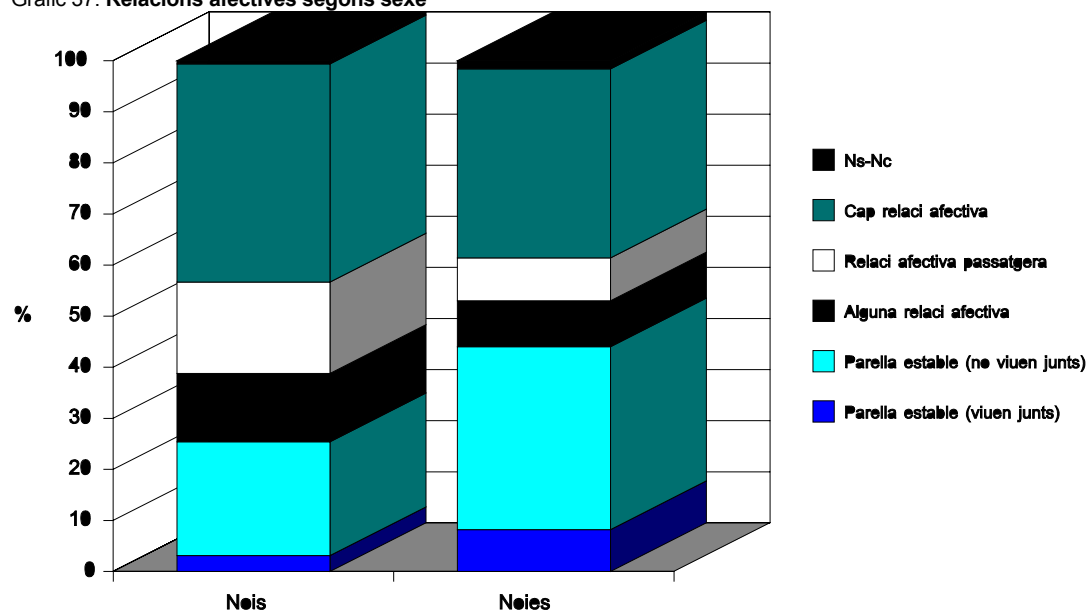
Situació afectiva

La major part dels joves barcelonins entre 15 i 25 anys no té cap relació afectiva (40%) i poc més d'una tercera part té una parella estable ja sigui amb o sense convivència (6% i 30% respectivament). La resta, o bé manté una relació passatgera (13%) o té una relació que encara no considera estable (11%).

El fet de tenir o no parella estable està relacionat amb l'edat. Així, més del 50% dels entrevistats entre 15 i 18 anys diu no tenir cap relació afectiva especial, i en canvi la meitat dels d'edat compresa entre 22 a 25 manifesta tenir parella estable (13% hi viuen i 38% no). En consonància amb l'edat, entre els que treballen es més freqüent tenir parella i entre els estudiants predominen els que no tenen relació afectiva.

També, per sexe hi ha diferències (veure gràfic 37). Arrel de les respostes donades s'abstreu que **les noies s'aparellen abans que els nois**. Així, un 44% d'entrevistades manifesta tenir parella estable, proporció que es redueix al 25% en el cas dels entrevistats. Entre els nois augmenta sensiblement el nombre dels que tenen cap relació afectiva no estable. En canvi, és similar el nombre de nois i noies que diu "no tenir cap relació afectiva especial". A part que les noies s'aparellin abans que els nois, no cal descartar la possibilitat d'una concepció diferent de la relació afectiva.

Gràfic 37. Relacions afectives segons sexe

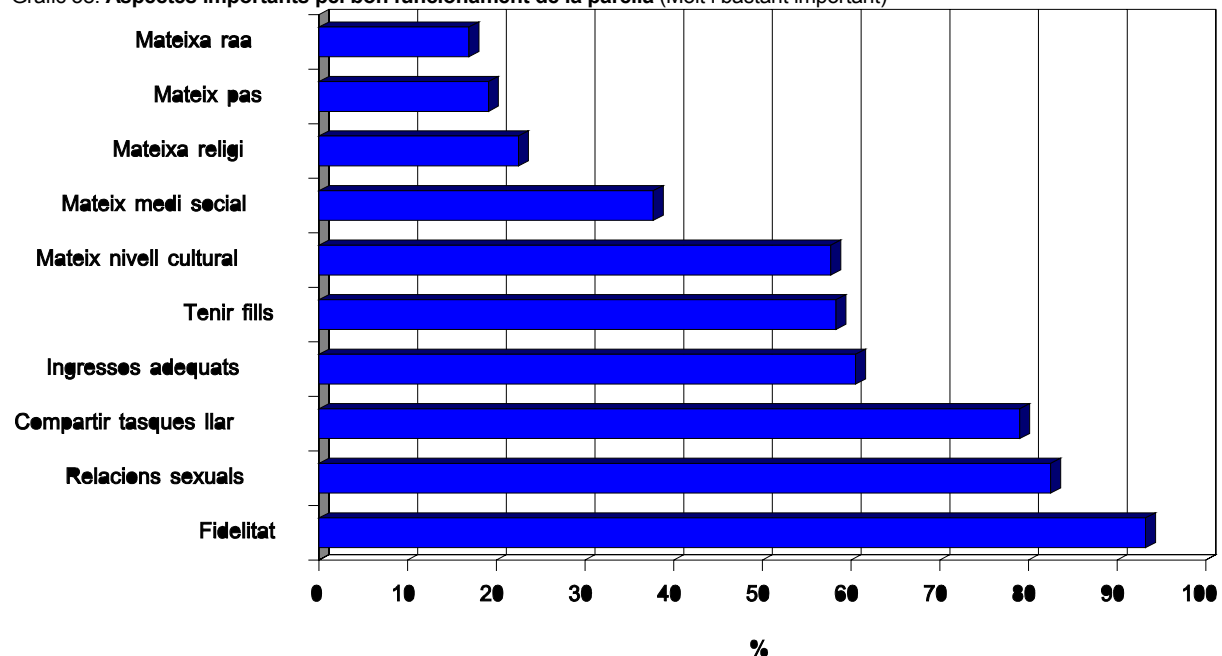

La **satisfacció en relació a la situació afectiva** és assenyalada per més de tres quartes parts dels entrevistats. Aquesta satisfacció generalitzada, s'accentua encara més entre els que tenen parella estable.

Aspectes pel bon funcionament de la parella

Es va demanar als joves, que mesuressin la importància de diferents aspectes de la relació de parella -- fidelitat, ingressos adequats, pertànyer al mateix medi social, compartir les mateixes creences religioses, ser del mateix país, ser de la mateixa raça, relacions sexuals satisfactòries, compartir les tasques de la llar, tenir fills, tenir el mateix nivell cultural -- per tal de garantir-ne un bon funcionament, (veure gràfic 38).

Gràfic 38. Aspectes importants pel bon funcionament de la parella (Molt i bastant important)

La fidelitat és, dels aspectes proposats, al que se li dóna més importància per al bon funcionament d'una parella -- un 58% diu que és molt important i un 35% diu que ho és bastant--. Tot seguit apareixen les relacions sexuals satisfactòries i compartir les tasques de la llar -- en ambdós casos el 50% diu que és bastant important i un 30% diu que ho és molt --.

En l'altre extrem se situen el compartir les mateixes creences religioses, ser del mateix país o de la mateixa raça, que són poc o gens importants per més del 70% dels entrevistats. Pertànyer al mateix medi social també és poc o gens important per més del 60% dels joves.

Quant al mateix nivell cultural, els ingressos adequats o tenir fills, les opinions estan més dividides, si bé predominen els que creuen que aquests aspectes són bastant o molt importants.

Per sexe i edat es constaten algunes diferències en funció dels diversos aspectes. Les

opinions diferents pel que fa al sexe són:

Fidelitat: la variació està en el grau d'importància atribuïda. **Molt important per gairebé dues terceres parts de les noies**, i en canvi per solament la meitat dels nois, els quals opten relativament més per l'opció bastant important.

Compartir les tasques de la llar: més d'un 40% de les noies ho considera molt important, resposta compartida per menys del 20% dels nois. A l'altre extrem, més d'una quarta part dels nois creu que aquest aspecte és poc o gens important pel bon funcionament de la parella, opcions que només són mencionades pel 13% de les noies.

Tenir fills: gairebé dues terceres parts de les noies ho creuen molt o bastant important, proporció que es redueix a la meitat en el cas dels nois.

Les opinions diferents pel que fa a l'edat són:

Ingressos adequats: dues terceres parts dels entrevistats més grans creuen que és molt o bastant important, percentatge que se situa entorn del 50% entre els més joves.

Pertànyer al mateix medi social: també són els més grans els que estan més d'acord.

Relacions sexuals satisfactòries: la importància atribuïda a aquest aspecte augmenta a mesura que ho fa l'edat.

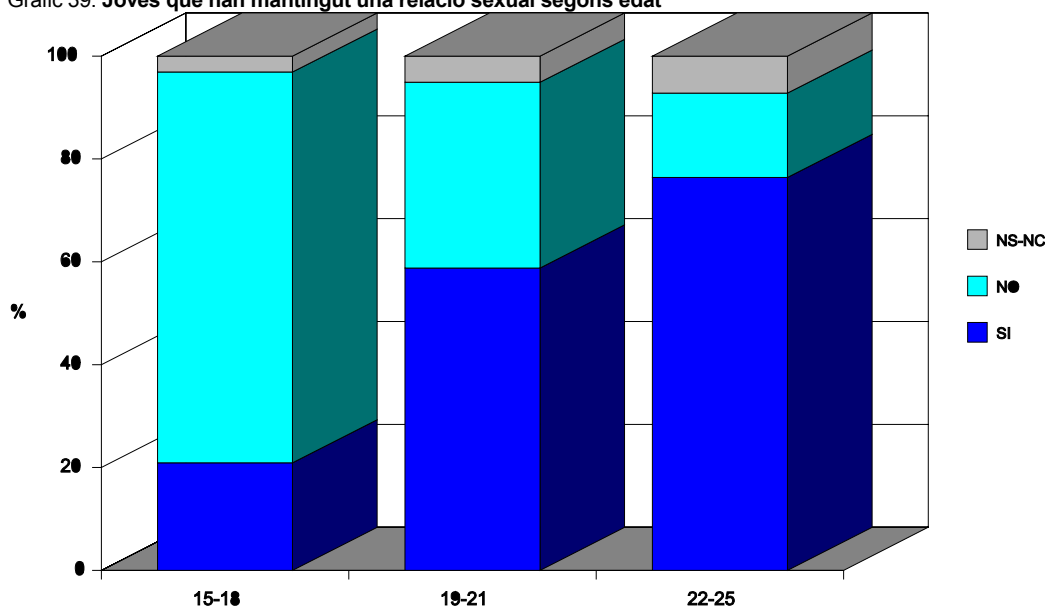
Tenir el mateix nivell cultural i compartir les mateixes creences religioses també és força més valorat per les noies i a mesura que augmenta l'edat.

Finalment, cal anotar que, en general, entre els que tenen parella estable -- especialment els que hi viuen-- es dóna major importància als diferents aspectes proposats, sobretot pel que fa als ingressos adequats, a la satisfacció en les relacions sexuals i al compartir les tasques de la llar.

Sexualitat i anticoncepció

El 52% dels joves entrevistats afirma haver mantingut alguna relació sexual completa, i només un 5% no respon a aquesta qüestió.

Gràfic 39. Joves que han mantingut una relació sexual segons edat

Un 57% del nois respon afirmativament a aquesta qüestió, proporció que abasta el 46% de les noies. Per edat, lògicament, a mesura que aquesta augmenta ho fa també el nombre d'entrevistats que han mantingut alguna relació sexual: un 21% dels de 15 a 18, un 59% dels de 19 a 21 i un 76% dels majors de 22 anys, (veure gràfic 39).

Assenyalar també que la qüestió religiosa és discriminant. Mentre que un 62% dels catòlics practicants manifesta no haver tingut relacions sexuals, entre els no creients, la mateixa proporció diu haver-les tingut.

Als joves que manifesten haver tingut relacions sexuals, se'ls hi demanava l'edat en que ho van fer per primer cop: la mitjana és de 17.8 anys. Les noies sobrepassen aquesta mitjana (18.3) i els nois estan per sota (17.4).

Lògicament, a mesura que augmenta l'edat ho fa també la mitjana d'edat en la que es va realitzar per primer cop l'acte sexual -- per a la correcta interpretació d'aquesta mitjana és tan important tenir en compte l'edat en que es va realitzar per primer cop l'acte sexual, com el nombre d'entrevistats de cada grup d'edat que manifesta no haver-ho fet --. Així, la mitjana és de 16.3 anys entre els més joves, de 17.5 entre els de 18 a 21 i de 18.3 entre els majors de 22 anys -- 76%, 36% i 16% respectivament manifesta no haver-lo fet -- .

El 75% dels que han tingut alguna relació sexual, en segueixen tenint en l'actualitat -- 38% sobre el conjunt de la mostra --, dels quals un 91% manifesta utilitzar algun mètode anticonceptiu. Si bé hi ha un menor número de noies que manifesten haver tingut relacions sexuals, en canvi, és major la proporció d'aquestes que mantenen relacions en l'actualitat. Per edats, a mesura que augmenta també ho fa la proporció dels que diuen tenir-ne en l'actualitat.

Els mètodes anticonceptius més usats són el preservatiu (71%) i la pastilla (35%) -- cal tenir en compte que els entrevistats podien donar fins a dues respostes --. La resta de mètodes han estat citats per menys del 8% dels joves que en l'actualitat mantenen relacions sexuals -- el coitus interruptus, que apareix en tercer lloc, només és citat pel 3% --.

Malgrat que la pregunta es feia en plural --"quin mètode o mètodes utilitzeu"-- els nois citen més el preservatiu (81% de nois enfront 59% de noies), mentre que les noies mencionen més la pastilla (47% de nois enfront 25% de noies). Sembla doncs, que existeixi una identificació entre l'usuari/a i si el mètode anticonceptiu és masculí o femení.

Per edats, a mesura que aquesta augmenta, ho fa també l'ús de la pastilla en detriment del preservatiu. Cal tenir present també, que a més edat major nombre de parelles estables, la qual cosa incideix, també, en l'ús d'un o altre mètode anticonceptiu.

Finalment assenyalar que, lògicament, el fet d'haver o no tingut relacions sexuals està en correlació amb la satisfacció d'aquestes. Així, un 70% dels que n'han mantingut n'estan molt o bastant satisfets, mentre que entre els que no n'han mantingut predominen els que diuen poc o gens, o no contesten a aquesta qüestió.

Ètica sexual

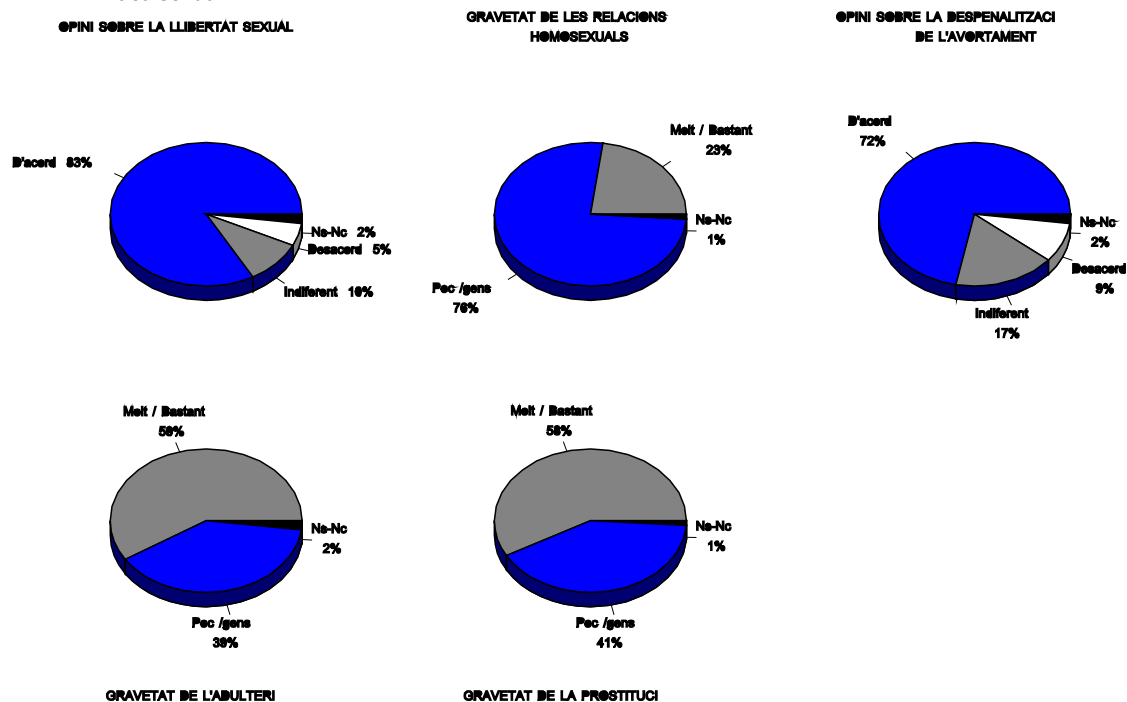
A diferents apartats del qüestionari s'han inclòs també algunes preguntes amb l'objectiu de mesurar el grau de tolerància o permissivitat que existeix enfront determinats temes que es relacionen, directa o indirectament, amb les actituds envers la sexualitat. Qüestions relatives a l'acceptació de la llibertat sexual, l'homosexualitat, l'avortament, l'adulteri, o la prostitució (veure gràfic 40).

Més del 80% dels joves es manifesta d'acord amb la llibertat sexual i menys del 5% s'hi manifesta explícitament en desacord. Fins i tot, entre els que es declaren catòlics practicants aquesta qüestió és majoritàriament acceptada.

En correlació amb les opinions majoritàriament d'acord amb la llibertat sexual, **el 76% dels joves considera poc (26%) o gens de greu (50%) el tenir relacions homosexuals**. Es constata que entre les noies, a mesura que augmenta l'edat i el nivell d'estudis, i entre els no creients s'és més tolerant amb aquesta qüestió.

La majoria (72%) es manifesta d'acord amb la despenalització de l'avortament, i menys del 10% hi està en desacord. En consonància amb aquesta opinió, la majoria dels joves opina que la millor política envers aquesta qüestió és **deixar-ho a l'elecció individual**. Els més joves i els practicants d'alguna religió -- catòlics o altres -- són els que s'hi mostren més contraris.

Gràfic 40. Ètica sexual

Globalment, **més de la meitat** dels joves **considera l'adulteri com una actitud socialment molt (25%) o bastant (35%) greu**. Amb aquesta opinió s'hi manifesten relativament més d'acord les noies, els menors de 22 anys i els catòlics -- siguin o no practicants --.

De forma molt similar a l'adulteri, es manifesten els joves pel que fa a **la prostitució**. Així, **un 25% ho considera molt greu i un 33% ho en considera bastant**. Les noies, els més joves i els practicants d'alguna religió n'assenyalen relativament més la seva gravetat.

Finalment, assenyalar que entre els que han tingut alguna relació sexual es constata un major grau de permissivitat envers totes aquestes qüestions: es mostren sensiblement més d'acord amb la llibertat sexual, més tolerants amb l'homosexualitat i més d'acord amb l'avortament. També es manifesten més indulgents amb l'adulteri i la prostitució.

6.- LA SALUT: ALGUNS ASPECTES

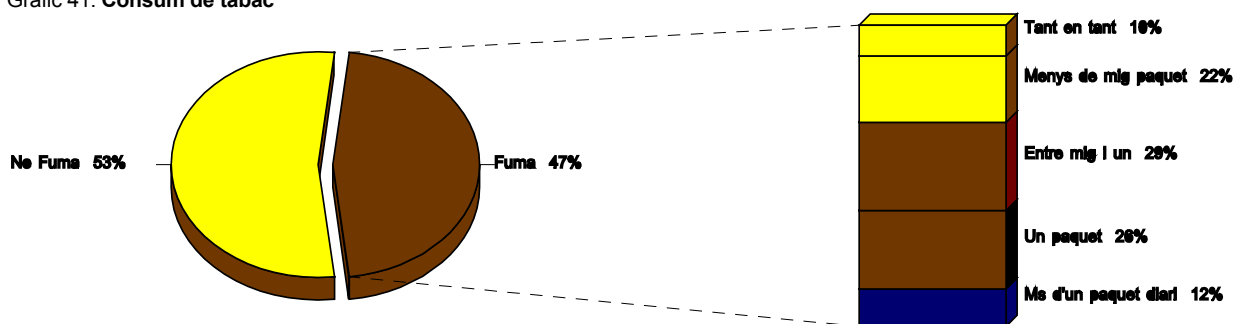
En aquest apartat es tenen en compte les qüestions relatives al consum d'algunes substàncies nocives per la salut -- el tabac, l'alcohol i les drogues --. Cal advertir que el nombre de preguntes sobre aquest tema és reduït, i l'anàlisi es concreta en la definició del perfil dels consumidors i en les opinions que emeten sobre el consum d'aquestes substàncies.

La pròpia salut és un dels aspectes de la vida que els joves valoren més satisfactòriament. Aquesta satisfacció es generalitzada, ja que gairebé el 90% dels joves entrevistats manifesta està molt (31%) o bastant (57%) satisfet amb la seva salut.

El tabac

Gairebé la meitat dels joves entrevistats fuma (47%), (veure gràfic 41), essent quelcom més elevat el consum de les noies (49%) que el dels nois (44%). Per edats se situa entorn del 50% entre els majors de 18 anys, mentre que entre els més joves (de 15 a 18 anys) no arriba al 40%.

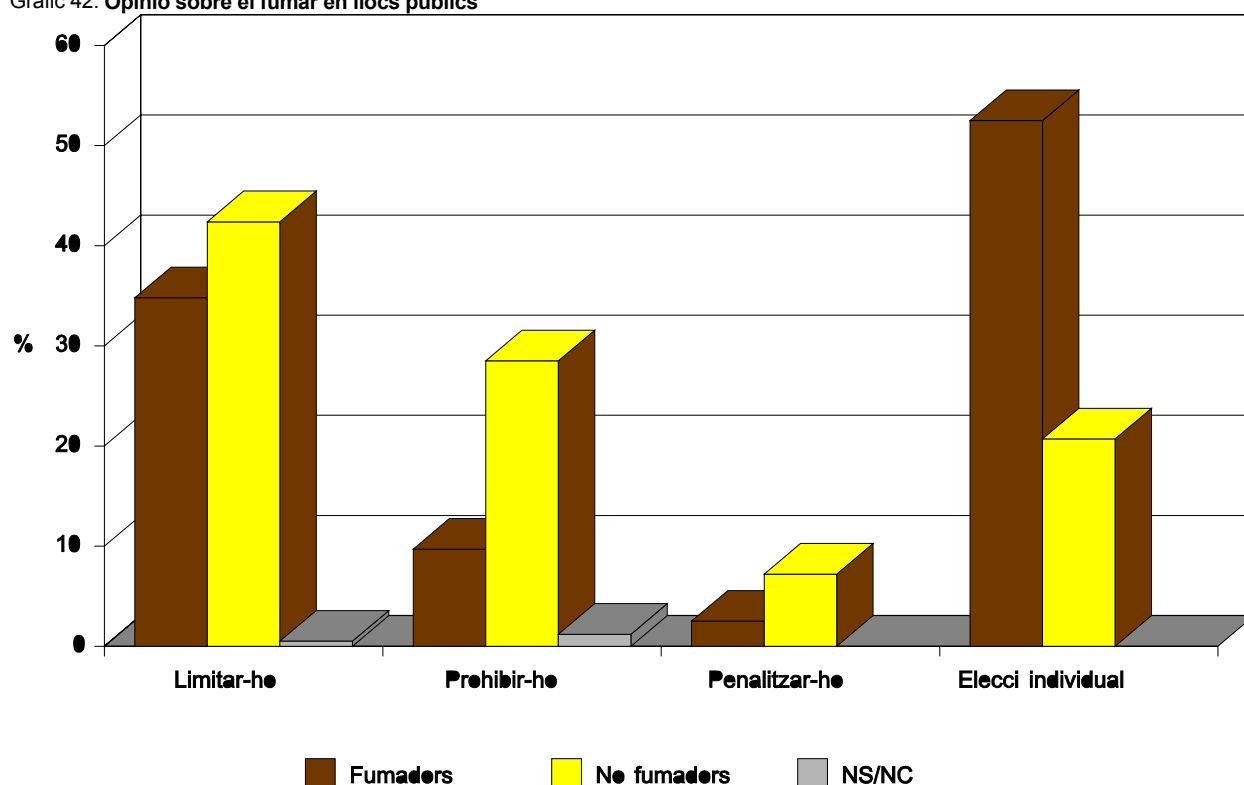
Gràfic 41. Consum de tabac

Quant a la quantitat, **més de la meitat dels fumadors consumeix entre mig i un (29%) i un paquet (26%),** i gairebé una quarta part diu consumir-ne menys d'un al dia. En els extrems, amb proporcions similars, els que en fumen més d'un (12%) i els que només consumeixen tabac de forma irregular (10%).

Els fumadors, siguin nois o noies, tenen un comportament similar pel que fa a la quantitat consumida, encara que **els nois fumen quelcom més**. Per edat, en canvi, **a mesura que aquesta augmenta també ho fa el consum** de tabac: a partir dels 22 anys un 45% fuma un o més d'un paquet, entre els de 19 a 21 aquesta proporció no arriba al 40% i entre els més joves abasta menys del 30%.

Gràfic 42. Opinió sobre el fumar en llocs públics

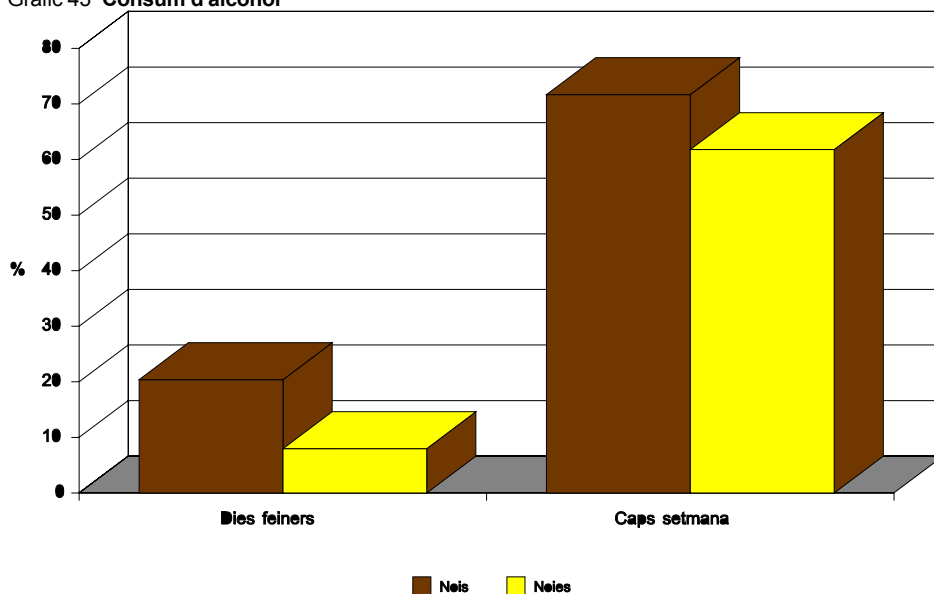

La majoria dels fumadors (53%) opina que fumar en llocs públics ha de partir d'una decisió individual, opinió que és compartida només pel 20% dels no fumadors, dels quals, una part important (29%) opta per la prohibició. Hi ha, però, una tercera part dels fumadors que opta per limitar-ho.

L'alcohol

En relació a aquesta qüestió, les preguntes formulades permeten diferenciar el consum segons diferents tipus de begudes, i per a cadascuna d'elles les variacions en el comportament segons si és dia feiner o cap de setmana. Concretament, a diferents begudes -- vi, cervesa, combinats, alcohol (whisky, vodka, ...) i licors -- es demanava quants gots en beuen els dies feiners i quants els caps de setmana.

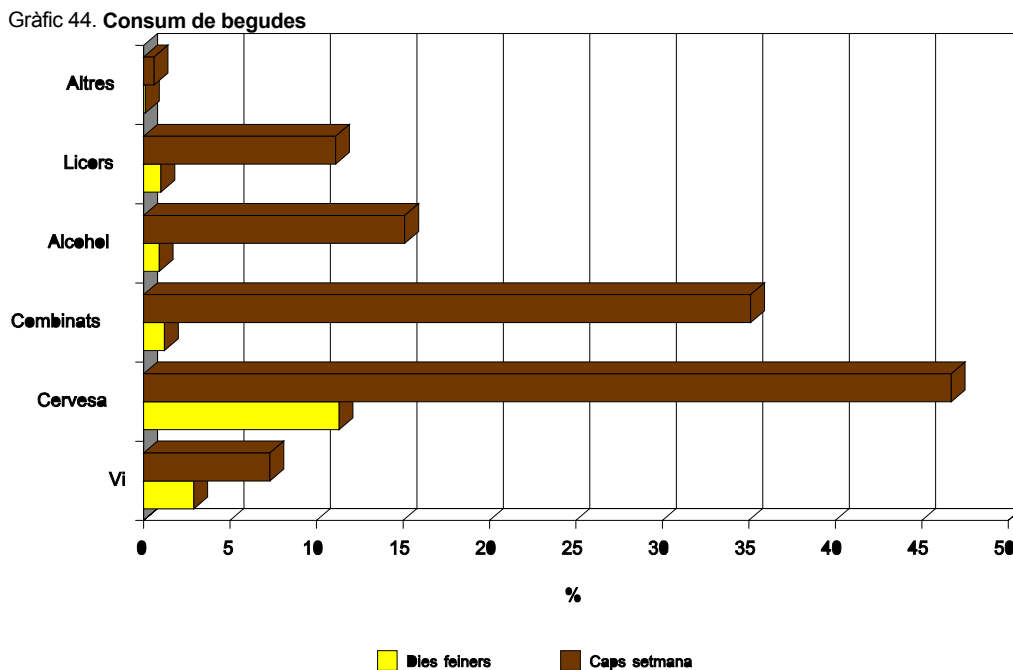
Gràfic 43 Consum d'alcohol

Un 85% de la població entrevistada manifesta no beure res els dies feiners, proporció que es redueix al 33% quan es tracta del cap de setmana. Els nois beuen més que les noies, tant els dies feiners com els caps de setmana, (veure gràfic 43).

Per edats, el fet de consumir o no alcohol és molt similar els dies feiners --tot i que el consum augmenta lleument amb l'edat-- però varia lleugerament els caps de setmana: a partir dels 19 anys més del 70% consumeix alguna quantitat d'alcohol els dies festius, mentre que no arriba al 60% entre els més joves.

Entre els que beuen alguna cosa, tant els dies feiners com els caps de setmana, **la cervesa és la beguda més habitual**. La cervesa, de fet, és pràcticament la única beguda que afirmen beure els dies feiners (11%), ja que el vi, que apareix en segona posició, només és mencionat pel 3% dels joves. En canvi, **els caps de setmana, tot i que la cervesa segueix essent la que més es consumeix (47%)**, també **els combinats obtenen un pes important (35%)**. La resta de begudes, si bé augmenta considerablement el seu consum respecte els dies feiners, es manifesten menys "massives" que la cervesa i els combinats, (veure gràfic 44).

En totes les begudes, en general, hi ha major consum per part dels nois que de les noies, si bé s'observa alguna diferència. Així, més de la meitat dels nois beu cervesa el cap de setmana, proporció que es redueix al 37% en les noies. En canvi, pel que fa a la resta de begudes el consum és sensiblement més similar.

A mesura que augmenta l'edat dels entrevistats hi ha un major consum de alcohol (whisky, vodka,...) i de vi, mentre que en el grup d'edat intermedi es on es troben els valors més alts de consum de cervesa i combinats.

Dels que beuen, la mitjana de gots consumits en un dia feiner se situa entorn del 2 per a totes les begudes, i només se sobrepassa en el cas de la cervesa i els combinats (2.1 ambdós). En canvi, en relació **al cap de setmana, la mitjana és superior a 2** gots per a totes les begudes, i sobrepassa els 3 en la cervesa (3.5). La quantitat d'alcohol consumit és menor entre les noies, però relativament similar entre els diferents grups d'edat.

La meitat dels que beuen alguna cosa només consumeix un tipus de beguda durant els caps de setmana i una tercera part en beu de dos tipus. Els que en consumeixen 4 o més representen menys d'un 5% dels "bevedors". Altrament, com més tipus de beguda es consumeix major nombre mig de gots consumits per a cadascuna d'elles (veure taula 24).

Taula 24. Mitjana de gots segons el número de begudes que s'ingereixen (Caps de Setmana)

	BEGUDES QUE S'INGEREIXEN				
	<i>Una</i>	<i>Dues</i>	<i>Tres</i>	<i>Quatre</i>	<i>Cinc</i>
<i>Vi</i>	0.0	0.2	0.6	0.9	2.7
<i>Cervesa</i>	1.7	3.0	3.1	3.5	4.2
<i>Combinats</i>	1.8	1.7	2.0	2.9	3.5
<i>Alcohol</i>	1.2	0.5	0.9	1.4	3.4
<i>Licors</i>	1.0	0.2	1.0	1.7	1.4
N	(405)	(252)	(107)	(31)	(7)

La droga

Una tercera part de la població entrevistada ha provat alguna vegada porros, marihuana o haixix i un 9% ha provat la cocaïna. A continuació apareixen els que han provat les pastilles o fàrmacs (6%) i inhalants (3%). Els joves que manifesten haver provat la heroïna no arriben a un 1%. Actualment, **un 7%** del conjunt de joves **manifesta prendre alguna droga**, la majoria dels quals consumeix porros, haixix o

marihuana.

De qualsevol de les substàncies **els nois n'han provat més que les noies**. En el cas dels porros, mentre que una quarta part de les noies diu haver-los provat, la proporció de nois sobrepassa el 40%.

Taula 25. **Joves que han provat droga en alguna ocasió**

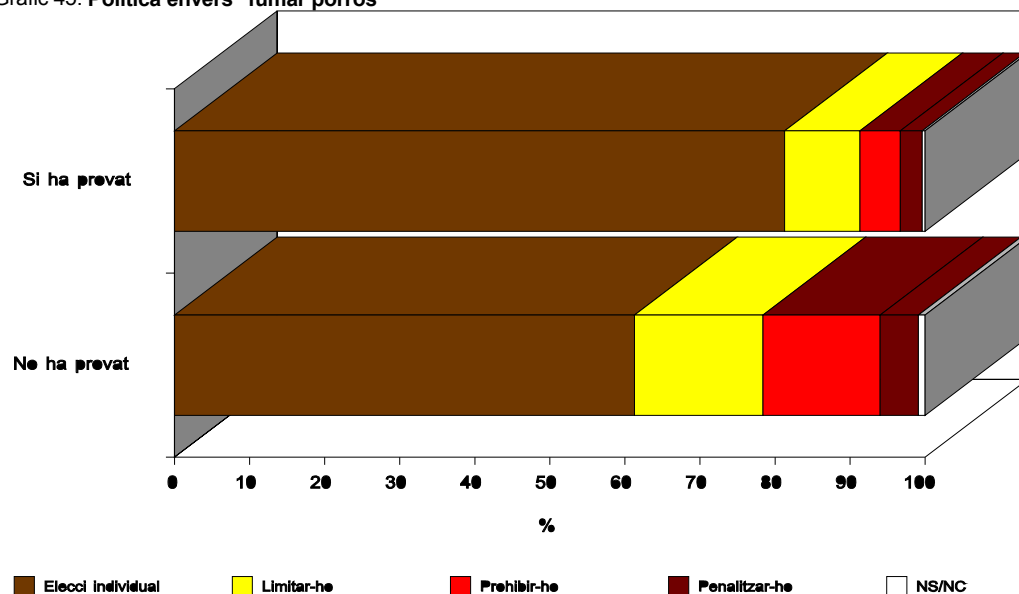
¡Error! Marcador no definido.%	<i>Nois</i>	<i>Noies</i>	<i>Total</i>
<i>Porros</i>	42.2	25.1	33.8
<i>Cocaïna</i>	12.2	5.6	9.0
<i>Heroïna</i>	1.5	0.3	0.9
<i>Inhalants</i>	5.4	1.2	3.3
<i>Pastilles</i>	6.4	4.6	5.5

També, **a mesura que augmenta l'edat s'han provat més aquestes substàncies**. Un 20% dels menors de 19 anys ha provat els porros, mentre que aquesta proporció es dobla entre els més grans. En canvi, a mesura que augmenta l'edat dels que han provat alguna d'aquestes substàncies, es redueix la proporció de consum actual.

La droga és un dels problemes que preocupa més (41%) al col·lectiu de joves entrevistats -- apareix en segon lloc després de l'atur --. Aquesta preocupació es manifesta més entre els que diuen no haver-la provat (48%) que entre els que ho han fet alguna vegada (29%).

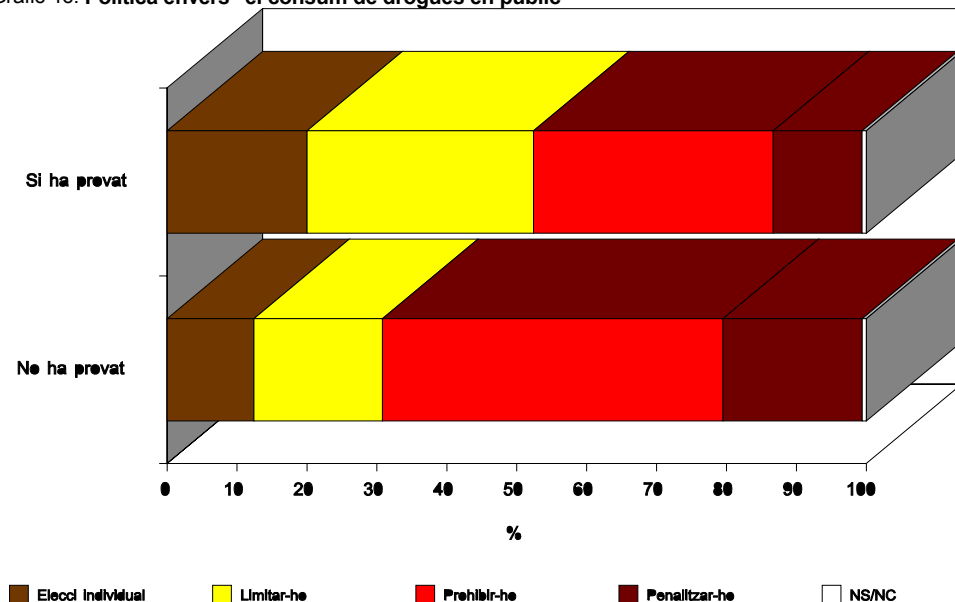
La diferència d'opinions entre els que n'han pres i els que no, també s'evidencia en altres qüestions relacionades amb la temàtica de la droga. Així, si bé gairebé el 70% dels entrevistats creu que **el fumar porros s'ha de deixar a l'elecció individual**, aquesta proporció sobrepassa el 80% entre els que han provat alguna droga i, en canvi, se situa entorn del 60% entre els que no n'han provat (veure gràfic 45).

Gràfic 45. Política envers "fumar porros"

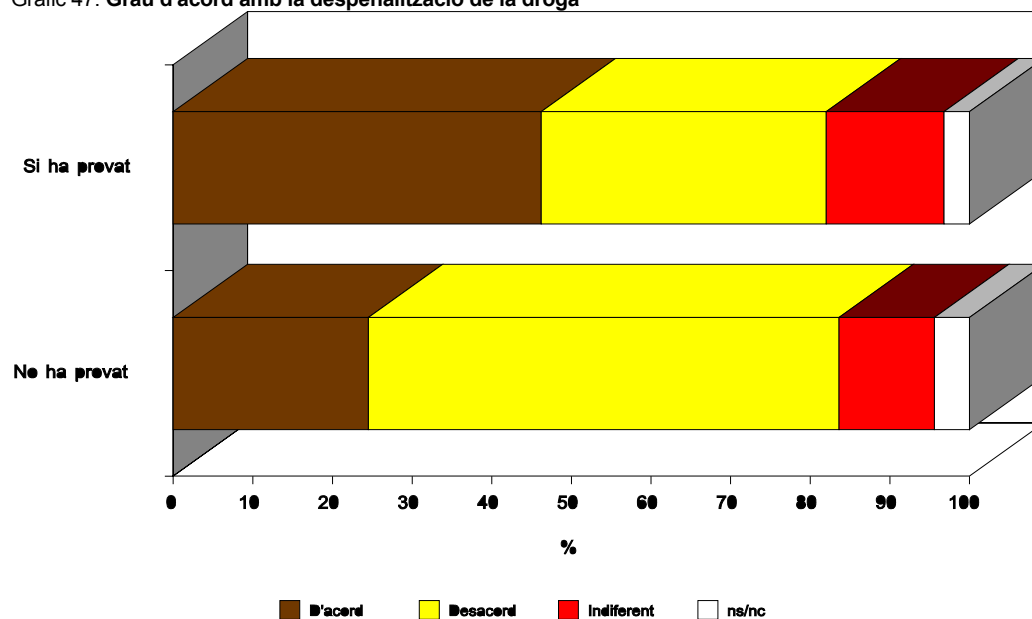
També hi ha diferència en l'opinió respecte el **consum de drogues en públic**, si bé és menys accentuada. **La major part opina que s'hauria de prohibir (44%)** si bé aquesta proporció es redueix al 34% quant es tracta dels que han provat algun tipus de substància, els quals opten relativament més per la seva limitació (32%) o elecció individual (20%), (veure gràfic 46).

Gràfic 46. Política envers "el consum de drogues en públic"

La despenalització de la droga és rebutjada per la majoria dels joves -- 51% hi està en contra --, malgrat que el rebuig es redueix considerablement (36%) entre els que n'han consumit en alguna ocasió. Contràriament, un 46% dels joves que l'han provat i un 25% dels que no s'hi manifesta d'acord, (veure gràfic 47).

Gràfic 47. Grau d'acord amb la despenalització de la droga

Finalment, a partir del conjunt de respostes obtingudes en cadascun dels apartats -- tabac, alcohol² i drogues³-- s'ha creat una nova variable que agrupa els individus en funció del consum.

El no consum absolut d'aquestes tres substàncies abasta una cinquena part de la població entrevistada, mentre que una altra cinquena part n'ha consumit alguna vegada de tot tipus (veure gràfic 48).

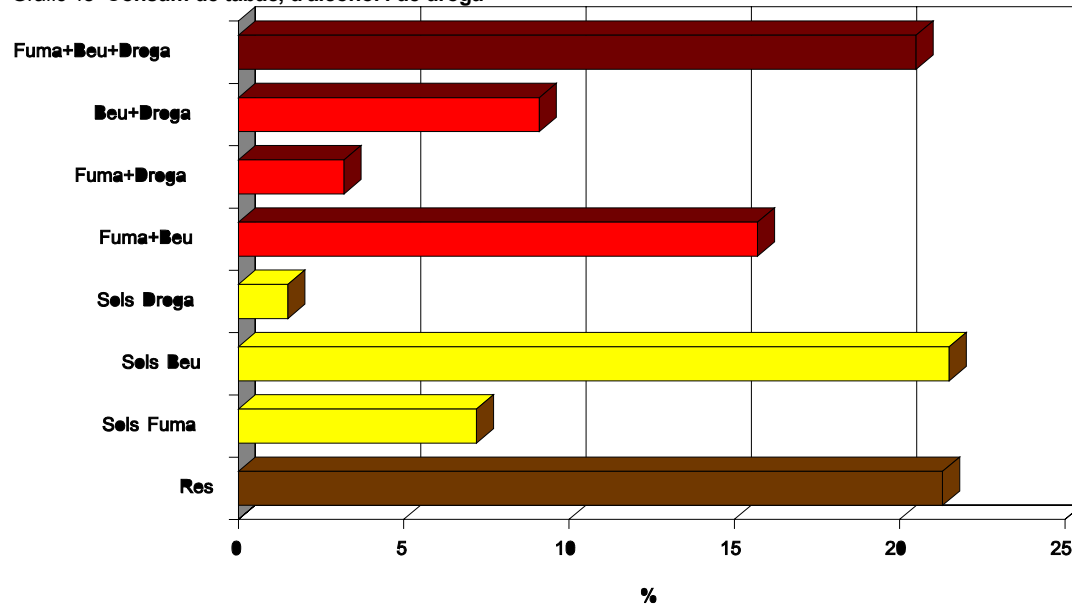
Gairebé sempre el consum de droga va acompanyat del consum d'alcohol o de

² S'ha tingut en compte només el consum d'alcohol dels caps de setmana

³ S'ha tingut en compte els que han pres alguna substància, independentment de si en prenen en l'actualitat

tabac, o d'ambdós a la vegada. En canvi, una part important de la població (21.6%) consumeix quelcom d'alcohol, però no altres substàncies.

Gràfic 48 Consum de tabac, d'alcohol i de droga

7. CONCLUSIONS: ASPECTES QUOTIDIANS

L'etapa juvenil és un pas vers l'edat adulta i en la que les coordenades socials de la persona es troben en ple procés d'assentament. En aquesta etapa, la família i l'escola juguen els dos papers principals com agents de socialització. L'escola, de fet, reforça el sentit de la socialització familiar, que estableix les bases d'edificació del jove.

Hom associa l'etapa juvenil a una època en la que es disposa de molt temps lliure. També és un moment privilegiat per unes relacions amicals intenses o de parella. El consum de tabac, alcohol i drogues no sempre es vist amb bons ulls pels adults. El capítol dedicat a aspectes quotidians analitza totes aquestes qüestions i mira de resituar els joves de Barcelona en el seu propi context en funció del que ells han respost. A les envistes dels resultats obtinguts es deprenen algunes consideracions.

Els joves que són **objecte d'estudi** tenen entre 15 i 25 anys i la major part són nascuts a la ciutat de Barcelona. Més de la meitat acostuma a parlar en castellà, tot i que en general tenen un alt nivell de coneixement de la llengua catalana. L'escola probablement ha estat un dels principals mitjans pel qual els joves han accedit al català -- si més no com a matèria d'estudi-- però la seva utilització apareix molt més lligada a l'origen i llengua familiar.

Se senten satisfets de la seva **família**. Aquesta constitueix l'aspecte més important de la seva vida. Els entrevistats viuen amb els seus pares i germans, en el sí del que s'entén com a família nuclear. La mitjana de persones amb les que comparteix la llar és de 3.34.

La condició d'estudiant, no tenir una parella estable, les bones relacions familiars i sobretot la insuficiència econòmica fan posposar la seva marxa de la llar d'origen. De fet, a la major part no els preocupa gaire aquesta qüestió, però si poguessin triar optarien per anar a viure amb la parella. Els nois són els més tardans en independitzar-se.

La mitjana de persones professionalment actives en la llar de l'entrevistat és de 1.71, pràcticament la meitat de les que la configuren. El pare treballa en un 77% dels casos i la mare en un 45%. La mitjana d'ingressos nets mensuals (255.728 pessetes) augmenta a mesura que ho fa el nombre de persones actives en el domicili familiar.

Les tasques domèstiques recauen en la mare (64%). Només en un 19% dels casos són assumides per tots els membres de la llar, situació més freqüent quan ambdós progenitors treballen. Els joves col·laboren poc, màxim es fan el llit i endrecen l'habitació. Independentment de quina sigui la situació familiar o el tipus de tasca a fer, sempre són les noies les que és dediquen més a les tasques de la llar o els més grans.

La major part dels joves estudia, només un 16% treballa de forma exclusiva i un 12% no té cap ocupació concreta actualment. Hi ha joves que compaginen l'activitat laboral amb l'**activitat acadèmica** (un 17% estudia i a més treballa i 5% treballa i a més estudia). Una tercera part té el nivell d'Ensenyança General Bàsica, un 28.5% els estudis de FP1, FP2 o BUP acabats i una altra tercera part finalitzat el COU; un 10% ha enllestit els estudis universitaris.

L'escolarització massiva d'aquest grup poblacional comporta que pràcticament no hi hagi joves sense o amb molt poca instrucció. Per altra banda, per quasi una tercera part el seu objectiu és la universitat, la qual cosa implica perllongar l'etapa d'estudiant i ajornar l'entrada en el món laboral. Entre els que estudien hi ha un 18% que continua formant-se fent cursos de doctorat o postgrau, informàtica, idiomes, preparant oposicions, cursos de l'INEM o arts plàstiques, entre d'altres. Entre els que no continuen el seu procés formatiu, hi ha un 40% amb només EGB i un 30% amb FP.

Hi ha més nois titulats en ciències socials i jurídiques, carreres tècniques o periodisme; per contra, entre les noies abunden més les especialitats en humanitats o ciències i els estudis de grau mig amb un component pedagògic, assistencial o relacional important. Entre els actuals universitaris s'endevina un canvi en l'elecció de les carreres universitàries respecte els ja llicenciats: ha augmentat el nombre de joves que vol

especialitzar-se en ciències socials i jurídiques, en estudis de tipus tècnic i medicina.

Els joves superen els nivells d'estudis assolits pels seus ascendents i les noies van escurçant distàncies respecte dels nois. És rellevant el fet de que darrerament les noies es decantin més que abans per carreres universitàries típicament masculines (per exemple, ciències socials i jurídiques o carreres tècniques) o que demostrin més interès per completar la seva formació.

Segons els entrevistats "tenir personalitat" és el primer component per aconseguir l'èxit personal; el segueixen a curta distància "ser treballador", "tenir estudis", "tenir creativitat i iniciativa" i, per últim, "saber adaptar-se a tot". Més de la meitat considera que els estudis són una forma d'obtenir títols i coneixements (més els estudiants) i una tercera part que són quelcom que els agrada i enriqueix personalment (més les noies, els universitaris i els catòlics).

El fet que els entrevistats es trobin encara en ple procés formatiu no permet visualitzar de moment la seva plena **inserció en el mercat laboral** i quins llocs de treball o sectors seran els receptors d'aquesta fornada d'estudiants. El més freqüent entre els joves és una progressiva i no definitiva entrada a la vida activa: feines típiques d'estudiant, precarietat de la primera feina, manca de contractació, inestabilitat laboral, intervals d'atur, entre d'altres.

Tot i que el treball no apareix en aquesta etapa de la vida com un dels aspectes més importants, en canvi si es detecta preocupació pel seu futur en el món laboral. Això es posa de manifest, quan una bona part dels entrevistats valora els estudis com el pas previ per a obtenir una feina i un millor lloc de treball. Més de la meitat no estableix una relació directa entre el seu nivell d'estudis i el seu lloc de treball actual; els d'FP i els llicenciats són els que troben més utilitat als seus coneixements.

Pel que fa al tipus de professió i respecte als seus pares, es detecta un creixement considerable dels serveis administratius de l'empresa pública i privada (sobretot en les

noies). També es detecta una disminució -- respecte del pare -- del nombre de nois en el ram de la construcció, la indústria i el transport. Si bé en els estudis les noies estan igualant els nois, on tornen a florir les diferències entre ambdós sexes és en el món laboral: menys dedicació horària i menys contractes per part de les noies.

D'un lloc de treball, el més important pels joves és el sou seguit a distància de les bones relacions amb els companys. Les noies i els que estan desocupats actualment valoren més la seguretat. Els que treballen es mostren contents del tipus de feina, de les condicions laborals, de les relacions professionals i de les responsabilitats; en canvi no estan tan contents amb el seu sou i les possibilitats d'ascens.

Els que consideren el sou o les condicions laborals com els elements més importants en una feina opinen amb més freqüència que el treball és una forma de guanyar diners per viure (més els nois, els que treballen o els que estan desocupats). Els que donen prioritat a les relacions personals entre companys són més del parer de que el treball és una forma de participar en la vida social (més les noies, els estudiants, els llicenciats i els catòlics) i els que sobrevaloren el fet de tenir responsabilitats o iniciativa són de la opinió que és una forma de realitzar-se personalment o també de participar en la societat (més els d'alt nivell d'estudis). Els joves que consideren el treball com un aspecte prioritari en la seva vida estan més d'acord amb les darreres significacions que el conjunt d'entrevistats.

Segons els joves, l'atur és el problema més preocupant de la societat actual. El que es mostra més capficat en aquests moments és precisament el jove en aquesta situació (una quarta part dels entrevistats està registrada a l'INEM). En general, consideren que és molt o bastant greu el "viure de l'atur sense buscar feina"; els aturats es mostren més condescendents amb aquesta qüestió.

A mesura que l'edat augmenta, la família deixa de ser la **font d'ingressos** més important i el treball passa a ocupar el seu lloc. Habitualment tots els seus guanys són

per a ells però també n'hi ha que en donen una part a la seva família. La mitjana de diners disponible al mes és de 32.830 pessetes. Aquesta augmenta a mesura que es van fent grans i també a mesura que intensifiquen la seva activitat laboral. Els nois disposen de més diners que les noies.

Respecte a la seva situació econòmica, resulta que més de la meitat es mostra satisfet. Entre els no satisfets és més freqüent no tenir cap ocupació concreta, haver acabat FP i que els seus progenitors no treballin.

Explícitament els diners no apareixen com un dels aspectes més importants de la seva vida. No obstant, per altra banda, subsisteix la visió generalitzada de que el treball és un mitjà de guanyar diners per viure i que tenir estudis significa una forma d'obtenir títols i coneixements per trobar una millor feina.

La importància que els entrevistats donen al **temps lliure** és molta menys del que hom podria suposar en un principi; dintre del seu ordre de prioritats aquesta qüestió queda de les últimes. Els joves distribueixen el seu temps entre les seves ocupacions principals -- activitat acadèmica, feina -- i el temps d'esbarjo. Per terme mig, els dies feiners disposen per a ells d'unes 5 hores, en canvi els caps de setmana d'unes 16 hores; només els joves sense cap ocupació concreta disposen de totes les hores entre setmana.

Majoritàriament els joves passen el seu temps lliure a casa, sobretot els dies feiners (77%), però també els caps de setmana (42%). Si no estan al domicili familiar, estan amb els amics. Els llocs habituals de trobada són la mateixa escola/institut, el bar o el carrer. La discoteca és un lloc de divertiment de cap de setmana, sobretot entre els de 15 a 18 anys; a mesura que es fan grans prefereixen sentar-se en un bar o cafeteria.

Algunes activitats que durant la setmana acostumen omplir les estones de lleure queden en un segon terme el cap de setmana, però no desapareixen (televisió, música,

llibres). D'altres s'intensifiquen com són el sortir amb amics, anar de copes, a la discoteca, al cinema o anar d'excursió. L'esport és practicat quelcom menys els caps de setmana. D'ací es despren que durant la setmana, en general, es dóna un oci individual i d'interior, la qual cosa es contraposa a un oci essencialment relacional i d'exterior dels caps de setmana. També cal ressaltar que l'amistat supera a qualsevol altra forma de lleure; de fet, l'etapa juvenil és el temps dels amics.

La fal·lera per la música supera lleument a la lectura (llibres, diaris, revistes, còmics). Ara bé, la lectura de llibres és el que més fan a casa després de mirar la televisió i escoltar música. En general, no demostren tenir cap interès per aquelles activitats amb un component cultural important i que l'escola i els adults intenten inculcar, com podria ser la visita a museus o exposicions. En canvi, el cinema és una activitat que inclouen en el seu repertori, sobretot les noies i els titulats universitaris. Aquests dos darrers col·lectius són els que demostren tenir més inclinacions culturals; també a mesura que augmenta el nivell d'estudis dels entrevistats disminueix el seu interès per la televisió i la discoteca. El fet de tenir parella estable és motiu d'un cert canvi en les activitats habituals de lleure -- més cinema, passejar i d'excursió --.

Globalment, el que més els agrada és sortir amb els amics, seguit de les excursions i l'esport. El que menys és anar a la discoteca, les visites als museus o exposicions i la lectura de còmics i de revistes.

La majoria va anar de vacances i els que es van quedar ho van fer per algun tipus d'impediment o manca de recursos i no per desgana. La celebració dels Jocs olímpics va obstaculitzar anar-se'n a fora sols a un nombre molt reduït. Una part important va passar uns dies de vacances en algun indret de l'Estat espanyol i una altra part en algun indret de Catalunya; un 15% va viatjar a països estrangers, sobretot de la CEE.

La major part dels joves entrevistats han tingut una **experiència associativa** durant la seva infància o adolescència (club esportiu, esplai, entitat excursionista). En l'actualitat,

tret de practicar l'esport de forma col·lectiva i no en solitari, en general no estableixen relacions que els comprometin i que obliguin a seguir unes pautes; prefereixen les relacions socials informals, entre amics, que les formalitzades. Tot i que senten simpatia, inclús desig de participar en alguna associació de caire humanitari, de protecció al medi ambient o excursionista no materialitzen aquesta aspiració; si de cas, -- i es tindria de demostrar cas per cas -- aquest sentiment es canalitza per altres vies diferents a l'associacionisme. Només estan associats quan hi ha un valor d'ús molt clar com és el cas de l'esport, però no quan es tracta de donació personal o solidaritat, inclús entre aquells que estan propers a les idees que aquestes entitats defensen.

Després de la família i els amics, **la parella** i l'amor són els aspectes més importants. Entre les noies i els més grans és més freqüent tenir parella. Segons el seu parer, la fidelitat és el més important per al bon funcionament de la parella; tot seguit apareixen les relacions sexuals satisfactòries i compartir les tasques de la llar. Aquesta darrera qüestió és més important per les noies, a l'igual que la fidelitat i el tenir fills. Tenir les mateixes creences religioses, ser del mateix país o raça en general apareixen com poc o gens rellevants, adquirint però una certa importància a mesura que augmenta l'edat.

La meitat dels entrevistats afirma haver tingut alguna relació sexual completa i només un 5% no respon a aquesta qüestió. El mètode anticonceptiu més usat és el preservatiu seguit de la pastilla. La majoria es manifesta d'acord amb la llibertat sexual i la despenalització de l'avortament i consideren que la millor política respecte a l'avortament és la lliure elecció individual. En general, accepten les relacions homosexuals, però no l'adulteri o la prostitució; les noies, els més joves i els catòlics mantenen una opinió més disconforme que la resta.

La pròpia **salut** és un dels aspectes que els joves valoren més satisfactòriament. Gairebé la meitat dels joves fuma i el més habitual és consumir entre mig i un paquet diari. Hi ha més fumadores que fumadores, però aquests darrers consumeixen més quantitat. La major part de fumadors opina que fumar en llocs públics ha de partir d'una

decisió individual; per contra els no fumadors estan a favor de la prohibició o la limitació.

La majoria no beu alcohol els dies feiners, però sí beu quelcom el cap de setmana (67%). Els nois beuen més que les noies. La cervesa és la beguda més habitual, si bé els caps de setmana augmenta bastant el consum de combinats. Entre els que beuen, en general, la mitjana de gots és de 2 i quelcom superior els caps de setmana.

Una tercera part ha provat alguna vegada porros, marihuana o haixix i menys d'un 10% cocaïna. Els nois més que les noies i a mesura que augmenta l'edat també ho fa el nombre de joves que han provat aquestes substàncies. La droga és un dels problemes que més preocupa als joves. La seva despenalització és rebutjada per la majoria, però no tant per els que l'han provat. Prohibirien el consum públic de droga, però el fumar porros ho deixen a la lliure elecció de cadascú.

Una cinquena part de la població entrevistada no consumeix tabac, ni alcohol ni ha consumit droga. Una altra cinquena part de la població consumeix quelcom d'alcohol, però no altres substàncies. Gairebé sempre el consum de droga va acompanyat del consum d'alcohol o de tabac o ambdós a la vegada.

PART B
VALORS I ACTITUDS

B.- VALORS I ACTITUDS

En aquest capítol s'analitzen aquells aspectes relacionats amb la forma de pensar dels joves barcelonins. Les seves actituds envers la família, les relacions afectives, la sociabilitat, els estudis i el món laboral ja s'ha vist més amunt.

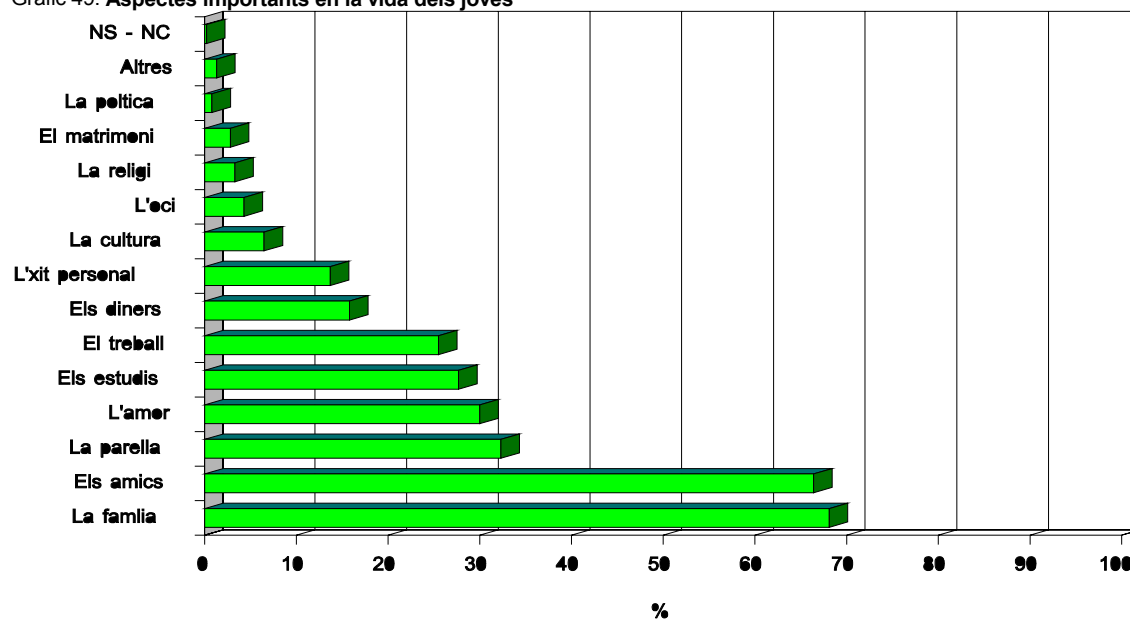
Ara l'atenció es centra especialment en els valors i actituds socials i la seva concepció de la política. El sentiment religiós, els problemes socials, la permissibilitat, la distància social, la confiança amb les institucions i la solidaritat conformen la primera part. L'interès per la política, el seu posicionament ideològic, la seva participació per mitjà del vot i visió política configuren la segona part.

S'intenta donar una visió de conjunt i d'interrelació entre els diferents elements que intervenen en la formulació dels seus raonaments i valoracions, desestimant una anàlisi parcial i aïllada.

1.- VALORS I ACTITUDS SOCIALS

La majoria de joves barcelonins considera la família i els amics com els aspectes més importants de la seva vida; a continuació -- encara que a força distància -- venen la parella i l'amor. Així doncs, és evident que entre els joves compten sobretot aquells aspectes que impliquen afectivitat amb els més pròxims. Els estudis i el treball estan en un segon terme quant a importància, no obstant cal fer notar que els estudis avantatgen al treball i al lleure. Dos àmbits queden al final de la llista: la religió i la política, (veure gràfic 49).

Gràfic 49. Aspectes importants en la vida dels joves

El sentiment religiós

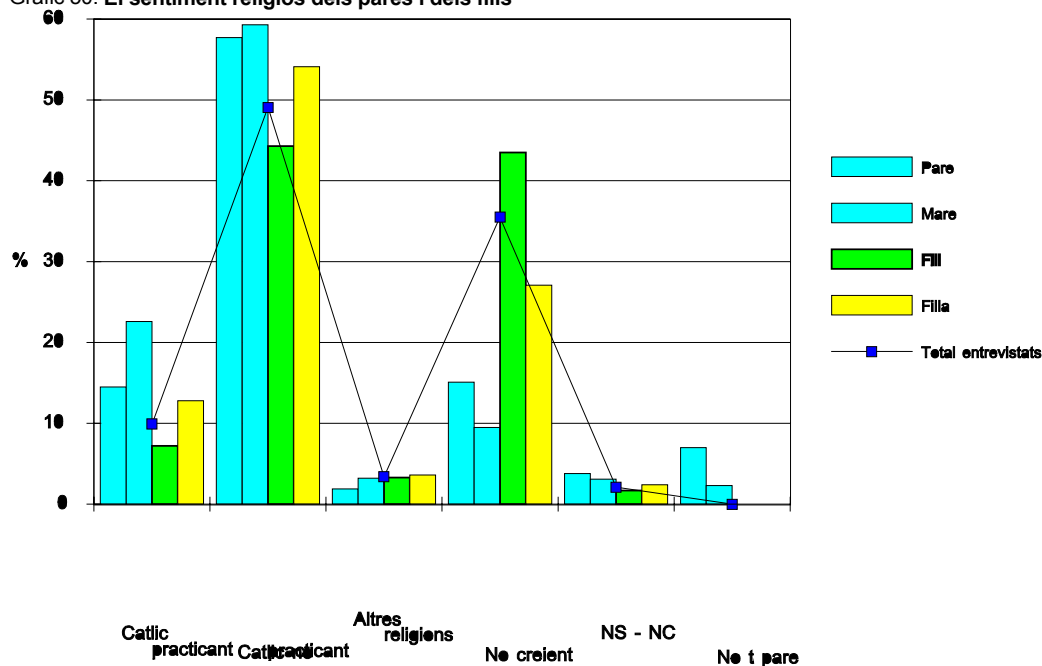
Les actituds religioses són un dels components del sistema de valors i estan relacionades amb la postura que hom adopta envers la vida social i les normes que la regeixen. És important el paper dels pares en la transmissió cultural de valors en l'àmbit de les creences religioses així com en l'àmbit polític i ètic.

La religió és l'aspecte vital més important per només un 3% dels entrevistats, la

qual cosa el situa en l'onzè lloc de la relació d'aspectes rellevants, després de la cultura i l'oci i abans de la política. Per altra banda, resulta que sols un 4% dels joves consideren que la llibertat religiosa és una causa que val la pena defensar⁴.

Tot i que els joves barcelonins no donen importància a la religió, al ser preguntats pel sentiment religiós quasi tots donen alguna resposta (veure gràfic 50). **La majoria de joves es declara religiosa (62%) i quelcom més d'una tercera part no creient;** entre els primers, hi ha un 10% que és catòlic practicant, un 49% no practicant i un 3% pertany a altres comunitats religioses.

Gràfic 50. El sentiment religiós dels pares i dels fills

Els nois mantenen una posició diferent a la de les noies. **El nombre de noies que es**

4

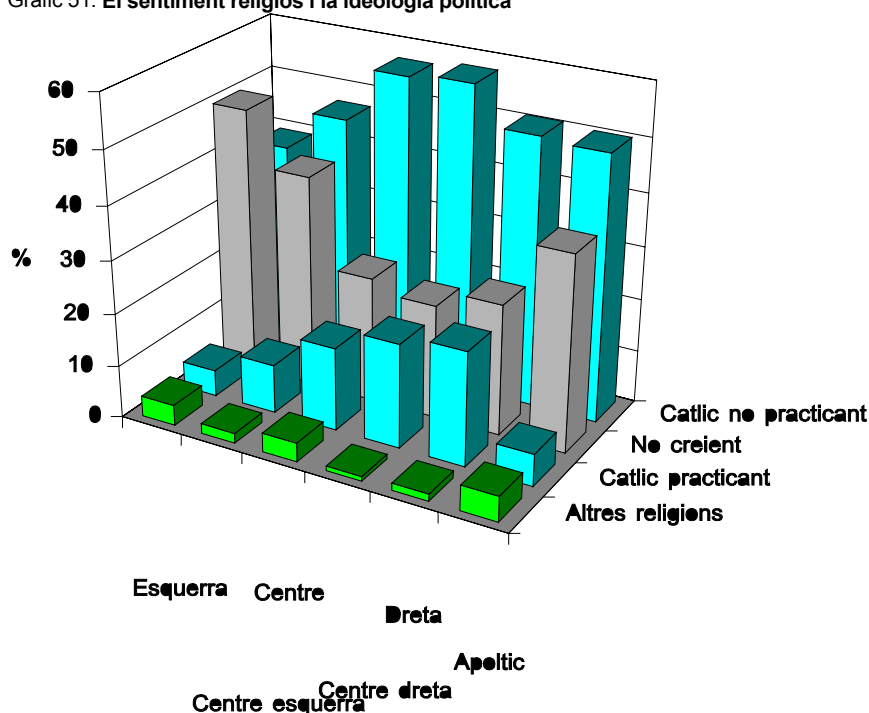
Entre els que sostenen aquesta opinió hi ha una major proporció de joves que pertanyen a altres comunitats religioses, distintes a la catòlica. No obstant cal ser prudent en la interpretació d'aquest percentatge, perquè el nombre total d'entrevistats que es declaren creients no catòlics és només de 41 individus.

declara catòlic practicant supera el dels nois (+5.6%) i també passa al mateix amb la quantitat de noies que són catòliques no practicants (+10.2%); per contra, pel que fa als no creients, la proporció de nois excedeix bastant la de noies (+16.4%).

La major part dels progenitors és religiosa i el més freqüent és que siguin catòlics no practicants (veure gràfic 50). Ara bé, existeixen diferències entre ambdós, ja que hi ha una major proporció de mares catòliques practicants (+8%) i un percentatge més elevat de pares no creients (+6%). Al relacionar els pares amb els fills, **es constata una menor religiositat per part dels fills**, sobretot pel que fa als nois.

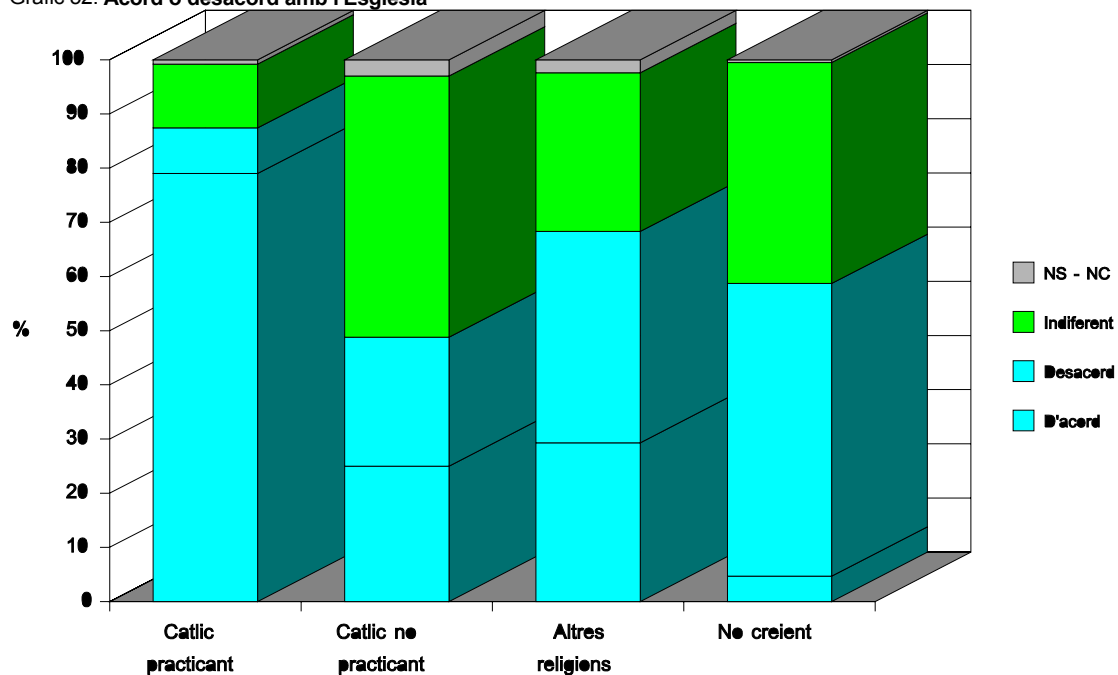
Si s'estableix una relació entre el sentiment religiós dels joves entrevistats i la posició escollida per ells en l'escala ideològica (veure gràfic 51) es fa palès que entre els que es declaren catòlics abunden més els joves de centre o centre dreta. Entre els no creients és més habitual considerar-se d'esquerres o de centre esquerra.

Gràfic 51. El sentiment religiós i la ideologia política

Més d'un 40% dels joves entrevistats es mostra indiferent i una tercera part en desacord amb l'església; només un 23% es manifesta de forma positiva envers aquesta institució. No obstant, la visió que els entrevistats tenen de l'església està supeditada al seu propi sentiment religiós, com es pot veure en el gràfic 52.

Gràfic 52. Acord o desacord amb l'Església

La majoria dels catòlics practicants es mostren conformes amb l'església, només un 8% manté una actitud crítica. La postura dels catòlics no practicants és molt diferent: la meitat d'aquests revelen la seva indiferència i una quarta part discordança vers aquesta institució. Entre els no creients hi ha una minoria (5%) que manifesta estar-hi d'acord.

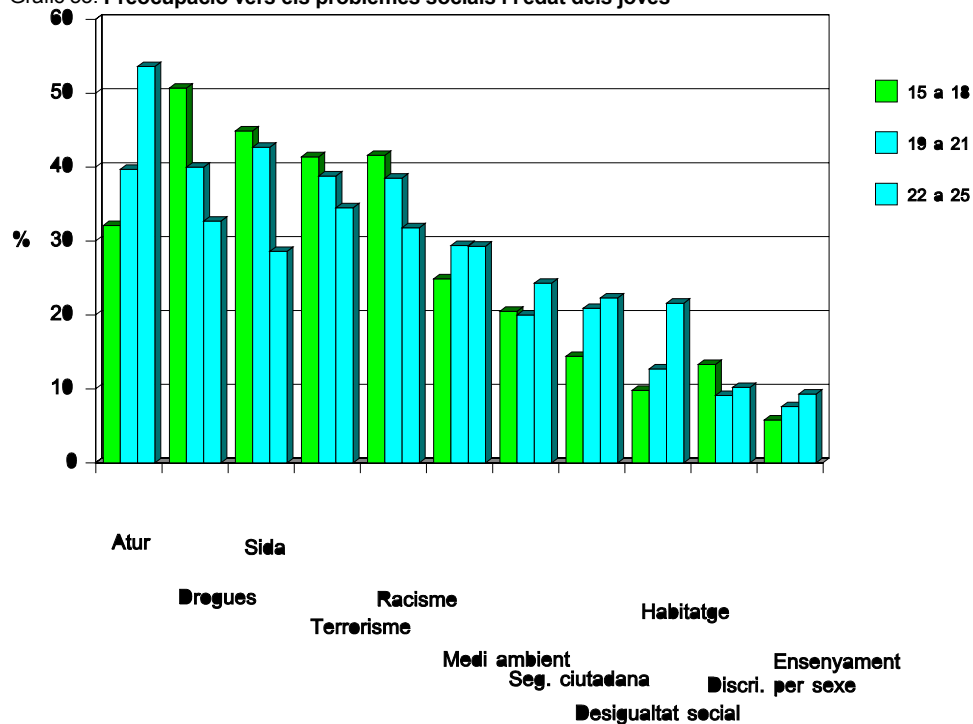
Els problemes socials

D'una relació d'onze problemes de tipus social, els entrevistats havien d'escollir els que més els preocupen. **Per ordre de més a menys preocupació, els joves responen en un primer terme i amb uns percentatges bastant similars l'atur, les drogues, la sida, el**

terrorisme i el racisme (de 42% a 37%) ; en un segon lloc, la degradació del medi ambient (28%). La resta de problemes socials proposats -- seguretat ciutadana (22%), desigualtat social (19%), habitatge (15%), discriminació per sexe (11%) i ensenyament (7%) apareixen, per aquest ordre, en un darrer terme.

No tots els entrevistats estan preocupats de forma igual sobre aquestes qüestions. Per exemple, les noies es mostren més sensibles davant de la discriminació per raó de sexe, per la sida i el terrorisme; en canvi, els nois ho estan relativament més per l'habitatge i la seguretat ciutadana. L'edat, també, actua com a variable discriminant pel que fa aquesta qüestió (veure gràfic 53).

Gràfic 53. Preocupació vers els problemes socials i l'edat dels joves

La importància que els joves donen als diferents problemes socials va variant de forma progressiva amb l'edat. A mesura que es van fent grans es van mostrant menys preocupats pel que fa a les drogues, al terrorisme, al racisme i la sida; per contra, augmenta el seu neguit vers l'atur, l'habitatge, el medi ambient i les desigualtats socials.

Els entrevistats que se situen al centre dreta o a la dreta de l'escala ideològica es

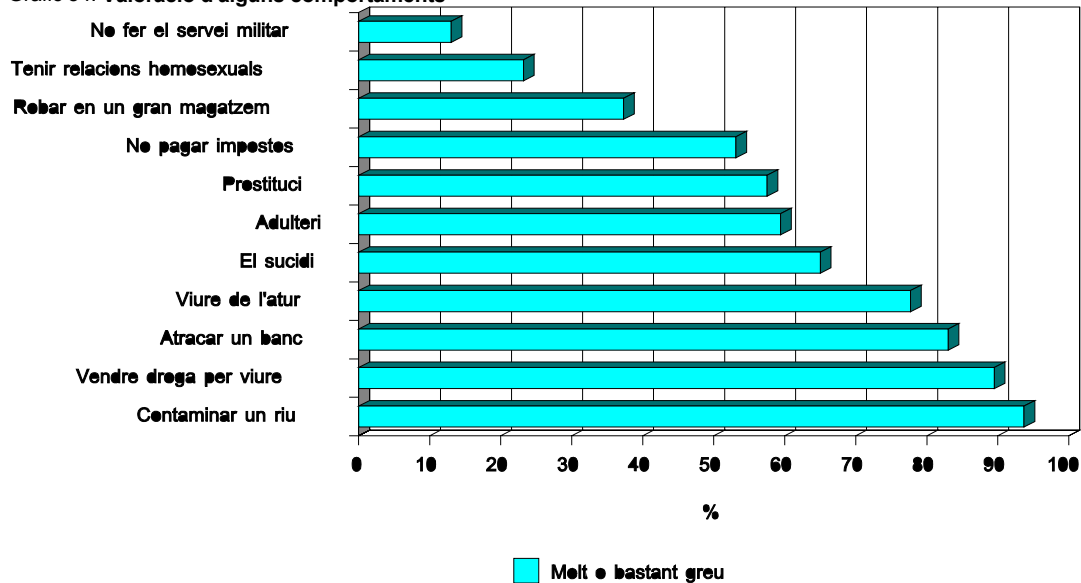
manifesten més preocupats que els altres per la seguretat ciutadana i el terrorisme i els que opten per les posicions més esquerranes pel racisme, les desigualtats socials i el medi ambient. Els que s'emplacen en la posició central de l'eix ideològic diuen estar més intranquils per la problemàtica existent entorn a les drogues i la sida i, els que es declaren apolítics per l'atur.

La permissibilitat

Una idea força corrent és que en els joves els agrada passar per alt tota una sèrie de normes socials que contribueixen a l'organització de la vida dels ciutadans. Aquestes normes que formen part de l'ètica social no estan exemptes de ideologia i el seu compliment/incompliment vé a ser un reflex de la forma de fer i pensar de cadascú i dels diferents col·lectius de joves.

En el qüestionari es demanava als entrevistats que valoressin de més a menys greu cada un dels onze comportaments que constaven en una llista. Aquests feien referència a l'ètica social, a l'incompliment del servei militar, a la contribució a la degradació del medi ambient, a l'ètica sexual i al suïcidi.

Gràfic 54. Valoració d'alguns comportaments

Com es pot veure en el gràfic 54, nou dels onze comportaments proposats els consideren molt o bastant greus. En general, es pot afirmar que la forma de pensar dels joves barcelonins respecte a aquestes qüestions s'identifica bastant amb la ètica "oficial" i que aquest col·lectiu està poc disposat a mostrar-se tolerant amb aquelles accions que estan fora de la norma. **Pel que fa a l'organització general de la vida social, els joves no arremeten en contra de les normes que la regeixen.**

La pràctica totalitat dels joves considera inadmissible no respectar les normes d'higiene de l'espai públic com pot ser el fet de contaminar un riu (94%). També es mostren molt severos amb aquells comportaments poc honorats o que estan relacionats amb l'obtenció de diner per vies il·lícites com poden ser "vendre droga per viure" (89.5%), "atracar un banc" (83%) o "viure de l'atur sense buscar feina" (78%). Davant del frau fiscal les opinions estan dividides en dos bàndols -- els que ho consideren molt o bastant greu (53%) i els que són més tolerants (46%)-- , el que porta a pensar que existeix una confrontació soterrada entre diferents codis morals pel que fa al pagament d'impostos.

Respecte a aquelles qüestions relatives a l'ètica sexual i del control personal de la pròpia vida es detecta un grau més elevat de condescendència, una major laxitud moral. A l'entorn d'un 40% dels joves considera que la prostitució i l'adulteri són socialment poc o gens greus i el tenir relacions homosexuals és admès per la major part (75.5%). El suïcidi és considerat socialment poc/gens greu per una tercera part dels entrevistats, principalment per els que se situen cap a l'esquerra de l'eix ideològic, mentre que els catòlics practicants sostenen l'opinió contrària. Ara bé, **de tots els comportaments, el més justificable segons un 86% dels joves és l'incompliment del servei militar.**

Quant a la venda de droga per viure o atracar a un banc es constata que:

- Les noies es mostren menys tolerants que els nois.
- La posició dels estudiants acostuma a ser més rígida que els joves que treballen.
- Menys transigència per part dels joves que els progenitors són

originaris de Catalunya o que el seu pare té un nivell intermedi d'estudis.

- La inflexibilitat és més característica dels joves que es consideren de centre o ideològicament més cap a la dreta.
- Els catòlics practicants es manifesten més en contra.

Un petit furt és més acceptat:

- Entre els joves de 22 a 25 anys.
- Els que treballen o els que no tenen cap ocupació.
- Els que se senten únicament espanyols.
- Que manifesten absència de religiositat i desimplicació política.

L'admissió del frau fiscal és més freqüent entre:

- Els entrevistats que treballen.
- Els que se situen en ambdós extrems de l'escala ideològica -- esquerra o dreta -- i els apolítics.
- Els que se senten únicament espanyols o exclusivament catalans.
- No creients.

Pel que fa a les qüestions relatives a l'ètica sexual:

- Les noies són més intransigents amb la prostitució i els nois amb l'homosexualitat.
- En general els més joves (de 15 a 18 anys) són els menys condescendents, però a mesura que es fan grans o que tenen més estudis van modificant aquesta actitud.
- Els joves amb pares amb un nivell feble d'instrucció es mostren més intransigents.
- Entre els menys flexibles hi ha una major proporció de joves que parlen habitualment castellà i se senten espanyols.
- És més freqüent que els que estan en desacord es posicionin en el centre o cap a la dreta de l'eix ideològic.

- Els catòlics practicants no acostumen a admetre aquests comportaments.

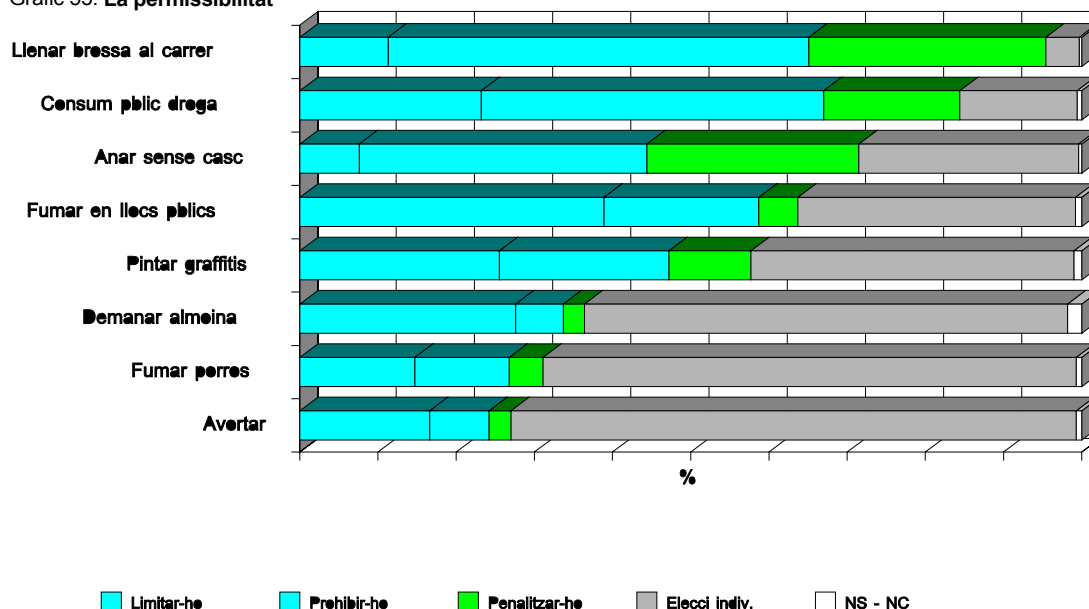
Consideren socialment molt greu el suïcidi:

- Els joves que es situen en les posicions de centre i centre dreta de l'escala ideològica.
- Els catòlics practicants.

Entre els que consideren socialment molt greu **contaminar un riu**:

- Hi ha un major nombre de joves de 19 a 21 anys.
- De parla catalana i amb sentiment de pertànyer a Catalunya.
- Amb interès per la política i que es consideren ideològicament d'esquerres⁵.

Gràfic 55. La permissibilitat

En els paràgrafs anteriors es detecta un cert relativisme ètic en algunes qüestions i el

5

Els comentaris que fa referència al servei militar i a l'atur es troben en els seus apartats corresponents.

conjunt de respostes donades davant d'una bateria d'accions reprovables amb més o menys mesura demostra que, en general, els joves es decanten més aviat per la lliure elecció individual enfront de la prohibició per part de les autoritats (veure gràfic 55).

Més de la meitat manifesta que prohibiria llençar brossa al carrer i gairebé una tercera part diu que ho penalitzaria. També es mostren molt estrictes amb del consum públic de drogues -- quasi dues terceres parts ho vetarien o sancionarien --. Davant del fet de conduir una moto sense portar casc la seva opinió està més dividida: un 37% diu que la millor política seria prohibir-ho, un 27% penalitzar-ho i un 28% ho deixa a la lliure elecció individual. També estan molt dividits quant a fumar en llocs públics: un 39% ho vol restringir, un 35.5% ho deixa a parer de l'individu i una quarta part es mostra molt poc tolerant.

Tret de les qüestions mencionades en el paràgraf anterior, els entrevistats es mostren bastant indulgents, al mateix temps que es manifesten en pro la llibertat d'elecció i de decisió de l'individu i s'oposen a la intervenció provinent del poder públic. **Els temes que consideren més de caràcter individual i no de la cosa pública són per ordre: l'avortament, fumar porros, demanar almoïna i pintar graffitis.**

És interessant veure qui considera que aquests temes han de ser regulats pels poders públics i qui creu que entren en la llibertat individual. Els nois opinen de forma diferent que les noies en tot allò que posa en joc directament o indirectament la salut de l'individu. Aquestes estan més a favor d'una política de caràcter prohibitiu pel que fa al consum públic de drogues i la conducció sense casc; en canvi, deixen a parer de cadascú el fumar porros. Els nois estan més d'acord quant a fumar en llocs públics i anar en moto sense casc.

En general, els de 15 a 18 anys tendeixen a mostrar-se més d'acord amb les polítiques restrictives que els més grans, excepte en la conducció sense casc, el demanar almoïna i pintar graffitis. Els joves que es declaren catòlics practicants i que se situen en les posicions centrals de l'escala ideològica -- des de centre esquerra a centre dreta

-- advoquen més per la prohibició; per contra els joves que es consideren d'esquerres o apolítics i els no creients elegeixen la llibertat individual per davant de tot. I, per últim, cal ressaltar que els joves que se senten únicament espanyols són més partidaris de la lliure elecció i a mesura que el sentiment per Catalunya augmenta entre els entrevistats, disminueix el seu grau de permissibilitat respecte aquestes qüestions.

Davant de la pregunta si estan d'acord amb la pena de mort un 30% dels entrevistats es manifesta a favor. Aquesta proporció de joves és molt similar a la dels pares que opinen el mateix. En aquest grup hi ha un major nombre de nois, de joves entre 15 i 18 anys, de desocupats, amb poc interès per la política, de catòlics no practicants i que se situen al centre o centre dreta de l'eix ideològic (veure taula 26). Pel que fa a la ideologia dels joves i la seva opinió sobre la pena màxima, els que hi estan més d'acord són els joves de postures dretanes i els més disconformes els que s'autosituen a l'esquerra de l'eix ideològic.

Taula 26. La pena de mort i la ideologia política

	<i>D'acord</i>	<i>Desacord</i>	<i>Indiferent</i>	<i>NS-NC</i>
<i>Esquerra</i>	20.8	72.0	5.0	2.2
<i>Centre esquerra</i>	20.6	73.8	2.8	2.8
<i>Centre</i>	32.4	56.8	7.9	2.9
<i>Centre dreta</i>	28.8	51.4	12.6	7.2
<i>Dreta</i>	59.4	30.4	7.3	2.9
<i>Apolític</i>	31.2	58.9	7.9	2.0
Total	29.6	59.5	7.6	3.3

El grup de joves amb postures centre dretanes és més procliu a la pena de mort a l'igual que considera més problemàtics el terrorisme i la seguretat ciutadana i no li agradaria tenir per veïns a persones amb antecedents penals; també recalca més la gravetat d'aquells comportaments delictius -- com poden ser atracar un banc o vendre droga per viure -- i considera més justificables les reaccions violentes contra la gent de fora.

La distància social

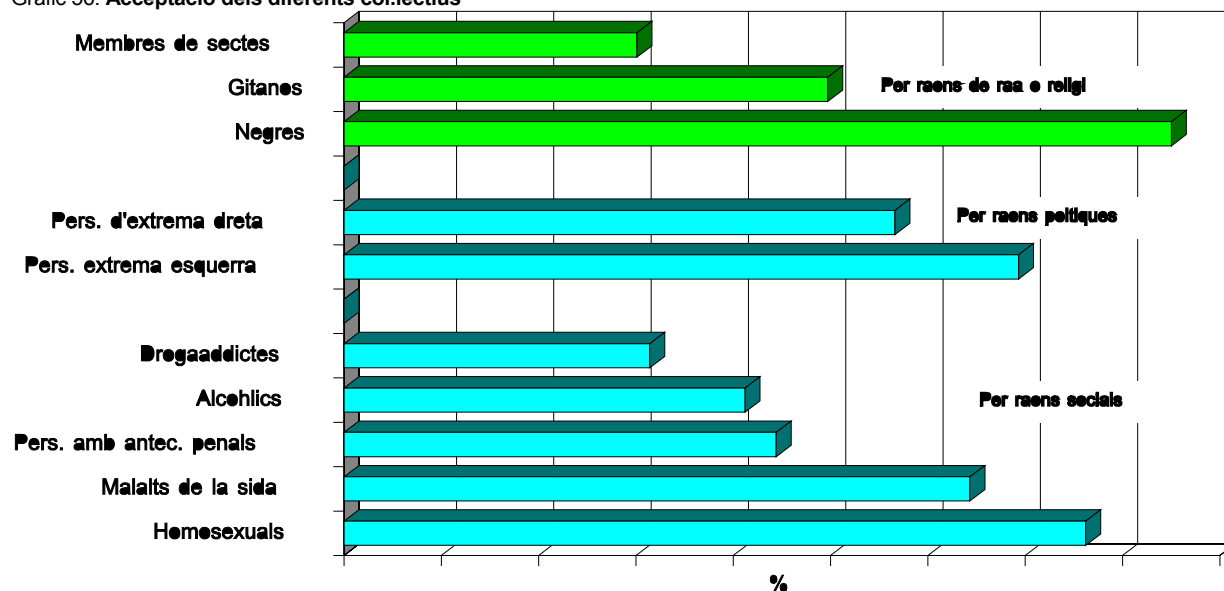
En aquest apartat es fa referència al fenomen de la discriminació contra persones o col·lectius concrets. Medir l'actitud d'acceptació o de distanciament dels joves vers a diversos grups ha portat a formular algunes preguntes des de diferents punts de mira. La primera sobre aquest tema intenta esbrinar quin tipus de persones d'una llista prèvia serien acceptades com a veïns o -- tot el contrari-- no els agradaria gens la seva proximitat; la segona vol detectar la seva conformitat/disconformitat respecte a unes quantes situacions concretes.

En general, es pot afirmar que els joves barcelonins fan una separació clara entre aquelles persones o grups que accepten i els que no. **Dels deu col·lectius proposats cinc -- els negres, els homosexuals, les persones d'extrema esquerra, els malalts de la sida i les persones d'extrema dreta -- són acceptats per una majoria** que va del 85% al 56% dels entrevistats. Per altra banda, la majoria discrimina als gitanos, a les persones amb antecedents penals, als alcohòlics, als drogaaddictes i als membres de sectes; en aquests dos darrers és on el rebuig és més fort.

La discriminació pot ser de tipus social, per raons polítiques, de raça o de religió. Si s'ordenen els col·lectius segons aquests tres grans grups es pot comprovar (veure el gràfic 56) que no existeix un factor discriminant concret --social, polític, racial... -- que sobresurti respecte dels altres. És destacable el fet que els homosexuals o els malalts de la sida s'acceptin més del doble que els drogaaddictes o, també, que els negres superin en molt als gitanos (+de 35 punts).

El sexe i l'edat són dues variables sociodemogràfiques que pel que fa a aquest tema mantenen el seu poder explicatiu. Els nois tenen una actitud molt diferent a la de les noies. Aquestes es mostren més solidàries amb els diferents col·lectius. També en aquest sentit cal assenyalar, que a mesura que augmenta l'interval d'edat ho fa el nivell d'acceptació amb detriment d'una actitud discriminatòria. Els que tenen una postura de més rebuig són els joves de 15 a 18 anys i els més oberts són els de 22 a 25 anys. De la mateixa manera es detecta que la discriminació augmenta amb el nivell d'estudis del pare, essent els joves amb pares universitaris els menys disposats i els menys "solidaris".

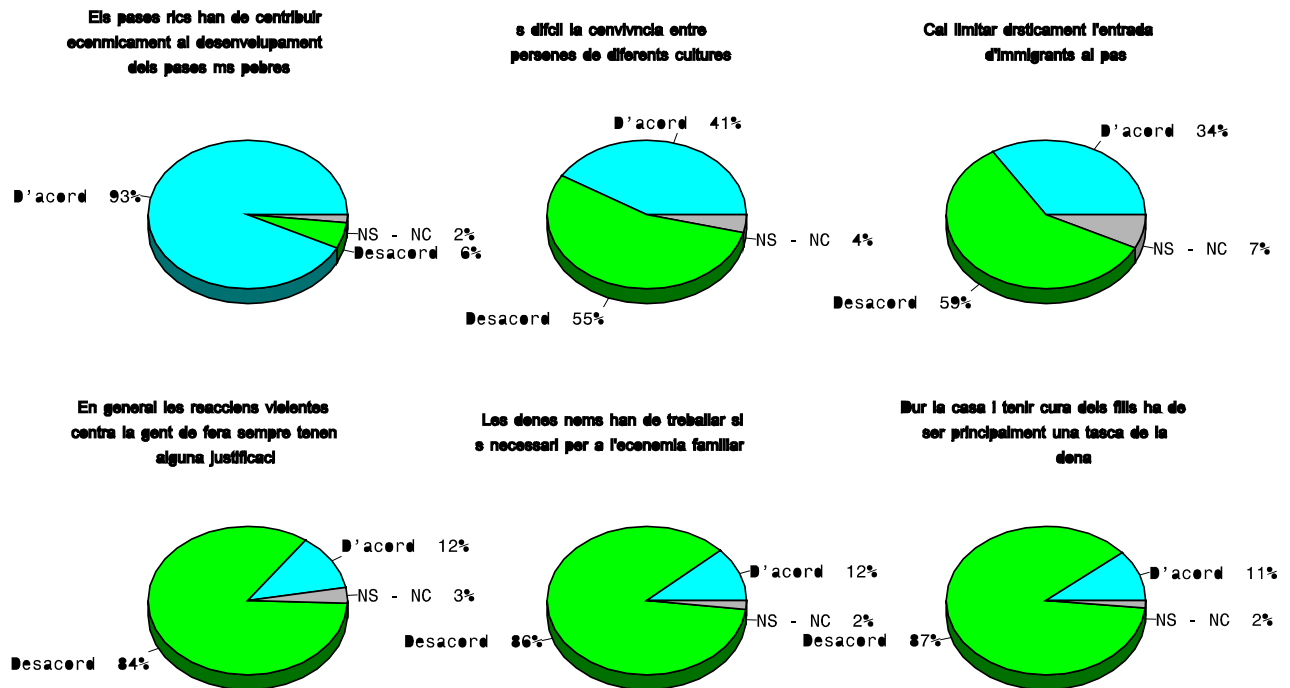
Gràfic 56. Acceptació dels diferents col·lectius

En general, els que es declaren catòlics practicants també mantenen una actitud menys solidària que els no creients i el mateix es pot afirmar dels que es posicionen més a la dreta de l'eix ideològic en comparació dels que ho fan a l'esquerra o els que es declaren apolítics. Hi ha quelcom que val la pena fer-ne esment i és que els d'esquerres no els agradaria tenir per veïns gent d'extrema dreta i viceversa, els de dretes no els agradaria tenir-ne d'extrema esquerra.

La distància social també es mesura demanant a l'entrevistat que es posicioni davant d'un seguit de frases que fan referència a diferents formes de desigualtat entre les persones (veure gràfic 57).

Gràfic 57. La distància social

Els joves no dubten que els països rics han de ser solidaris i han de contribuir econòmicament al desenvolupament dels països més pobres (93% d'acord). Un 84% està en desacord en que les accions violentes contra la gent de fora sempre tenen alguna justificació. Els que estan més a favor de l'ús de la violència són els més joves, els desocupats, de baix nivell d'estudis i els d'ideologia dretana.

Una tercera part dels entrevistats són del parer que cal limitar dràsticament l'entrada d'immigrants al país. L'acord en aquest punt és més unànime entre els nois, els més joves, els que treballen o estan desocupats, els de baix nivell d'estudis, els joves de parla castellana i els de postures ideològiques dretanes. També en aquest sentit un 40% manifesta que és difícil la convivència entre persones de diferents cultures, havent també ací una major proporció de joves dretans.

Per altra banda, els entrevistats **es mostren en desacord (87%) amb que la dona es faci càrrec de la cura dels fills i de la llar i que només treballi en cas de necessitat**. Entre els que opinen el contrari sobre aquesta darrera qüestió hi ha una major proporció de nois que de noies, de joves entre 15 i 18 anys, que treballen o no fan res, que habitualment parlen castellà i que el seu pare té un nivell feble d'instrucció.

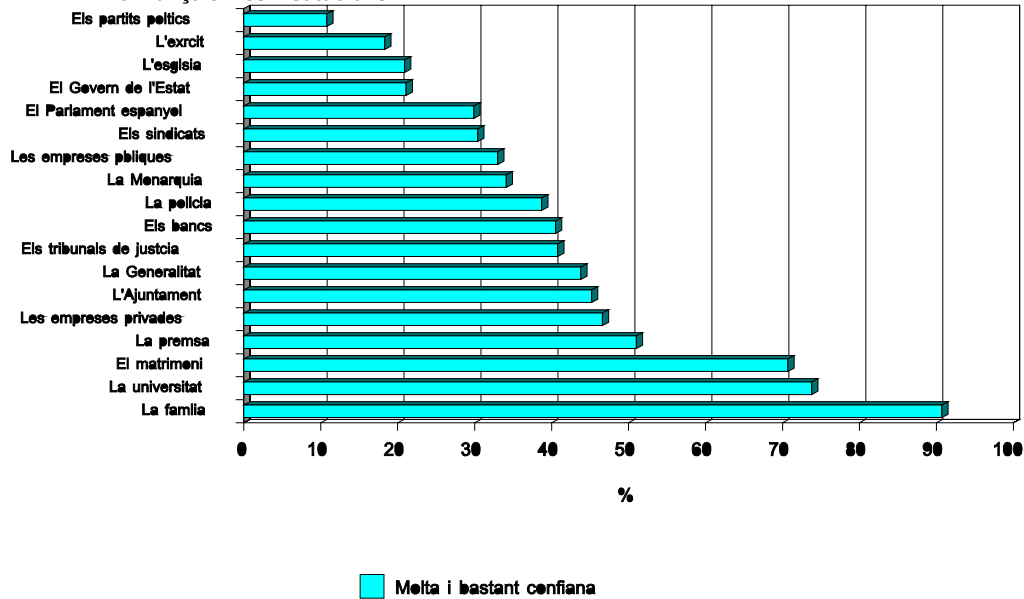
A les envistes d'aquests darrers resultats es pot afirmar que aquells valors en certa forma més "consensuats", que ja formen part de la forma de pensar dels seus pares i que ben segur que són part del bagatge cultural transmès per aquests als seus fills, hi estan plenament d'acord -- solidaritat amb els països pobres, igualtat de la dona, no violència --. Per altra banda, tot aquelles situacions que darrerament els mitjans de comunicació s'en fan ressò -- com poden ser la limitació de l'entrada d'immigrants o les dificultats amb la convivència entre persones de diferents cultures -- és on hi ha més controvèrsia.

La confiança en les institucions

Es tracta d'esbrinar en quina mesura la xarxa institucional inspira confiança i credibilitat en el col·lectiu jove. La llista de institucions proposada és llarga -- 18 en total -- i l'ordre de la confiança dipositada en cadascuna d'elles es pot veure en el gràfic 58.

En conjunt, es pot afirmar que **el nivell de confiança no és el mateix per a totes les institucions**. La diferència entre la de més alt nivell i la de menys és gran (80 punts), la qual cosa porta a pensar que els joves o bé hi confien plenament, o bé se les miren amb més escepticisme; també existeix el terme mig.

Gràfic 58. Confiança en les institucions

La família és la institució que els inspira més confiança i l'exèrcit i els partits polítics les dues que menys. Les cinc institucions capdavanteres són la família, la universitat, el matrimoni, la premsa i les empreses privades. Les cinc que se situen en els graons més baixos l'escala de confiança són el Parlament espanyol, el Govern de l'Estat, l'església, l'exèrcit i els partits polítics.

Per altra banda, si es relaciona l'ordenació obtinguda ací amb els resultats comentats en els apartats anteriors es detecta que aquells valors que apareixien com a transcendents en l'existència dels joves -- i que es podrien concretar en la família i els estudis -- es veuen reflectits en la importància de les institucions que en són les portadores. També en aquest sentit es detecta que la intranscendència de la religió i la política es confirma un cop més, ja que es miren les instàncies més representatives amb una certa incredulitat.

Quant a les institucions amb un nivell intermedi de confiança -- un total de 10 -- cal assenyalar que la premsa apareix en el primer lloc d'aquest grup; en segon lloc, se situen les empreses privades per davant dels bancs (+ 6 punts), de les empreses públiques (+14 punts) i dels sindicats (+17 punts).

Respecte aquesta qüestió les diferències entre nois i noies són ben poques; només cal ressaltar que les noies confien més en el matrimoni, els bancs i en les empreses públiques. L'edat, en canvi, també es presenta com una de les variables amb més pes discriminant, excepte pel que fa a quatre institucions -- empreses privades, sindicats, església i partits polítics -- que es mantenen estables. En general, és de destacar que la confiança amb les institucions disminueix a mesura que es van fent més grans i només passa al contrari -- és a dir, augmenta -- en quatre casos concrets -- el matrimoni, la premsa, la Monarquia i el Parlament espanyol --.

La confiança amb les institucions és major entre els joves amb un nivell més alt d'estudis, els joves que es situen en les posicions més dretanes de l'escala ideològica i els catòlics practicants. Els entrevistats amb pares nascuts ací i els joves amb un sentiment més fort per Catalunya confien més en la família, el matrimoni, la universitat, les empreses privades i la banca.

Amb l'exèrcit estan en desacord més de la meitat dels joves (veure taula 27) i amb el servei militar dues terceres parts. Amb el desarmament estan d'acord tota la família -- el jove, el pare i la mare -- i, en canvi, el servei militar el que hi està més conforme és el pare. Davant de l'objecció de consciència mostren més indiferència els més joves i els que s'expressen habitualment en castellà.

Taula 27. Acord o desacord amb el servei militar

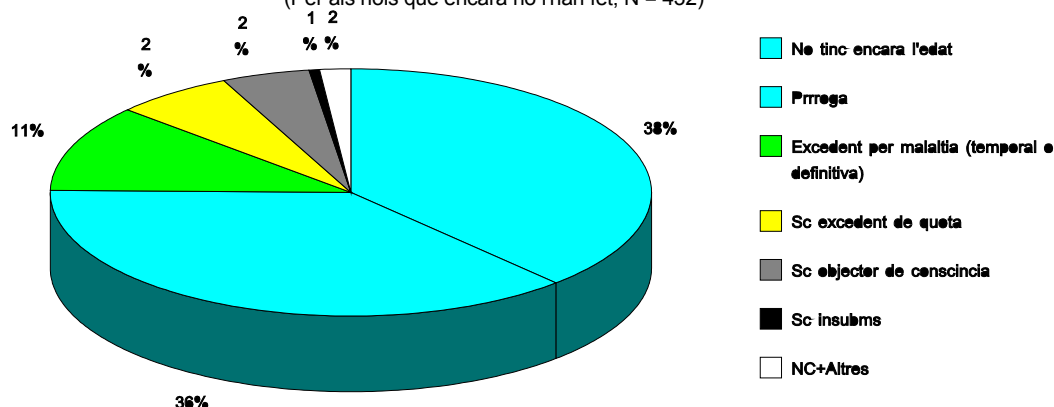
	<i>D'acord</i>	<i>Desacord</i>	<i>Indiferent</i>	<i>NS - NC</i>
<i>Servei militar</i>	13.2	66.4	19.0	1.4
<i>Objecció de consciència</i>	69.6	10.2	18.2	2.0
<i>Exèrcit</i>	21.6	55.3	21.6	1.5
<i>Desarmament</i>	72.8	14.6	11.0	1.6

Quasi dues terceres parts dels entrevistats no consideren greu no fer el servei militar. A mesura que augmenta l'edat aquesta opinió és més freqüent, com també ho és entre els nois, els que parlen habitualment en català i els que el seu pare té un alt nivell d'estudis. També és més comú entre els joves d'esquerra, els que se senten

catalans i els no creients.

Del total de nois entrevistats un 70% no ha fet el servei militar, cosa més freqüent entre els més joves. Els motius per el quals no l'han fet són diversos (veure gràfic 59). La majoria argumenta no tenir encara l'edat o haver demanat una pròrroga; això últim és més comú entre els joves que estan estudiant. L'excedent per raons de salut només abasta al 11% dels entrevistats i per quota a un 6.5%. Els que es declaren objectors de consciència sumen un total de 4.6% i els insubmisos un 0.5%. Entre els que són objectors abunden més els nois de 22 a 25 anys, i els que ja tenen una titulació universitària.

Gràfic 59. **Motiu perquè no han fet el servei militar**
(Per als nois que encara no l'han fet, N = 432)

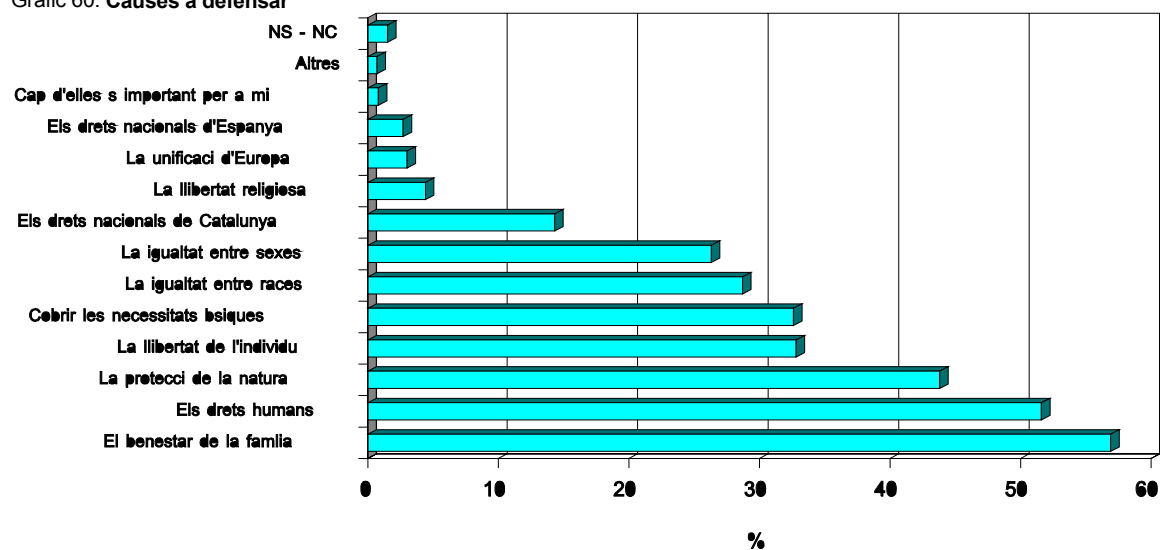

La dimensió de la solidaritat

En els apartats precedents s'ha fet un repàs de les actituds que adopten els joves davant de la religió, els problemes socials, les normes per les que es regeix la societat, col·lectius específics i les institucions. Hom es pregunta també si realment els joves són sensibles davant d'allò que consideren important, injust o proper i si són capaços d'arriscar-se en la seva defensa. Abans de passar a les causes defensables, cal recordar que un 5% dels joves pertany actualment a associacions o entitats de caràcter social o religiós.

La família passa davant de totes les altres causes a l'igual que passa al davant de qualsevol altra cosa que pugui ser important en la seva vida, és la prioritat número u, (veure gràfic 60).

Gràfic 60. Causes a defensar

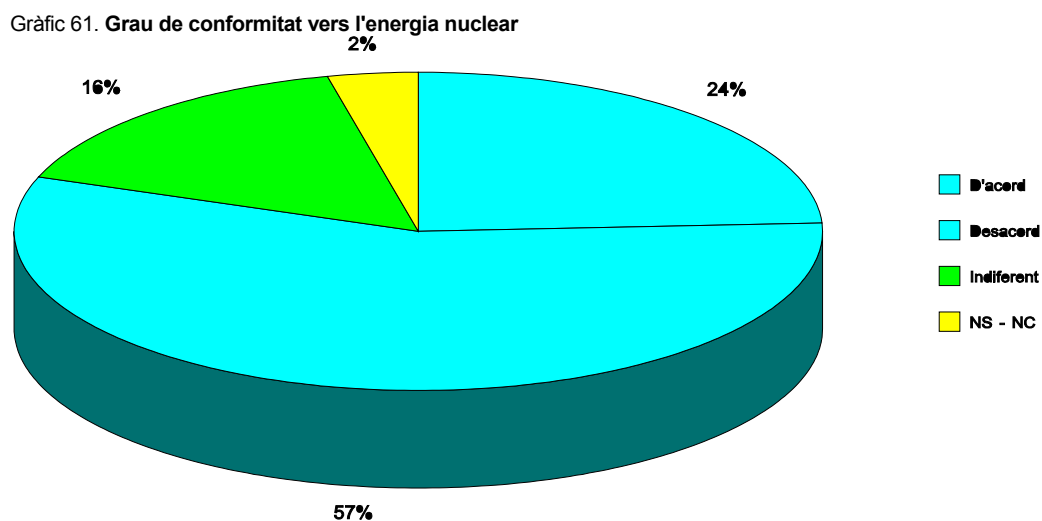
Els joves també es mostren particularment sensibles als drets humans i a la protecció de la natura. La llibertat de l'individu i cobrir les necessitats bàsiques per a tothom queden en un tercer terme, però se situen davant de la igualtat entre races i entre sexes. Les causes polítiques, nacionalistes o religioses queden en un darrer lloc. La graduació de les causes de més a menys important (veure gràfic 60) enllaça amb les prioritats establertes pels joves quant als valors i les actituds socials que s'han comentat en els apartats anteriors.

Els drets de l'home són més valuosos per aquells que se situen en les posicions més centrals de l'escala ideològica -- centre esquerra a centre dreta -- , els catòlics i per aquells que els seus pares són universitaris.

La protecció de la natura motiva més als nois, als interessats per la política, els que es situen al centre esquerra o a l'esquerra de l'eix ideològic, els que diuen tenir més lligams amb Catalunya i els que es declaren no creients.

El medi ambient no és considerat com un dels problemes socials més greus de la nostra societat, però els joves es mostren molt sensibles i intransigents davant d'un atemptat contra la natura. La seva protecció es converteix en un mòbil amb prou força com per sentir simpatia per les entitats ecologistes encara que no hi participin.

Més de la meitat es manifesta en contra de l'ús de l'energia nuclear i una quarta part a favor, (veure gràfic 61). Entre els que es mostren més proclius hi ha una major proporció de nois i de joves que mantenen postures ideològiques de tall dretà. També augmenta el grau de conformitat a mesura que ho fa l'edat, essent els més grans els més participants. La indiferència es més pròpia dels joves centristes i el desacord de les noies, dels de l'esquerra i dels que es consideren desimplicats de la controvèrsia política.

Al llarg d'aquest capítol queda ben palès que **la llibertat de l'individu** apareix per davant de la igualtat de drets i l'absència de discriminacions. Aquesta llibertat volguda es fa evident sobretot enfront de la normativa, de l'autonomia de moviment contra la cotilla que suposa pertànyer a una entitat o davant de les grans corrents ideològiques -- religioses i polítiques -- i especialment de les organitzacions que les sostenen. Són més proclius a la llibertat els que opten pel centre o el centre esquerra, en canvi, la igualtat s'assenta més a l'esquerra o entre els apolítics.

Segons s'hagi elegit la llibertat o la igualtat es produeix una associació amb aquells valors econòmics de mercat o aquells valors públics o compensatoris de desigualtats. Aquells valors més econòmics com la propietat privada, el capitalisme, les empreses privades, ser treballador per tal d'assolir l'èxit personal o tenir iniciativa són més defensats per aquells joves que de la mateixa manera creuen en la llibertat individual. El perfil d'aquest jove seria el d'una persona universitària, que el seu pare té un alt nivell d'estudis, bastant interessat per la política, que se situa en les posicions centrals de l'eix ideològic i catòlic. Els joves que defensen aquells valors més igualitaris i que estan més d'acord amb les empreses públiques, el socialisme i el comunisme se situen a l'esquerra o al centre esquerra de l'escala ideològica.

El **cobrir les necessitats bàsiques** per tothom ocupa un cinquena posició entre les causes susceptibles de ser defensades i un vuitè lloc com a problema social si s'entén el cobrir les necessitats com una forma de pal·liar les desigualtats per raó de carència de tot tipus -- material, social, educativa, sanitària ...-- . Són més sensibles davant d'aquesta qüestió els més grans i els que respecte a l'escala ideològica s'autodefineixen de centre dreta.

Malgrat que altres causes -- quatre, en concret -- passen al davant de la de pal·liar les mancances dels més necessitats, els joves consideren que la solidaritat amb els països pobres és quelcom inqüestionable. També expressen el seu desig de col·laborar en entitats d'ajuda al tercer món o d'ajuda humanitària, intenció que sobrepassa inclús a la de pertànyer a una associació ecologista (+ 7.5 punts)⁶.

La igualtat de races ocupa un sisè lloc en la graduació de les causes a defensar i, per una altra banda, el racisme és considerat com un problema social greu darrera de l'atur, les drogues, la sida i el terrorisme. Es detecta més preocupació per part de les noies, els més grans i els que se situen a l'esquerra ideològica i els apolítics.

6

Veure apartat dedicat a associacionisme dins del capítol de lleure.

Cal recordar respecte aquest tema que no existeix un únic parer entorn a la desigualtat racial, ans el contrari, les opinions estan molt dividides. Per exemple, no hi ha acord unànime respecte a la permissió/limitació de l'entrada d'immigrants. De la mateixa manera, els negres són acceptats àmpliament, mentre que les persones de raça gitana aquesta acceptació és molt menor.

La igualtat entre sexes ocupa el setè lloc en la classificació de causes defensables i la discriminació per raó de sexe no és considerada greu, ja que se situa en la penúltima posició dels problemes socials. Els joves tenen força assumit que el paper de la dona no ha de ser el tradicional i no dubten de la seva participació en la societat mitjançant el treball. Amb tot i això, no es mouen per combatre aquestes diferències ni senten simpatia pel moviment feminista.

Ara bé, respecte aquesta darrera qüestió, la seva forma de pensar difereix bastant de la seva forma d'actuar. Tot i que les noies tenen el mateix nivell d'estudis i ha quedat demostrat que van accedint a carreres universitàries tradicionalment masculines, aquestes continuen anant més a centres d'ensenyança religiosos, continuen assumint més les tasques domèstiques, inclús són més sensibles davant d'aquelles qüestions relacionades amb la salut. On la diferència es fa més evident és en les condicions laborals, que són més precàries que en el cas dels nois.

Entorn del feminisme hi ha força controvèrsia: un 43% hi està d'acord un 34% és indiferent i un 21% en desacord. On hi ha una major proporció d'indiferència o de disconformitat és entre els nois, els que no tenen cap ocupació i els que se situen al centre o a la dreta de l'escala ideològica.

La defensa dels drets nacionals de Catalunya aglutina a un 14% i és la vuitena causa per la qual els joves s'arriscarien. Els joves que estarien més disposats a fer-ho són sobretot els nois, els joves de 15 a 18 anys, amb nivell de BUP, els que s'expressen habitualment en català, que els seus pares són originaris de Catalunya i tenen un nivell alt d'estudis, que normalment parlen de política, els que es consideren

d'esquerres i que tenen un fort sentiment vers Catalunya. Les tradicions són defensades per dues terceres parts dels entrevistats i sobretot pels joves amb pares originaris de Catalunya, amb un fort lligam per la seva terra, els que es declaren catòlics i els de centre dreta.

Com a comentari global a aquests darrers resultats es pot dir que el nivell de no resposta de la pregunta sobre les causes susceptibles de ser defensades és molt baix (1.5%) i que els que consideren que cap d'elles és important només suposa un 0.8%. Aquests resultats fan sospitar que els joves no es mantenen al marge dels problemes socials, ja que no es detecta una baixa implicació social en aquest sentit almenys pel que fa a les seves opinions. Davant d'allò que és social i d'allò que és polític passa al davant allò que és social.

2.- VALORS I ACTITUDS POLÍTIQUES

En aquest capítol s'analitzen el conjunt de qüestions relatives a esbrinar quina és la visió de la política dels joves de Barcelona, tant des de la perspectiva dels valors, les opinions i els comportaments com dels elements que la configuren.

Interès per la política

En general, només una **cinquena part** dels entrevistats **declara que les qüestions de política són un tema** -- molt o bastant -- **habitual en les seves converses**, mentre la resta declara el contrari. Els que en parlen amb certa freqüència, tenen com a contertulians els amics i, en menor grau, la família.

Entre els joves barcelonins apareix, també, un dels elements habituals a l'hora de descriure el contingut de la cultura política dels ciutadans de l'Estat espanyol: desinterès pel que fa al camp o àmbit de la política. A pesar que aquest sigui un dels indicadors importants a tenir en compte a l'hora d'avaluar la cultura política espanyola, no s'ha d'oblidar que aquesta és una característica de la gran majoria de països europeus, encara que la desimplicació política dels espanyols destaquí relativament més entre els Estats del Sud. Com indica José Maria Montero⁷, queda palès com "*... la apatía política y la débil implicación política destacarían como los rasgos definitorios más importantes de los españoles*". Així, doncs, aquest desinterès no sembla que sigui conjuntural, ja que com indica el mateix autor⁸, l'únic creixement important en l'interès per la política es va produir durant els primers anys de la transició, decreixent lleugerament després d'aconseguir-se, l'any 1982, la consolidació del sistema democràtic.

⁷ MONTERO, J.M. (1990) *La cultura política de los españoles: pautas de continuidad y cambio* a Investigaciones políticas III. 5º Seminario AEDEMO. Madrid, 1990

⁸ MONTERO, J.M., (1991) *La decisión electoral*, a Estudios electorals 10, Fundació Bofill, Barcelona, 1991.

Pel que fa a les variables explicatives, pren important rellevància, en primer lloc, el sexe dels entrevistats: els nois estan notablement més interessats per l'àmbit de la política que les noies.

Una altra variable significativa és l'edat: a mesura que aquesta augmenta també ho fa "l'interès" per la política. Aquesta dada no ha de sorprendre ja que l'interès també neix d'un mínim de codis d'interpretació política i aquest fet té molt a veure amb la formació de la personalitat dels joves. També té un pes important, evidentment, el nivell d'estudis aconseguit. Així, els entrevistats amb una cota de formació universitària, mostren un major interès per l'àmbit de la política, mentre els que posseeixen un baix nivell d'instrucció, succeeix el contrari. En aquest cas, el que no es pot establir és si l'interès augmenta per raons d'estudi --una major preparació--, o si és per raons d'edat --una major definició de la personalitat dels individus--. El més probable és que sigui una miscel·lània d'ambdues.

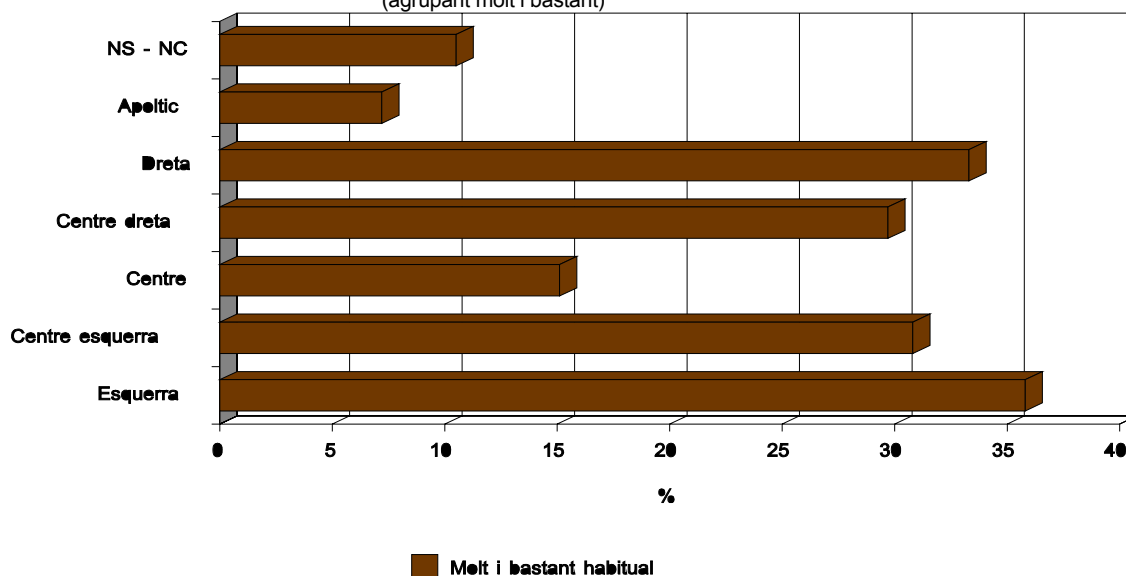
En tercer lloc, apareix el conjunt de variables que fan referència, directa o indirectament, a un cert nacionalisme català o a un sentiment de pertinença a Catalunya. No s'ha d'oblidar, però, que en el cas de Catalunya, hi ha evidents lligams entre "catalanitat" i classe social. Tenint en compte aquest fet, que mediatitza qualsevol resultat, queda clar que els que tenen el català com a llengua materna i els que se senten únicament catalans són els que relativament més tenen la política com a tema habitual en les seves converses.

Com resulta evident, l'interès per la política està íntimament correlacionat amb una participació efectiva en els comicis electorals. Així, els abstencionistes estructurals -- és a dir, els entrevistats que declaren no haver votat mai, malgrat tenir l'edat per fer-ho -- es mostren notablement menys interessats que els votants constants i intermitents -- els joves que participen electoralment de forma discontinua --.

Finalment, només indicar de forma il·lustrativa que els entrevistats que es posicionen en els "extremes" de l'escala ideològica, són els que relativament més interès senten per la gestió pública, mentre els que se situen en una posició intermèdia i, evidentment, els que s'han declarat apolítics, són els que n'assenyalen un major desinterès, (veure gràfic 62). El resultat és lògic, atenent al fet que col·locar-se en una situació "extrema" de l'escala ideològica comporta un cert grau de "militància" i, per tant, una major inclinació pel que faci referència a la política. El que sembla poder derivar-se, doncs, és que **a major polarització, major interès per l'àmbit de la política.**

Com s'assenyalava a l'inici d'aquest capítol, els entrevistats que **parlen** amb certa

Gràfic 62. La política com a tema habitual en les converses
(agrupant molt i bastant)

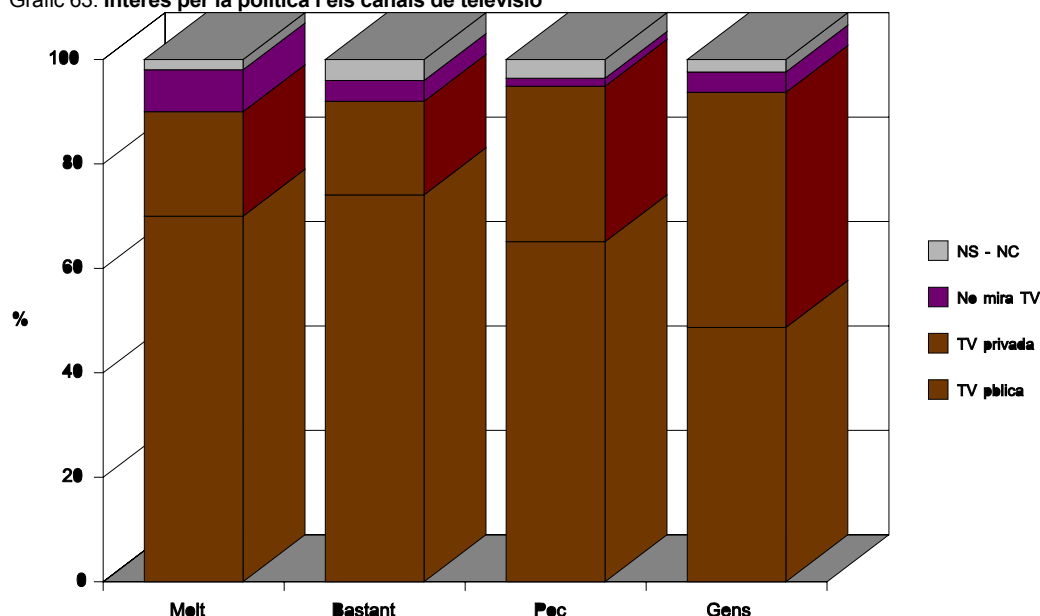
freqüència de política ho fan principalment amb els amics i, en menor grau, amb la família. Els joves que tenen un major nombre de lligams amb el Principat -- és a dir, que han nascut a Catalunya, que parlen català i se senten únicament catalans -- són els que més debaten temes de política amb la família. També, a mesura que és més alt el nivell d'instrucció dels pares augmenta l'hàbit de dialogar sobre temes polítics amb la família. En canvi, els entrevistats que declaren fer-ho amb els amics mostren una distribució relativament més repartida, si bé les converses sobre aquests temes són més habituals entre els nois que entre les noies.

Fonts d'informació

El canal de televisió que més segueixen els entrevistats és TV3 (39%), seguit per TV1 i Tele 5, sintonitzats per un 14% i un 16% respectivament.

Una dada que pot interessar pel que fa a la vessant política dels entrevistats és la **dicotomia televisions públiques/privades**. En aquest cas, un 60% dels joves entrevistats acostuma a sintonitzar algun canal públic, mentre al voltant d'una tercera part prefereix contactar amb algun de privat. La distinció és rellevant, ja que sembla constatar-se que a menor interès per la política major preferència pels canals privats (veure gràfic 63). En aquest mateix sentit es manifesta el posicionament ideològic: els joves que es consideren, més o menys, d'esquerra sintonitzen més les televisions públiques -- principalment TV3 --, mentre que els apolítics i els que se situen en una posició central de l'eix ideològic, assenyalen relativament més algun canal privat -- especialment Tele 5 --.

Gràfic 63. Interès per la política i els canals de televisió

Un dels altres grans mitjans d'informació és la premsa. Una **tercera part** dels joves entrevistats declara que **la llegeix diàriament**, mentre una quarta part ho fa de tant en tant i una cinquena afirma llegir-la només els caps de setmana. **La Vanguardia i El**

Periódico són els diaris més llegits --46% i 34% respectivament-- seguits a distància de El País i els diaris esportius --7% cadascun d'ells --.

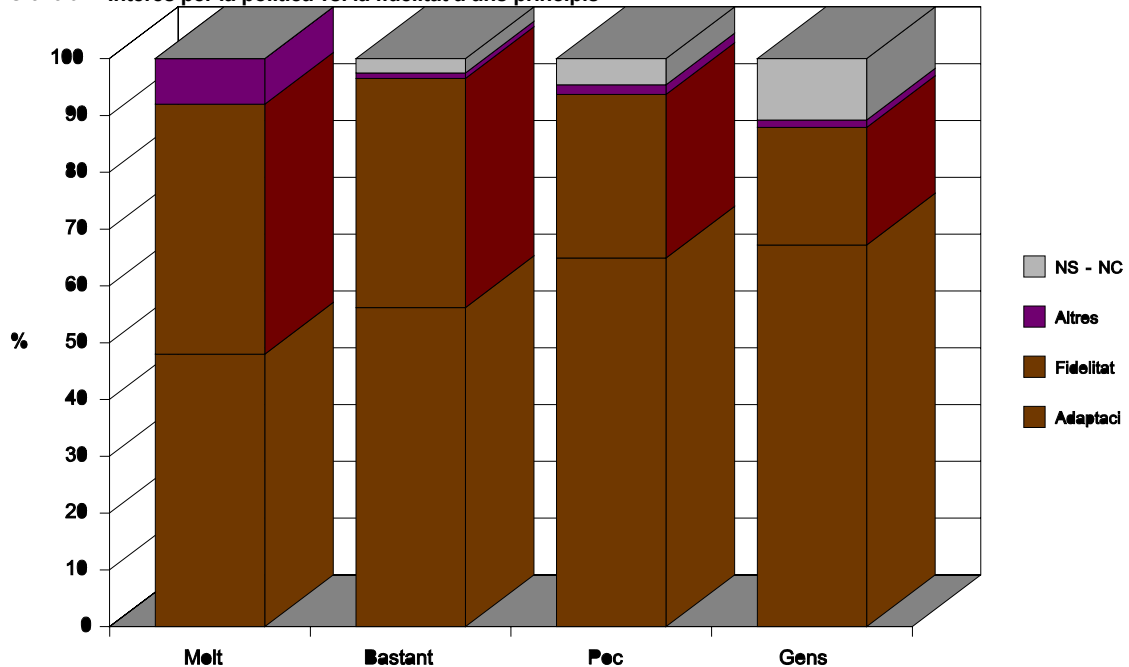
Pel que a les variables relacionades amb la vessant política, cal assenyalar que, els entrevistats que més parlen de política, els que se senten únicament catalans i els que s'autodefineixen de centre-esquerra i centre-dreta són els que més llegeixen la premsa. La Vanguardia és més llegit pels que se situen al centre-dreta i dreta de l'escala ideològica, mentre que El Periódico té un major predomini entre els que es declaren d'esquerres i també els apolítics. Els lectors de El País es posicionen majoritàriament a l'esquerra.

Fidelitat a uns principis

A nivell general, prop de **dues terceres parts** dels entrevistats **consideren que en política el més important és saber-se adaptar a la realitat circumdant**, mentre els que consideren que allò decisiu és ser fidel a uns principis representen poc més d'una quarta part. Així, doncs, davant la disjuntiva, els joves barcelonins aposten més per la vessant instrumental del quefer polític que per la dimensió més purament ideològica.

Aquesta és la visió panoràmica. Si s'entra més en el detall a través dels diferents creuaments realitzats, s'observen certes diferències que és necessari comentar. Així, i fent referència a les variables de contingut més polític, s'observa que els entrevistats que menys parlen de política (veure gràfic 64) i els que se situen al centre de l'escala ideològica, són els que més assenyalen la importància de l'adaptació a la realitat circumdant, mentre que entre els que habitualment parlen de política i els que es declaren d'esquerres augmenten considerablement els que opten per la lleialtat a uns principis. Així mateix, els votants constants -- els que declaren haver votat sempre des de que tenen l'edat -- són els que més assenyalen la importància dels principis.

Gràfic 64. Interès per la política vs. la fidelitat a uns principis

Pel que fa al conjunt de variables de caire més sociològic, les noies i els entrevistats de llengua castellana mostren una major inclinació per les respostes de tipus instrumental.

Els eixos de competència electoral

La ubicació dels individus en l'escala ideològica o d'esquerra-dreta i en l'escala de sentiment nacional -- en el cas català --s'han manifestat, tradicionalment, com uns dels elements més rellevants i explicatius del comportament polític-electoral.

Pel que fa a l'escala ideològica, **una tercera part dels entrevistats es considera d'esquerres** - ja sigui extrema esquerra (2.5%), esquerra (20.8%) o centre esquerra (8.9%) - i només **un 14% es considera, més o menys, de dretes**. Per altra banda, cal destacar que més d'**una quarta part dels entrevistats es declara apolític**.

D'aquesta distribució de respostes **sorgeix una altra de les característiques típiques**

de la cultura política espanyola: la moderació. Així, la distribució resulta ser una estructura clarament unimodal, amb un màxim situat en la zona del centre-esquerra. Per altra banda, i com es veurà en posteriors apartats, la moderació en l'àmbit ideològic té un correlat clar amb la moderació de les preferències electorals dels joves barcelonins.

Quant a les variables explicatives, adquireix singular rellevància aquelles referides a la socialització. La taula 28 mostra que **el posicionament que han adoptat els entrevistats és molt similar al que ells suposen propi dels seus progenitors.** És a dir, la disposició dels joves barcelonins en l'escala ·esquerra-dreta, coincideix en gran mesura - els percentatges oscil·len entre un 30% i un 55% - amb el posicionament dels seus pares. Encara més, entre els entrevistats que no observen una plena coincidència amb els seus pares, pràcticament en tots els casos, la segona opció més citada és la més pròxima, amb tendència a situar-los cap a opcions més "moderades" respecte la pròpia.

Taula 28. L'escala ideològica dels pares vs. l'escala ideològica dels fills

	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta	Apolític	NC	N
JOVES		PARE						
Esquerra	44.5	14.0	9.7	7.2	9.0	1.8	13.9	(279)
Centre esquerra	10.3	30.8	15.0	19.6	3.7	1.9	18.7	(107)
Centre	7.2	7.9	33.8	18.0	10.8	2.2	20.1	(139)
Centre dreta	2.7	3.6	9.9	55.0	18.9	0.9	9.0	(111)
Dreta	8.7	0.0	4.3	14.5	58.0	0.0	14.0	(69)
Apolític	11.4	7.9	9.0	7.3	10.5	19.0	35.0	(343)
NS - NC	4.0	2.0	4.6	3.9	5.9	1.3	78.3	(152)
JOVES		MARE						
Esquerra	43.4	11.1	14.3	6.1	7.2	4.7	13.2	(279)
Centre esquerra	12.1	30.8	17.8	14.0	5.6	5.6	14.0	(107)
Centre	9.4	8.6	41.0	14.4	7.9	3.6	15.1	(139)
Centre dreta	0.9	4.5	13.5	55.0	17.1	1.8	7.2	(111)
Dreta	7.2	7.2	7.2	17.4	46.4	1.4	13.0	(69)
Apolític	8.8	8.5	8.2	7.3	8.5	28.3	30.6	(343)
NS - NC	5.3	2.6	4.6	5.3	5.3	2.0	75.0	(152)

Per altra banda, cal també assenyalar que els entrevistats que tenen uns pares amb un baix nivell d'estudis consideren que aquests es posicionarien nítidament cap a l'esquerra, mentre amb els universitaris succeeix el contrari.

Com s'anunciava al principi, el segon eix explicatiu és el **sentiment nacional**. En aquest cas, el bloc més important dels joves se situa en la **posició central** i **aplega el 36%** dels entrevistats. El segon bloc està format pels que se situen en posicions moderades de nacionalisme català i que s'identifiquen com a més catalans que espanyols (27%). En tercer lloc, figura el grup dels que se senten únicament catalans (20%). En conjunt, el posicionament "moderat" -- ara sobre l'eix nacional -- torna a ésser la característica majoritària dels joves catalans, amb una notable inclinació cap a posicions d'identificació catalana.

Respecte als creuaments realitzats, també en aquest cas, és especialment important el procés de socialització, encara que amb sensibles diferències respecte a l'eix ideològic: si en l'escalat anterior la diferència entre pare i mare no era rellevant, en el cas de la identitat nacional sí sembla que ho tingui. Així, **la proporció de joves entrevistats que declara que hi ha una coincidència materna en el sentiment nacionalista, és sensiblement més gran que els que presenten aquesta similitud amb el pare**. En relació als seus pares, els joves, o bé s'autoposicionen igual, o bé ho fan en un grau superior de catalanitat, (veure taula 29).

Taula 29. El sentiment nacional dels pares vs. el dels fills

	Únicam. espanyol	>espan. que català	Igual	>català que espa.	Únicam. català	NC	N
JOVES				PARE			
Únicam. espanyol	79.0	3.7	3.7	2.5	0.0	11.1	(81)
> espanyol	31.1	36.5	14.9	5.4	0.0	12.2	(447)
Tan espanyol com català	12.4	23.6	42.1	5.6	1.9	14.5	(428)
> català	9.0	9.9	21.9	40.7	7.1	11.4	(324)
Únicam. català	4.6	3.3	17.1	19.8	45.4	10.5	(240)
JOVES				MARE			
Únicam. espanyol	79.0	4.9	1.2	4.9	0.0	9.9	(81)
> espanyol	31.1	45.9	12.2	1.4	1.4	8.2	(447)
Tan espanyol com català	11.2	23.8	50.7	5.6	0.9	7.7	(428)
> català	8.0	10.5	25.6	44.1	5.9	5.9	(324)
Únicam. català	3.8	3.8	15.0	24.2	47.9	5.4	(240)

Per altra banda, els entrevistats que tenen ambdós progenitors nats al Principat consideren que aquests se senten principalment catalans, mentre que entre els joves amb pares no nascuts a Catalunya, succeeix el contrari. És interessant observar que un 25% dels joves amb ambdós pares nascuts fora de Catalunya es consideren principalment espanyols, proporció molt inferior a la percepció que tenen de la ubicació en aquesta escala dels seus pares -- entorn del 60% els consideren principalment espanyols --.

Íntimament lligat amb el sentiment nacional es troba la disputa sobre la forma d'Estat preferida. En aquesta qüestió és també visible una important moderació. Així, **l'Estat de les Autonomies (49%) és sensiblement més acceptat que la independència de Catalunya (38%) i notablement més que el Federalisme (26%)** que provoca indiferència a la meitat dels entrevistats. Sembla, doncs, percebre l'acceptació del "status quo", malgrat que una tercera part dels joves de Barcelona veu amb bons ulls la independència de Catalunya.

Les tres formes d'Estat són més acceptades entre els entrevistats de parla catalana,

nascuts al Principat i de pares catalans, els entrevistats més o menys d'esquerra, els que tenen un nivell mig-alt de formació i els que habitualment parlen de política. En canvi, entre els castellano-parlants, els fills de pares immigrants, els que no parlen de política i es manifesten apolítics augmenta significativament la indiferència davant d'aquestes qüestions.

Globalment i tenint en compte els dos eixos, es configura, doncs, una situació favorable a la competència centrípeta dels partits polítics. És a dir, com indica Joan Botella⁹, d'aquesta moderació es deriven conseqüències clares en termes d'estratègies vencedores per part dels partits polítics, estratègies consistents en la convergència ideològica i programàtica en direcció al centre/centre-esquerra i amb poques tensions centrífugues.

Simpatia de partit

En general, cal assenyalar que **més d'una tercera** part dels entrevistats assenyala que **no té simpatia per cap partit polític** o que cap partit és proper a les seves idees. Dels que n'assenyalen algun, **el partit que rep més adhesions és Convergència i Unió** (14%), seguit per **Esquerra Republicana de Catalunya** (11%). A continuació apareixen els **Verds** (10%) el **Partit dels Socialistes de Catalunya** (7%), **Iniciativa per Catalunya** (6%) i el **Partit Popular** (5%).

Intentant realitzar, de forma somera i resumida, el perfil dels "simpatitzants" de cada partit, el resultat és el següent:

1.- Convergència i Unió

- Major presència entre els joves que estudien que no entre els que treballen.
- La simpatia per aquesta coalició creix a mesura que ho fa el nivell

⁹

BOTELLA, J. (1991), *La cultura política en la España democrática*, a R. Cotarelo, ed., *Transición y democracia en España: política*. Madrid, 1991

d'estudis.

- Els enquestats que consideren a aquesta coalició com la més propera a les seves idees, tenen, majoritàriament, el català com a llengua habitual, els pares nascuts a Catalunya i se senten més catalans que espanyols o únicament catalans.
- En l'eix ideològic, se situen, principalment, entre el centre i la dreta.
- Finalment, quant al sentiment religiós predominen els que se senten catòlics.

2.- **Esquerra Republicana de Catalunya**

- Major presència masculina.
- Major simpatia entre els menors de 19 anys.
- Major recolzament entre els estudiants.
- Els entrevistats que declaren tenir simpatia per ERC, tenen el català com a llengua habitual, els seus pares han nascut al Principat i se senten únicament catalans.
- Els joves que més parlen de política i, per tant, n'estan més interessats són els que més se senten atrets per ERC. Es tracta, per tant d'un col·lectiu altament polititzat.
- Es consideren, bàsicament, d'esquerreres.
- Majoritàriament són no creients.

3.- **Verds**

- Major presència femenina.
- Major presència d'entrevistats amb pares nascuts fóra de Catalunya.
- És el conjunt entre els quals hi ha major presència de joves que mai parlen de política, que es declaren apolítics i que no volen/saben col·locar-se en l'escala ideològica. Sembla, doncs, un col·lectiu més desideologitzat i, tal vegada, més propens a la no participació electoral.

4.- Partit dels Socialistes de Catalunya

- Major presència femenina.
- Normalment es tracta d'un col·lectiu castellano-parlant, amb els pares nascuts fora de Catalunya i que se senten, majoritàriament, tan espanyols com catalans.
- Ideològicament, es declaren, principalment, d'esquerra i centre-esquerra.

5.- Iniciativa per Catalunya

- Major presència masculina.
- Les majors adhesions les recull del sector més gran de població entrevistada -- 22 a 25 anys --.
- Són principalment universitaris.
- Per aquest col·lectiu és -- com els simpatitzants d'ERC -- força habitual parlar de política.
- Es consideren bàsicament d'esquerra.
- Quant al sentiment religiós, es declaren no creients.

6.- Partit Popular

- Major presència masculina.
- Parlen habitualment el castellà.
- Ideològicament se situen entre el centre dreta i la dreta.
- Gairebé la meitat se sent més espanyol que català.
- Es declaren catòlics.

Un cop relatades les característiques més rellevants dels diferents "electorats", és necessari, també, assenyalar els trets més característics dels **joves que indiquen que cap partit els hi desperta simpaties** i que, com ja s'ha indicat, representen més d'una tercera part de l'univers d'estudi:

- Baix nivell d'instrucció.
- Majoritàriament parlen castellà i tenen pares nascuts fóra de

Catalunya.

- Els seus pares tenen, també, un baix nivell d'instrucció.
- La majoria no parla mai de política i es considera apolítica.
- Quant a l'escala nacionalista, se situen principalment en el centre de l'eix.

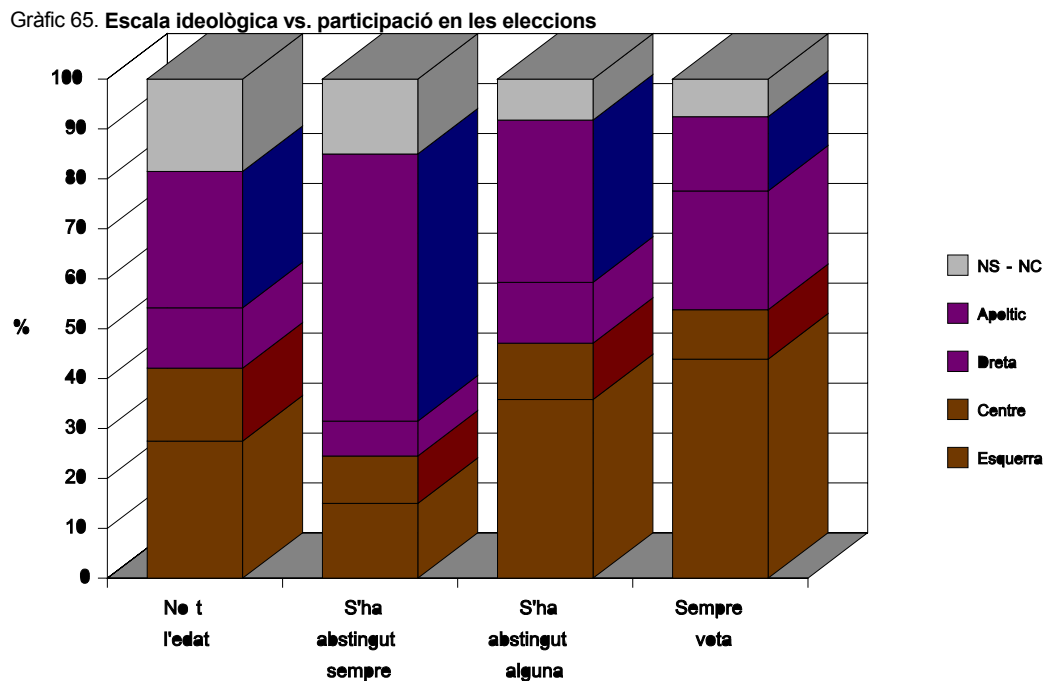
Participació per mitjà del vot

Normalment, i com s'ha anat indicant al llarg d'aquest capítol, els joves barcelonins poden definir-se en tres grups respecte a la participació política: **els votants constants o estructurals, que en l'enquesta representen al voltant d'una tercera part dels entrevistats, els abstencionistes intermitents, que aglutinen una cinquena part i els abstencionistes constants o estructurals, que són al voltant d'una altra cinquena part.** La tercera part restant, són els joves menors d'edat i que, naturalment, encara no han pogut exercir el seu dret a vot. Per tant, sumant els dos "grups" d'abstencionistes, s'observa que aquesta abasta, globalment, un 34% de l'univers d'estudi.

Una de les teories clàssiques que descriuen el comportament abstencionista, posa de relleu la "marginalitat" dels que s'abstenen; és a dir, s'abstenen més les dones que els homes, els aturats que els que treballen, els solters que els casats, els que tenen una baixa cota d'instrucció que els d'alt nivell de formació,... Resumint: participen més els ciutadans, en certa mesura, "integrats" -formen més part d'associacions, treballen, tenen fills,...- que no els electors "separats" de la comunitat.

A partir dels resultats s'observa com algunes d'aquestes característiques també és reproduïen en el col·lectiu jove de Barcelona. Així doncs, s'observa un major gruix d'abstencionistes constants entre les noies, entre els que tenen un baix nivell d'instrucció i entre els que ni treballen ni estudien. Ara bé, malgrat aquests exemples, la teoria de l'abstencionisme com a "marginalitat", no és del tot explicativa entre els joves, únicament per raons d'edat: és difícil que aquest hagin tingut temps material per

aconseguir una plena "integració" social. Per tant, adquireixen importància altres tipus de variables. Així, els joves que s'han declarat més interessats per la política són, habitualment, més votants constants, mentre entre els que no n'estan gens succeeix el contrari. Correlacionada amb l'anterior variable, els entrevistats que se situen en les escales nacional i ideològica amb certa "polarització", es declaren més votants

constants, mentre que entre els apolítics i els que es posicionen en el centre de l'escala ideològica i nacional són els que es declaren més abstencionistes, (veure gràfic 65).

Un altre conjunt de variables interessants per al propòsit que ens ocupa torna a ésser la socialització. Així, malgrat la gran majoria de joves de Barcelona declaren que els seus progenitors voten habitualment, és en el cas dels votants constants entre els que aquest percentatge adquireix cotes més altes (81%), mentre que entre els abstencionistes estructurals aquest percentatge només aglutina el 56% de les

Taula 30. **Vot de l'entrevistat vs. el vot dels pares.**

	<i>Sempre vota</i>	<i>A vegades vota</i>	<i>S'absten sempre</i>	<i>NC</i>	<i>N</i>
.JOVES		PARF			
<i>Sempre vota</i>	81.5	7.6	1.6	9.3	(383)
<i>A vegades vota</i>	67.5	17.0	3.8	11.7	(212)
<i>S'absté sempre</i>	56.0	20.5	4.5	19.0	(200)
<i>No té edat</i>	72.5	14.1	4.5	8.9	(396)
.JOVES		MARF			
<i>Sempre vota</i>	83.0	10.4	0.8	5.8	(383)
<i>A vegades vota</i>	69.3	21.7	2.8	6.2	(212)
<i>S'absté sempre</i>	56.5	25.0	10.5	8.0	(200)
<i>No té edat</i>	71.2	18.7	4.5	5.6	(396)

respostes, (veure taula 30).

Per altra banda, i aprofundint una mica més en el perfil dels progenitors que creen els entrevistats, s'observa que els joves de Barcelona que tenen un alt nivell d'instrucció, que s'expressen en català, que parlen habitualment de política i tenen els pares nascuts a Catalunya i amb una alta cota d'instrucció, són els que més assenyalen que els seus pares sempre voten. Curiosament, el perfil dels entrevistats amb uns progenitors que habitualment participen en els comicis electorals coincideix, notablement, amb el dels joves electors que participen de forma constant.

Per tant, com a conclusió, sembla poder indicar-se que **si s'entén el terme politització com un cert interès pels temes polítics** --i com a corolari, un posicionament relativament polaritzat en les escales ideològica i nacional--, **una pertinença més o**

menys activa en associacions o grups alternatius i un nivell acceptable d'informació, aquest eix es converteix, entre la gent jove de Barcelona, en l'autèntic eix de participació.

Per tal de conèixer les raons dels diferents comportaments enfront la participació electoral, es va demanar als joves entrevistats quines eren les motivacions que els portaven a prendre determinada actitud. Així, als abstencionistes -- constants i intermitents -- s'els va demanar per què no votaven, als votants constants perquè actuaven així, i als que no han pogut votar per raons d'edat d'assenyalar si pensaven fer-ho en el futur. El menor nombre d'entrevistes per a cadascun d'aquests subgrups fa que la interpretació hagi de ser més prudent. També, cal fer esment que les preguntes eren obertes, és a dir, sense presentar una llista preestablerta i codificada, el que fa que les respostes estiguin més disseminades.

Un cop fet aquests advertiments, queda palès que **les raons principalment esmentades pels joves que no participen en les eleccions** - oscil.lant ambdues entre una quarta i una cinquena part dels que responen la qüestió -, **són la falta d'interès per la política i la falta de convenciment que produeixen els partits polítics**. Cal, també, fer esment que els entrevistats que assenyalen un explícit desacord amb el sistema democràtic com a raó del seu comportament abstencionista només abasta un 2.7% de la població enquestada.

Segons grau de participació, s'observa que els abstencionistes intermitents o esporàdics esmenten que no existeix cap partit que els interessi, mentre que els abstencionistes constants indiquen sensiblement més la falta d'interès per aquest àmbit.

Pel que fa a les **raons per anar a votar**, la resposta principalment esgrimida és que **el votar és el resultat d'un dret individual** (30%). En segon lloc, apareix la idea que el votar és una **obligació** (11%) i una **forma de donar l'opinió** (10%). Si s'agrupen totes les respostes que mostren un contingut més "moral" --"és un deure", "és una

obligació", "per principis", entre altres--, s'observa que aquest tipus d'argumentació suma entorn d'una quarta part dels entrevistats.

Pel que fa a la tercera de les qüestions -- si els menors d'edat pensen anar a votar en el moment en que puguin fer-ho --, dues terceres parts dels entrevistats assenyalen que sí ho faran, mentre una cinquena part declara el contrari. Els que mostren una major inclinació a la participació tenen un perfil molt semblant als que efectivament ho fan: és a dir, els de parla catalana, els que se senten només catalans, els que tenen els progenitors amb major nivell d'estudis i ambdós nascuts a Catalunya. Per contra, els que menys inclinació mostren, són els nois, els de llengua castellana, els que es declaren apolítics i els que mai parlen de política.

Visió política

La primera dada a ressenyar és **la profunda i total acceptació del sistema democràtic** pel joves de la ciutat. Així, un 75% dels entrevistats declara que la democràcia és preferible a qualsevol altra forma de govern, mentre només un 16% considera el contrari. Malgrat les diferències segons les dades d'identificació siguin poc ressenyables, s'observa que els nois, els que tenen un alt nivell d'instrucció i els de més edat són els que més d'acord estarien amb aquest postulat.

Per altra banda, entre els que mai parlen de política i els que es declaren apolítics, decreix sensiblement el recolzament explícit al sistema democràtic, i s'opta relativament més per la no resposta. També és rellevant d'assenyalar que entre els individus que se situen en els "extrems" de l'escala ideològica augmenten sensiblement (20%) els que expliciten el seu desacord amb que "la democràcia és preferible a qualsevol altra forma de govern", mentre que les majors adhesions es concentren entre els que se situen en el centre-esquerra i centre-dreta. Per altra banda, si es té en compte el creuament segons participació electoral, queda palès que els abstencionistes estructurals són els que relativament menys esmentarien les seves preferències democràtiques, mentre en els votants constants la legitimació del sistema abasta 9 punts percentuals més que la mitjana dels joves de Barcelona.

Taula 31. **Opinions sobre la política**

	<i>D'acord</i>	<i>Desacord</i>	<i>NS-NC</i>
La democràcia és preferible a qualsevol altre forma de govern	75.4	15.8	8.8
<i>En política millor no tenir-hi res a veure</i>	52.0	43.8	4.2
<i>Les eleccions no serveixen per a res perquè al final segueixen manant els de sempre</i>	37.8	58.2	4.0
<i>Els partits polítics garanteixen el bon funcionament de la democràcia</i>	38.3	53.8	7.9
<i>El polítics es critiquen molt entre ells, però en realitat tots són iguals</i>	74.8	21.1	4.1

Malgrat tot, **la forta acceptació del sistema democràtic segueix lligada a una percepció crítica sobre els actors del sistema polític**. Així, com pot observar-se en la taula 31, un 75% dels joves entrevistats assenteix positivament a la sentència: "Els polítics es critiquen molt entre ells, però tots són iguals".

Aquest **sentiment crític** abasta, també, als **partits polítics** i, fins i tot, a certs "principis" del propi sistema democràtic, com són **les eleccions**. Fent referència als **partits polítics**, en primer lloc, cal assenyalar que la implicació dels joves barcelonins en organitzacions polítiques o socials i el compromís en activitats participatives és pràcticament inexistent: només un 1% dels joves de la ciutat milita en algun partit polític

i un percentatge encara inferior en un sindicat. En segon lloc, cal fer esment que més de la meitat dels entrevistats - 54% - està amb desacord que els partits polítics garanteixen el bon funcionament de la democràcia.

Pel que fa a les **eleccions**, resulta curiós veure la contraposició entre la forta legitimitat del sistema democràtic i l'**entusiasme** més **moderat** que desperten els comicis electorals. Així, prop d'un 40% dels joves de Barcelona considera que les eleccions no serveixen per a res, ja que la seva única funció és la d'auto-reproduir una mateixa élite.

En correlació amb aquesta visió crítica, **la meitat dels entrevistats (52%) opina que en política millor no tenir-hi res a veure**. Sembla doncs que, a més d'una certa desaprovació dels actors polítics, es manifesta també un sentiment advers vers el propi concepte de la política.

Dels creuaments realitzats amb les variables d'identificació i en tots els casos, s'observa que les noies, els més joves, els que treballen o estan aturats, els entrevistats de llengua castellana i els fills de pares amb baix nivell d'instrucció són els més crítics amb aquestes qüestions, mentre els universitaris i els fills de pares amb estudis de grau superior, són relativament més positius. Per altra banda i quant a les dades de contingut més polític, cal assenyalar que són els joves amb més interès per la política, els que es declaren d'esquerres i els nacionalistes catalans els que, relativament, adopten menys postures crítiques. Aquesta divisió es reafirma si es posa en relació aquesta qüestió amb el grau de participació electoral: els abstencionistes constants resulten ser, també, els més crítics, mentre els votants estructurals ho són sensiblement menys.

La posició crítica dels entrevistats no acaba aquí, ja que **també abasta al conjunt d'institucions** per les quals es va demanar el seu parer o confiança. Del grup d'institucions amb un major contingut polític, els resultats obtinguts mostren que cap d'elles no aconsegueix aglutinar la meitat de les respostes al seu favor. **La que més adhesions recull és l'Ajuntament (45%) i la que menys són els Partits polítics --**

només al voltant d'un 10% declara tenir-ne confiança--. Les adhesions de la resta d'institucions oscil·len entre un 30% i un 40% dels entrevistats.

Intentant tractar de forma conjunta els diferents creuaments realitzats, cal assenyalar una sèrie de punts importants:

- Els que se senten catalans, els que normalment utilitzen el català i els entrevistats que els seus progenitors han nascut a Catalunya, són més crítics amb les institucions que es podrien anomenar "estats": el govern, el parlament espanyol i la monarquia. En canvi, són relativament més favorables a la Generalitat
- Els que parlen castellà, se senten principalment espanyols i tenen els pares nascuts fóra del Principat valoren sensiblement millor les institucions "estats".
- En línies generals, els que es declaren apolítics són més crítics amb les diferents institucions, mentre que els que mostren una major aprovació se situen en la zona intermèdia de l'escala ideològica -- entre el centre-esquerra i centre-dreta --.

Com a **conclusió general**, cal assenyalar que es manté intacte una de les dades tradicionals i més importants de la cultura política dels ciutadans de l'Estat Espanyol: **fortes dosis de desconfiança vers les motivacions i actuacions dels polítics**. Aquest efecte és el que José Maria Maravall va anomenar "**cinisme democràtic**"¹⁰: combinació d'importants dosis d'apatia política, desinterès i desconfiança respecte dels actors del sistema polític amb les concepcions positives sobre la legitimitat de la democràcia. Com indica José Maria Montero¹¹ "*...Es probable que una de las*

¹⁰ MARAVALL, J.M. (1981) *La política de la transición*, Ed.. Taurus

¹¹ MONTERO, J.M. (1990) *La cultura política de los españoles: pautas de continuidad y cambio*, a *Investigaciones políticas*

características actitudinales de los españoles consista en la integración de actitudes de apoyo a los valores democráticos con actitudes expresivas de pasividad y apatía".

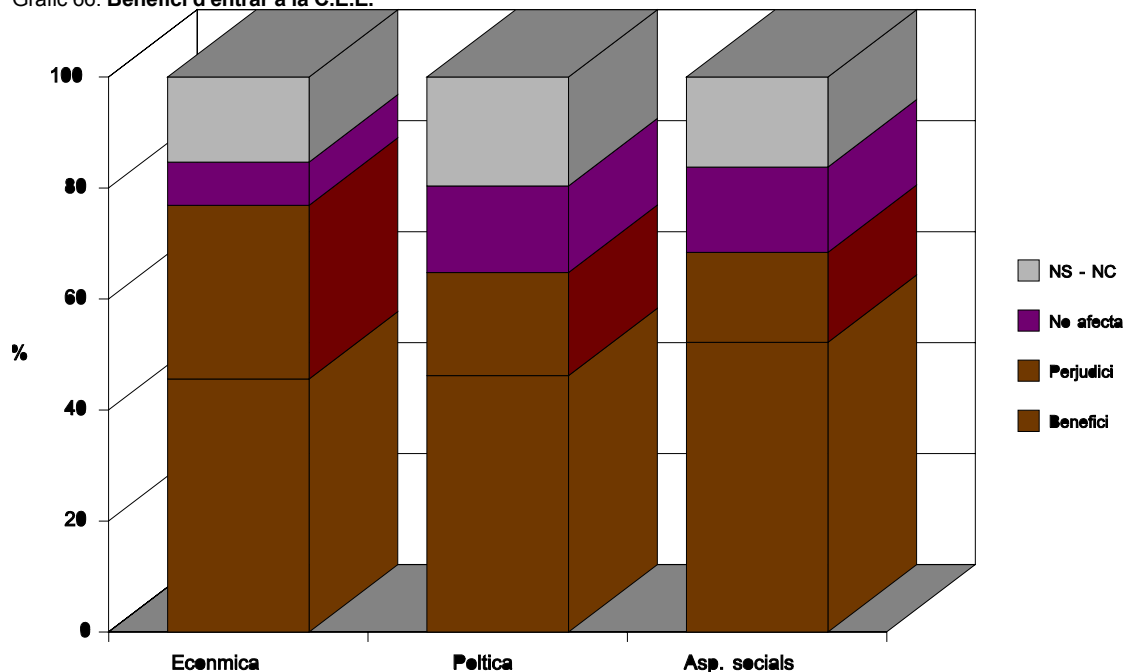
Visió d'Europa

El marc de referència de la realitat política s'ha engrandit considerablement amb la incorporació de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea. L'objectiu ha estat, per una banda, saber la importància que es percep de les accions de la Comunitat sobre l'Estat espanyol i, de l'altra, conèixer la visió que els joves tenen sobre el possible benefici que comporta per a l'Estat Espanyol aquesta nova incorporació.

Pel que fa a la primera de les qüestions, cal assenyalar que **dues terceres parts dels entrevistats declaren que les decisions que es prenen a la Comunitat afecten molt o bastant la vida dels espanyols**. Les diferències segons els creuaments realitzats són poc significatives, més enllà del major predomini dels entrevistats de parla catalana, dels que se senten principalment catalans i els que tenen uns pares amb un alt nivell d'estudis entre els que observen una major repercussió de les decisions preses per la Comunitat.

Quant a la segona de les qüestions, la incorporació a la Comunitat Europea ha produït, a parer dels entrevistats, guanys tant en l'àmbit social, polític com econòmic, essent en aquest darrer en el que es manifesten un major nombre d'opinions més crítiques --una tercera part diu que l'entrada a la Comunitat ha estat econòmicament perjudicial--, (veure gràfic 66).

Gràfic 66. Benefici d'entrar a la C.E.E.

En general, els que adopten postures relativament més favorables sobre el benefici de la integració són els nois, els entrevistats amb un alt nivell d'instrucció, els que tenen uns progenitors amb una cota elevada de formació i els que habitualment parlen de política.

Finalment, destacar que tot i la valoració, en general, positiva de la integració d'Espanya a la Comunitat Europea, la meitat dels joves barcelonins es manifesta en desacord amb que "la democràcia espanyola ha arribat al nivell de les democràcies europees".

3. CONCLUSIONS: VALORS I ACTITUDS

En aquest resum es fa un repàs a les opinions i actituds que adopten els joves de Barcelona davant de la societat i, en concret, de la religió, dels problemes socials, d'algunes normes que la regeixen, de col·lectius específics, de les institucions i de la solidaritat. També es procedeix a la síntesi de la seva visió política, tant des del punt de vista dels valors i comportaments com dels elements que la configuren.

Els joves barcelonins consideren la família i els amics com els aspectes més importants de la seva vida i en general tots aquells aspectes que impliquen afectivitat amb els més pròxims. Segueixen els estudis, el treball i el lleure.

En general, no donen importància a la **religió**. La majoria es declara creient i quelcom més d'una tercera part no creient (més nois). Entre els primers hi ha una minoria catòlica practicant (més noies), una majoria no practicant i un nombre molt reduït que pertany a altres comunitats religioses. Respecte dels progenitors, es constata una menor religiositat per part dels joves.

La major part dels catòlics practicants estan d'acord amb l'església i molt pocs mantenen una actitud crítica. Els no practicants o no creients revelen indiferència o discordància vers aquesta institució.

Davant d'una relació d'onze **problemes socials**, els joves responen per ordre de més a menys preocupació l'atur, les drogues, la sida, el terrorisme i el racisme; a més distància, la degradació del medi ambient i en darrer terme la seguretat ciutadana, la desigualtat social, l'habitatge, la discriminació per sexe i l'ensenyament.

Pel que fa a l'organització general de la vida social i segons els resultats obtinguts, els joves no arremeten en contra de les **normes** que la regeixen. Per ells és del tot justificable l'incompliment del servei militar i a més es detecta un cert relativisme en aquelles qüestions més relacionades amb l'ètica sexual (relacions homosexuals,

prostitució, adulteri). Per contra, consideren inadmissible atemptar contra el medi ambient, vendre droga per viure, atracar un banc o viure de l'atur sense buscar feina. Pel que fa al frau fiscal hi ha una confrontació soterrada entre diferents codis morals.

Els joves es decanten més aviat per la **lliure elecció individual** en qüestions que els hi són més properes enfront de la prohibició per part de les autoritats. Els temes que consideren més de caràcter individual són l'avortament, fumar porros, demanar almoïna i pintar graffitis. Els que consideren més de la cosa pública són llençar brossa al carrer i el consum públic de drogues. Estan dividits davant de conduir una moto sense casc i fumar en llocs públics.

La llibertat de l'individu apareix per davant de la igualtat de drets i l'absència de discriminacions. La llibertat de l'individu es fa evident enfront de la normativa. També es fa palesa davant de la cotilla que suposa pertànyer a una entitat o organització.

Els negres, els homosexuals, les persones d'extrema esquerra, els malalts de la sida i les persones d'extrema dreta són acceptats per la majoria. Per altra banda, la **discriminació** apareix pel que fa als gitanos, a les persones amb antecedents penals, als alcohòlics, als drogaaddictes i als membres de sectes; en aquests dos darrers és on el rebuig és més fort.

Aquells **valors** en certa forma més consensuats i que ja formaven part de la forma de pensar dels seus pares i que ben segur són part del bagatge cultural transmès per aquests als seus fills, hi estan plenament d'acord -- solidaritat amb els països pobres, igualtat de la dona, no violència, desarmament --. Per altra banda, totes aquelles situacions que darrerament els mitjans de comunicació s'en fan més ressò -- com poden ser la limitació de l'entrada d'immigrants o les dificultats amb la convivència entre persones de diferents cultures -- és on hi ha més controvèrsia. No existeix un únic parer entorn a la desigualtat racial.

Aquells valors que apareixen com a transcendents en l'existència dels joves -- la família com la prioritat número u i els estudis - es veuen reflectits en la importància de les **institucions** que en són portadores. També en aquest sentit es confirma un cop més la poca acceptació de la religió, la política i l'exèrcit, ja que es miren els ens més representatius amb una certa incredulitat. En un nivell intermedi de confiança se situen les principals institucions d'una economia de mercat.

El **medi ambient** no es considerat com un dels problemes socials més greus de la nostra societat, però els joves es mostren molt sensibles i intransigents davant d'un atemptat contra la natura. La intenció a col·laborar amb entitats humanitàries sobrepassa a la de pertànyer a una entitat ecologista, tot i que senten simpatia per ambdues. Més de la meitat es manifesta en contra de l'ús de l'energia nuclear i una quarta part a favor.

Davant de la pregunta si està d'acord amb la pena de mort un 30% dels entrevistats es manifesta a favor. El **grup amb postures centre dretanes** és més procliu a la pena màxima, igual que considera més problemàtics la seguretat ciutadana i el terrorisme i no li agradaria tenir per veïns a persones amb antecedents penals. Globalment, es mostra menys solidari, però el preocupa més que els altres el fet de que hi hagi persones sense les necessitats bàsiques cobertes. També recalca més la greuges social de comportaments delictius i considera més justificables les reaccions violentes contra la gent de fora. Es mostra poc condescendent amb la prostitució, l'adulteri i les relacions homosexuals. En general, demostra tenir una major confiança amb les institucions en comparació a grups d'altres tendències.

El **grup** que s'emplaça més cap **al centre** de l'escala ideològica està més a favor dels drets humans, de la llibertat de l'individu i d'aquells valors propis d'una economia de mercat. Es mostra intranquil davant de la problemàtica entorn a les drogues i la sida. Les actituds i la forma de pensar dels catòlics practicants s'aproximen a les dels grups centrista i centre dretà.

El **grup** de joves que se situa **en les posicions més esquerranes** de l'escala ideològica està més preocupat per les desigualtats racials i de sexe. Més sensible davant de les agressions al medi ambient i més en contra de l'ús de l'energia nuclear. Més favorable al desarmament i contrari al servei militar. En general, es mostra més solidari que la resta de grups. Creu relativament més que els altres en la capacitat de decisió de l'individu que no en la supeditació a unes normes socials establertes. Pel que fa als valors i actituds socials, el grup que es defineix com apolític s'aproxima bastant al grup que es situa més a l'esquerra de l'eix ideològic i coincideix amb el grup de no creients pel que fa a l'esperit després.

Respecte a l'eix nacionalista, **els que se senten més catalans** o únicament catalans són més sensibles al tema del medi ambient i menys permissius quant a transgredir les normes socials. També confien més en la família, el matrimoni, la universitat, les empreses privades i la banca, estan més aferrats a les tradicions i es destaquen per no considerar socialment greu l'incompliment del servei militar.

A mesura que es van fent grans es van mostrant menys preocupats pel que fa a les drogues, el terrorisme, al racisme i la sida però augmenta el seu neguit per l'atur, l'habitatge, el medi ambient i les desigualtats socials. D'estar més d'acord amb les polítiques restrictives i prohibitives passen a estar més a favor de la llibertat de l'individu.

Els joves tenen força assumit que el paper de **la dona** no ha de ser el tradicional. Ara bé, respecte d'aquest tema concret la seva forma de pensar no coincideix amb la seva forma de fer. Tot i que les noies tenen el mateix nivell d'estudis que els nois i van accedint a carreres universitàries típicament masculines, assumeixen més les tasques domèstiques. Estan més convençudes de la importància de la fidelitat i els fills en una parella i dipositen més confiança en el matrimoni. També es mostren més solidàries que els nois i són més sensibles a aquells temes relacionats amb la salut.

Si bé els joves mostren preocupació pels problemes socials no senten, en general, **interès per la política**. La política no és un aspecte important de la seva vida i no és un tema que formi part de les seves converses.

Malgrat que el desinterès és força generalitzat, es constata que entre els nois, a mesura que augmenta l'edat i la instrucció hi ha un major interès per la política. Aquest també es manifesta entre els que expressen un major sentiment de pertinença a Catalunya i que són fills de pares catalans.

A major interès per la política major posicionament en l'escala ideològica. Així, més del 30% dels que se situen en els extrems de l'escala ideològica -- esquerra i dreta -- diuen que la política és un tema molt o bastant habitual en les seves converses. En canvi, més del 90% dels que s'autodefineixen com a apolítics declaren que la política és poc o gens habitual en les seves converses.

La premsa i, sobretot, la televisió són dos **mitjans de comunicació** pels quals el joves s'informen. Malgrat que aquesta qüestió no es relaciona directament amb els aspectes polítics es constata que els joves més "polititzats" opten relativament més pels canals públics i llegeixen més els diaris, mentre que les menys "polititzats" veuen sensiblement més els canals privats i segueixen menys la premsa.

La Vanguardia i El Periódico són els diaris més llegits. El primer ho és més entre els joves de tendència dretana i el segon predomina entre els joves d'esquerres i apolítics.

La majoria dels joves considera que en política és més important saber adaptar-se a la realitat que ser fidel a uns principis. Els més interessats per la política i els que se situen més a l'esquerra de l'eix ideològic opten relativament més per la fidelitat a una principis, en canvi, els que mostren poc interès per les qüestions polítiques ho fan més per la vessant instrumental.

En l'**eix ideològic**, més d'una quarta part es declara apolític i un 10% no contesta

aquesta qüestió. La resta se situa majoritàriament a la banda esquerra de l'escala (32%). En aquesta qüestió els joves es mostren molt propers al posicionament que atribueixen als seus progenitors.

En l'escala de **sentiment nacional**, la major part del joves se situa en la posició central -- tan espanyol com català --. De la resta, predominen el que se senten més catalans que espanyols (27%) o únicament catalans (20%). Els joves, o bé es posicionen igual que els seus pares, o bé ho fan en un grau superior de catalanitat.

Pel que fa als diferents **models d'Estat**, l'Estat de les Autonomies (49%) és més acceptat que la Independència (38%) i més que el Federalisme (26%). En totes tres qüestions la indiferència suma més del 30% dels entrevistats.

Els joves amb més lligams a Catalunya -- fills de pares catalans, que parlen el català i que se senten més catalans -- són els que es manifesten més d'acord en els tres models d'Estat proposats. En canvi, la major indiferència es detecta entre els fills de pares immigrants, de parla castellana i els apolítics.

Més d'una tercera part no té **simpatia** per cap **partit** i un altre 11% no sap o no contesta aquesta qüestió. Entre els que han pres una opció, CiU és el partit més citat (14%), seguit d'ERC (11%) i els Verds (10%). A més distància apareixen el PSC (7%), IC (6%) i el PP (5%).

Els joves que se situen en alguna posició de l'escala ideològica -- sigui dretana o esquerrana -- prenen partit per alguna formació política, mentre que els apolítics opten majoritàriament per la resposta "cap".

Quant a la **participació electoral**, una tercera part dels joves manifesta haver votat

sempre, mentre que els que s'han abstenut sempre o de forma intermitent, sumen cadascun d'ells menys del 20% dels entrevistats. La resta, encara no ha pogut exercir els seu dret a vot.

Lògicament són els joves més polititzats els que tenen un comportament més participatiu. La major part d'aquest col·lectiu considera el vot com un dret (30%), i gairebé una quarta part una qüestió de caràcter més moral --una obligació, un deure... --.

Els abstencionistes addueixen la manca d'interès per la política-- especialment els que s'han abstenut sempre-- o la falta de convenciment dels partits --més citat entre els abstencionistes intermitents--.

Hi ha plena **acceptació del sistema democràtic en combinació amb una percepció crítica de la política** i dels elements que la configuren. Així, mentre la majoria creu que la democràcia és el millor sistema polític, en canvi adopta postures crítiques vers els partits i, especialment, envers els polítics. Aquest escepticisme es tradueix també en la poca confiança que mereixen les institucions amb major contingut polític.

Els nois, els de nivell d'instrucció més elevat, els més interessats per la política, els més d'esquerres i els més nacionalistes són, en general, els que adopten postures sensiblement menys crítiques.

Tot i que la meitat dels joves creu que la democràcia espanyola no ha assolit el nivell de les **europes**, si que creu que les decisions que es prenen a la Comunitat afecten la vida dels espanyols.

La integració a la Comunitat Europea ha beneficiat, a parer dels joves, tant econòmicament, políticament com en aspectes socials. És en relació als aspectes econòmics on es produeix una major controvèrsia d'opinions.